

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Kao Marija

Oaza u pustinji

Međugorje u službi
univerzalne bitke za život

Marijanska pobožnost u
Međugorju je zdrava i sveta

„Vlakom molitve“
do Međugorja

Križ – izvor
našega spasenja

Moliti: zašto i kako?

Zahvalnost

Mi nismo od ovoga svijeta

Poruka Crkvi svetih žena sa
snažnim katoličkim nabojem

Isus Krist
Franjin izbor
– a naš?

Gospa pod križem

Pitanja

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

Draga djeco! I priroda vam pruža znakove svoje ljubavi preko plodova koje vam daje. I vi ste mojim dolaskom primili obilje darova i plodova. Dječice, koliko ste odgovorili mome pozivu, Bog zna. Ja vas pozivam: Nije kasno, odlučite se za svetost i život s Bogom u milosti i miru! Bog će vas blagosloviti i dati vam stotruko, ako se u Njega ufate. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici Foto Arhiv ICMM

Gospina škola

Isus Krist Franjin izbor – a naš?, FRA T. PERVAN

Biti u Bogu jak, FRA G. AZINOVIĆ

Gospa pod križem, FRA I. DUGANDŽIĆ

Pitanja, FRA M. ŠAKOTA

Kao Marija, FRA Z. BENKOVIĆ

Oaza u pustinji, T. GAŽIOVA

Međugorje u službi univerzalne bitke za život, P. TOMIĆ,

Molitva za mir u katedrali sv. Stjepana u Beču,

U spoznaji da sam dijete Božje nalazi se pravi mir, F. C. R.

GRBAVAC

„Vlakom molitve“ do Međugorja, P. TOMIĆ

Događanja

Nova Eva, Majka svih vjernika, propovijed nadbiskupa H. Hosera

Križ – izvor našega spasenja, homilija nadbiskupa H. Hosera

Moliti: zašto i kako?, FRA I. DUGANDŽIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Zahvalnost, M. MILETIĆ,

Mi nismo od ovoga svijeta, K. MILETIĆ

Poruka Crkvi svetih žena sa snažnim katoličkim nabojem,

FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje,

Trebamo li mijenjati Očenaš?, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KRUNICA – DIJAMANT MEĐU DUHOVNIM ZLATNICIMA

U prebogatoj škrinji katoličke duhovnosti koja kroz dva tisućljeća čuva ono najljepše što je Duh Sveti iskristalizirao baš preko ljudskih duša, molitva svete krunice nam je prva nadohvat ruke. Posred silnog duhovnog bogatstva ona je kao dijamant iznad zlata, a vjernici su je oblikovali u niz zrnaca koja evociraju, zajedno s Marijom, ključna evanđeoska zbivanja.

Kroz tri otajstva – radosno, žalosno i slavno – sve donedavno kada je sv. Ivan Pavao II. uveo u praksu i otajstva svjetla, svaki vjernik može proći put od Betlehema do Kalvarije, od jaslica i štale do križa i groba.

Ipak, krunica ima vrhunac u otajstvima koja razmatraju Uskrs i Uskrsloga. Kroz sva ta zbivanja vodi nas Marija koja je u potpunosti u službi Crkve. To se, uostalom, kroz evanđeosko štivo može tako lijepo razumjeti. Evanđelist Luka Mariju stavlja na početak svoga evanđelja dok ona u svojoj nazaretskoj kući stoji u iščekivanju nasu-prot Duhu Svetomu. Ta Marijina slika ujedno je i jedna od najljepših slika Duha Svetoga koje mi ljudi imamo u razumu i srcu. Također, posljednju Marijinu biblijsku sliku nalazimo prikazanu kroz zgodu dok ona s ustrašenim apostolima u dvorani Posljednje večere očekuje Duha Svetoga. U tom trenutku čovječanstvo dobiva novu sliku Crkve, jer Marija potvrđuje da je sve najvažnije primila od Duha Svetoga – i sina i Crkvu na Duhove.

Marija nam danas i u našem Međugorju naglašava ova važna razmatranja. Upućuje hodočasnike sa svih strana svijeta prema svome Sinu kojeg je rodila i za nas ljude, s kojim je prošla križni put i vidjela uskrsnuće. Njezine poruke mogle bi se nanizati u desetke knjiga, ali najvažnija je ona koja nas potiče da se molimo, da svoj život stavljamo u Kristove ruke.

I baš zato u listopadu, Marijinu mjesecu trebamo se spomenuti istine i činjenice da nam je s Marijom i po Mariji najsigurniji put prema Kristu i vječnom spasenju. Ona je Majka mira koja će naš osobni, obiteljski i narodni nemir zaliječiti ako joj se uteknemo molitvom krunice da nas zagovara kod svog Sina. Ona je i Majka nade koja ne napušta vjerne duše, osobito ne one tužne i napuštene, jer ona im je jedino sigurno utočište. Hrabri nas Kraljica Mira u uvjerenju da unatoč svima i svemu naviještamo radost i da vlastite patnje pretvaramo u duhovni rast.

Upravo njezin primjer uči nas da je bit kršćanstva okrenutost prema bližnjemu, prema onima koji nas trebaju. To je jedina prava ljubav za koju druge zamjene na zemlji nema. To je ključ istinske evangelizacije, jer Marija nas svojim primjerom poziva na jedan bolji put, onaj koji vodi ka punoj i vječnoj plodnosti. Ponizno služiti, poručuje nam Gospa zadnjih desetljeća u Međugorju, znači otkriti da smo doista sinovi i kćeri Kralja, Gospodara svega stvorenoga. Radujmo se i kličimo kada imamo što pretrpjeti za Kraljevstvo Božje. Utecimo se Njoj, Vladarici naših obitelji, Uzoru naših zajednica i Kraljici našeg naroda. Put je to uspjeha, put je to radosti i vječnog spasenja.

FRA TOMISLAV
PERVAN

IZBOR PRAVEDNA UPRAVITELJA

Isus nam u svom slovu stavlja pred oči osobu, upravitelja koji je sve, samo ne ideal koji bismo trebali slijediti i nasljedovati. U svojoj životnoj nevolji počinja privredni kriminal. Čovjek je naskroz kvaran, korumpiran, nastavlja koruptivno djelovati, mora spašavati obitelj, vlastitu kožu i budućnost. Korupcija je zacijelo posljednjih godina u društvu, ali i svijetu (gospodarstvu, politici, športu), najčešće spominjana riječ. Upravitelj, komu je delegirana vlast, vara po tko zna koji put svoga gospodara. Što na kraju? Veli se *pohvali gospodar nepravedna, nepoštena upravitelja* (Lk 16,8). Jasno, sa stanovitom zadržskom, naime, *riječ je o razboru sinova ovoga svijeta*. Time nam Isus savjetuje preuzeti nešto od te svjetske mudrosti i razbora, na razini i u okvirima u kojima to zamišlja Isus i rana Crkva, koja je ovo zabilježila iz Isusovih usta. Naime, tako su mislili i osjećali u ono doba. Kad Isus poziva da i sami steknemo tu razboritost, onda to u nama budi radoznalost i želju, što bi to bilo toliko vrijedno u ponašanju ovoga upravitelja. Biti budan, uvijek opredijeljen, ne dati se uspavati, ne biti zagledan samo u sebe, kao u zrcalu.

S jedne strane, dobar je znak, čovjek osta hladne i trijezne glave nakon što je dobio otkaz. Nije izgubio pamet ni glavu. Suočava se s novonastalim prilikama. Realist je, gleda istini u oči, ne gubi vremena. *Tko sam kad izgubim svoj položaj?*

JESEN JE NA OVIM PROSTORIMA REDOVITO VRIJEME IZBORA ZA NOSITELJE DRŽAVNE VLASTI KAD IDEMO PRED GLASAČKE KUTIJE. STVARAJU SE LISTE, NA SVE STRANE VELEPLAKATI, OGLASI, NAMETLJIVOST POJEDINACA. TOLIKA PUSTA OBEĆANJA. IZBORI OČITUJU, POKAZUJU ISTINU O POJEDINCU. NAKON PREBROJAVANJA GLASOVNICA ODUŠEVLENJE ILI RAZOČARANJE. MNOGI SU SE NADALI POLOŽAJU, NE DOBIŠE GA, ONI KOJI SU GA IMALI, NIJE IM UKAZANO POVJERENJE. NAPROSTO SU 'OTPISANI'. NEKI SU BILI PRISILJENI DATI OSTAVKE.

Josepe de Ribera

ISUS KRIST FRANJIN IZBOR — A NAŠ?

Na ovim su prostorima aktualni izbori u kojima se odražava volja naroda. Kao smjerokaz može nam poslužiti Isusova riječ kod Luke, kad govori o nepoštenu upravitelju (Lk 16,1-13). Primijeniti se riječ može na političare, na one koji su na vlasti, koji vlast gube ili dobivaju, ali i na vjernike, kako se ponašaju, jesu li se možda uspavali, postali prosječni, nezainteresirani itd. Svi se suočavamo u životu sa situacijama kad moramo reagirati, kad gubimo tlo pod nogama, kad više nismo ono što smo bili, kad se gubi pozicija, radno mjesto, ugled, karijera.

Jesen je na ovim prostorima redovito vrijeme izbora za nositelje državne vlasti kad idemo pred glasačke kutije. Stvaraju se liste, na sve strane veleplakati, oglasi, nametljivost pojedinaca. Tolika pusta obećanja. Izbori očituju, pokazuju istinu o pojedincu. Nakon prebrojavanja glasovnica oduševljenje ili razočaranje. Mnogi su se nadali položaju, ne dobiše ga, oni koji su ga imali, nije im ukazano povjerenje. Naprosto su 'otpisani'. Neki su bili prisiljeni dati ostavke.

od sebe prema ocu. Ipak otac ulijeva egzistencijalnu sigurnost.

ISUS - UTOČIŠTE RANJENIH

Sva razboritost koju Isus preporuča može se svesti na pitanje: *Tko sam zapravo ja?* Doći će u životu prilike u kojima će se svatko od nas morati jednom s tim suočiti. Od nas osobno zavisi hoćemo li ih uknjižiti u vlastitu dobit ili ne. Spomenuli smo gubitnike. Oni moraju smišljati

I mi smo djeca Božja, Božji sinovi i kćeri. To nam se govori od trenutka krštenja, od malih nogu, od djetinjstva. U svakome od nas počiva i postoji upravo taj Franjin, franjevački potencijal, podmetnuti svoja leđa da se Kristovo zdanje ne sruši.

I što nakon svega? Komu se i čemu okrenuti? Tko ostaje prijatelj u nevolji? *Tko sam nakon svega što se dogodilo?* Nitko i ništa. Politički mrtvac. Do jučer 'drmao' državom, od danas 'mrtvac', ideš u povijesni zaborav ili pak prijatelj sudom, 'Remetincem'. 'Prijatelji' se povlače, na ulici te ne pozdravljaju, okreću ti glavu, ne postojš više ni u njihovu imeniku ni mobitelu; gubitnik na svakom životnom polju. Ostaješ sam i ne znaš od čega ćeš živjeti. Isusova se slika savršeno uklapa u vrijeme u kome se nalazimo. Izbori, prevrati u društvu, smjena generacija i samo jedna misao: *Kako se ponovno 'uhljebiti', ne ostati na ulici?*

Ovaj iz Isusove slike ne gubi glavu ni vrijeme. Brzo odlučuje. Upravo kao i u onoj zgodi o izgubljenom sinu (Lk 15). Mlađi je sin protratio svoj dio imetka (u izvorniku, 'supstanciju', svoju bit!) živjeti razvratno sa svojom družinom i „kumpanima“, sad je u društvu sa svinjama. Kad je spao na to da dijeli sudbinu svinja, dozvao se pameti, dolazi k sebi. Promišlja. Isto pitanje: *Tko sam nakon svega? Novaca nemam, prijatelja nemam. Dok sam imao novaca, bio sam 'prijatelj'. I sada, kad je ponestalo 'čaćinih para', dopao među svinje.* Dok razgovara sa samim sobom, promišlja kako bi bio sretan da je doma, sa slugama i sluškinjama. Oni barem imaju stol s kojega objeduju, ja u društvu svinja! Došavši k sebi, stvara odluku: *Idem k ocu!* Smišlja što će reći kad se pojavi pred ocem. Misao i odluka koja mu prije ne bi pala na pamet, ni u snu. Ta davno je s 'čaćom' raskrstio. Ali je uslijedio taj odlučni obrat. Otklon

kako dalje u životu ako su ispali iz političke igre. Tako je i s onima koji izgube radno mjesto. Imati radno mjesto znači biti osiguran, imati život i budućnost. Tko ga izgubi, prati sve moguće natječaje, natječe se, piše molbe na stotine strana, traži veze. I na svaku dobije odbijenicu. To je jasna poruka: *Nitko me više ne treba. U ovim godinama, pa ni s ovim iskustvom.* Staro gvožđe, makar je toliko znanja i iskustva pri meni, u meni.

Još je teža situacija kad puca brak, kad se životni snovi rasplinjuju, kad nestane ljubavi. Tko sam kad me odbaci osoba koja mi je značila u životu sve, kojoj sam dao/dala ljubav, s kojom sam planirao budućnost i ostatak života? Kad više nema životnoga zajedništva, kad me djeca odbace, kad muž ode u alkohol ili ovisnost? Svaki lom i rastanak, svako odvajanje i okretanje leđa, izaziva nas, slama u dubini bića. Konačno i završno pitanje svakomu od nas postavlja životni kraj, smrt. Kad čitamo u novinama smrtopise, piše kako pokojnik ostavlja iza sebe prazninu. Bio je dio obitelji, dio života onih koji iza njega ostaju. Sad se praznina mora nečim ispuniti.

Pogotovo je potresno kad oboljelim pacijentima priopće da je bolest neizlječiva, da nema šanse vratiti se u normalni život, staru kolotečinu. Nitko se više ne može pouzdati u ono što je bio, što posjeduje. Ni u pozicije, ugled, karijeru. Nitko nije više kadar zaustaviti razornu snagu bolesti, ni liječnici, ni lijekovi, ni medicina, ni prijatelji, ni obitelj, po-

gotovo ne blago ili novac. Što ostaje od nas kad nestanu ili otpadnu sva vanjska uporišta, sve ljuske i ljuštore izvana? Što ostaje od naše srži, našega bića? U što smo se pouzdavali, na čemu smo gradili život? Što ako iznutra zjapi praznina? Bez srčike, bez srži? Što činiti kad se gubi tlo pod nogama, kad pred nama zjapi provalija?

Od velike nam pomoći mogu biti i poslužiti primjeri kako su se drugi odnosili prema tom pitanju, novonastaloj situaciji. Stoga Isus i pripovijeda onu zgodu. Isus hvali čovjeka jer on misli unaprijed (mitološki Prometej – ime mu znači *Onaj-unaprijed-misliti*), jer nalazi pravo rješenje u životnoj krizi. Postaje prijatelj dužnicima svoga gospodara. Nakon sramotna otkaza, ponovno je netko i nešto!

NUTARNJI ŽAR DAJE FRANJI SIGURNOST, SAMOSTALNOST, STAMENOST, POSTOJANOST. NEMA VIŠE U NJEGA KATEGORIJA NI PREDODŽABA SPRAM VELIČINE I MALENOSTI, BITNA I NEBITNA, ZNAČAJNA I BEZNAČAJNA, VAŽNA I NEVAŽNA, BOGATSTVA I SIROMAŠTVA. FRANJO JE ODSADA JAČI I SNAŽNIJI OD SVOJE OKOLINE. JER SE 'UŠTEKAO', PRIKLJUČIO NA BOŽJI ENERGETSKI IZVOR, NA BOŽJU CENTRALU. IZ KOJE CRPE SNAGU, ENERGIJU.

Prema standardima i kategorijama svijeta, prema ljudskim mjerama i mjerilima, to je hvale vrijedno, dopušteno. Pa i ispravno. Vidimo to iz kronika naših novina. Tako misle sinovi ovoga svijeta. I tako se ponašaju. Ali, što je sa sinovima svjetla, s onima koji bi htjeli i trebaju djelovati prema mjerilima i standardima te nakani samoga Gospodina Isusa? Gdje pronaći pravo uporište kad se (iz)gubi sve?

FRANJO MIJENJA DRUŠTVO

Mi iz franjevačke obitelji imamo znani prizor iz života

ON SE RADIKALNO USPROTIVIO STAROMU NAČINU ŽIVOTA, PROTUSLOVIO CIJELIM SVOJIM BIĆEM, I POTOM, RAZVLAŠTEN, NAZIVA „OCA NEBESKOGA“ SVOJIM OCEM. DRAMATIČAN RASTANAK KAD SE SVEGA LIŠIO I RAZGOLIO, POSTAO DO KRAJA SLOBODAN. I NAPRIJED USMJEREN. NEMA VIŠE TRULIH KOMPROMISA NI OČLUKANJA S PROŠLIM.

svetoga Franje. Trenutak kad vraća pred biskupom na gradskom trgu u Asizu novac svomu ocu zajedno s haljinama koje nosi. Ostaje, na zaprepaštenje svih nazočnih, gol. Biskup ga zaogrče. *Dosada sam oslovljavao svoga oca Bernardonea ocem, odsada ću govoriti samo jedno: Oče naš koji jesti na nebesima.* Stoji pred svima doslovce bez igdje išta. Sve je s njega spalo, sve ljuštore i okovi, svi oklopi kojima bijaše okovan, sva vanjština; bogate haljine, sav očev novac, prema standardima svijeta. Kao i onaj upravitelj. Ostaje bez sredstava za život.

Nije više Franjo sin bogata trgovca, nije klerik, nije svećenik, nije redovnik, nije monah, ne živi ni u kojoj opatiji, nije obrtnik koji bi svojim rukama i umijećem znao privrijediti za život. U očima ljudi i ovoga svijeta on je nitko i ništa. Upravo to, nitko i ništa! Nije čak ni prosjak u običnom smislu riječi. Ali je on jedno: Dijete Božje, sin Božji. Sin nebeskoga Oca. Iskusio je to u dubini svoga bića i stoga može sve ljudsko i zemaljsko odbaciti. Ništa ga više ne veže uz ljudske obzire i standarde. Odsada Franjo zna tko je i što je, što mu je govoriti, što činiti, kako postupati, kako živjeti. Nisu to više prazne fraze koje je naučio iz katekizma, na vjeronauku, ili pak za studija, na teologiji. Stoga može započeti svoju misiju u svijetu. On je novi, preobraženi, želi preobraziti, promijeniti svijet, prema mjeri Isusa Krista, evanđelja. Ni Isus nije imao gdje bi naslonio glavu. Lisice imaju jazbine, ptice gnijezda, a Sin

Čovječji nema nigdje ništa, beskućnik, koji nije imao gdje ni umrijeti. Rodio se u tuđoj staji, u jaslama, umro negdje između neba i zemlje, na ukriženim gredama. Cijeli je svijet Isusov, jer ga je s križa obujmio! Tako je i s Franjom.

Stekao je spoznaju da je dijete Božje, da je u osobi varnica, iskra, potom i vatra koju je Duh zapalio, da je oganj koji ga je odvojio od obitelji, ali je postao magnetom. Počeo je druge privlačiti, zapaljivati, prenositi iskru na istomišljenike. Nije odsele Franjo upućen ni ovisan o stavu i mišljenju mjesta, susjeda, ljudi. Njemu je svejedno kako ga nazivaju; rugaju mu se, ismijavaju ga da je luda, da je skrenuo, „pukao“, „šenuo“. Djeca se nabacuju blatom na njega, ismijavaju ga, sažalijevaju. Upravo kao i u Isusa kad su njegovi ukućani i rodbina govorili da je „izvan sebe“. Nutarnji žar daje Franji sigurnost, samostalnost, stamenost, postojanost. Nema više u njega kategorija ni predodžaba spram veličine i malenosti, bitna i nebitna, značajna i beznačajna, važna i nevažna, bogatstva i siromaštva. Franjo je odsada jači i snažniji od svoje okoline jer se 'uštekao', priključio na Božji energetski izvor, na Božju centralu iz koje crpe snagu, energiju. Njega, Franju, društvo više ne zanima niti ga ono definira svojim mjerilima, ne 'kategorizira' niti određuje, nego Franjo sebi i svojim zadaje i postavlja evanđeoska mjerila i kategorije. Franjo doslovce *mijenja društvo*! I to u Isusovu smislu i zamisli, prema nacrtu i nakani samog evanđelja. Franjo je 'drugi Krist', *Alter Christus*. Franjo svojim stilom mijenja postojeće stanje u društvu, utiskuje svemu neizbrisivi biljeg, pečat Isusa Krista, Raspetoga, i evanđelja. Djeluje 'prevratnički' u Isusovu smislu.

I mi smo djeca Božja, Božji sinovi i kćeri. To nam se govori od trenutka krštenja, od malih nogu, od djetinjstva. U svakome od nas počiva i postoji upravo taj Franjin, franjevački potencijal, podmetnuti svoja leđa da se Kristovo zdanje ne sruši. Svjedoci smo teška i stalnog urušavanja Kristova zdanja, poglavito na Zapadu, ali i u nas. Franjo je otkrio blago u siromaštvu. Koji paradoks! Na nama je otkriti pristup tomu blagu. Ali je prvi korak onaj što ga je učinio mudri, razboriti upravitelj, kad se suočio s neizbježivim i neodgodivim pitanjem: *Tko sam ja kad sva uporišta u*

mome životu prestanu biti uporišta, kad ostanem bez igdje ičega? Kad se suočim sa zadnjim pitanjima svoga života? Tko sam ja zapravo pred Isusom Kristom komu mi je polagati račun? I nakon poštena suočavanja sa sobom dati pravi, životni odgovor.

SLIJEDITI GOSPODINA PREMA FRANJINU PRIMJERU

Ako si zahvaćen Radosnom viješću, kraljevstvom Božjim, moraš se upravo na to usredotočiti, ostaviti sve druge misli, nakane, planove. Sve je to prošlost, iza tebe. Kad ostaviš sve, takav si prikladan za Božje kraljevstvo. Čovjek mora ostaviti prošlost iza sebe. Sve obiteljske poveznice kidaju se kad se čovjek upusti u hod za Isusom. Isus svjesno izaziva – i sili nas da se pitamo, za koga ili što živimo i umiremo? Nemoguće je ići za Isusom, a očijukati sa starim, obazirati se na ono što je čovjek ostavio iza sebe. Nedopustivo je u Isusovim očima polovično nasljedovanje gdje je čovjek raskoman i pocijepan između novoga i staroga. Treba radikalna, korjenita odluka. Isus ne želi raz-lomke.

Isusov zahtjev, *a ti me slijedi*, poziv je na samostalan, neovisan život. Uzmi život u svoje ruke, ne daj se drugim voditi niti dirigirati. Uz Isusa treba ostaviti veze i lance, okove i strahove, osjećaje krivnje i blokade. Isus je kao dvanaestogodišnjak iskusio rastanak s majkom i Josipom, i već se ondje vezao samo uz Boga – 'biti u onome što je Oca mojega', lišio se poveznica, veza i obveza. Isus oslobađa od zemaljskih navezanosti i čovjeka usmjerava posvema na Boga. Red ili nered u društvu počinje u vlastitu srcu. Ako smo mi u redu, bit će i naš okoliš u redu, borba za čist okoliš počinje u vlastitu srcu. Ekologija srca! Vidjeli smo primjer sv. Franje.

On se radikalno usprotivio staromu načinu života, protuslovio cijelim svojim bićem, i potom, razvlašten, naziva „Oca nebeskoga“ svojim ocem. Dramatičan rastanak kad se svega lišio i razgolio, postao do kraja slobodan. I naprijed usmjeren. Nema više trulih kompromisa ni očijukanja s prošlim. Kao što Isus usmjerava svoj pogled, fiksira sebe na Jeruzalem, tako i onaj koji želi biti njegov, mora imati pogled usmjeren kamo i Isus. Nema okretanja desno ni lijevo, traženja lakših putova, krivina, zavoja. I samo će tako čovjek prispjeti na cilj – do Boga.

BITI U BOGU JAK

FRA GORAN AZINOVIĆ

TKO LJUBI, U OČIMA SVIJETA IZGLEDA SLAB, ALI JE ZATO U BOŽJIM OČIMA JAK.

Nitko kao sveti Franjo Asiški nije ljubio slabost. Na osobit ju je način prepoznao kao najveći izraz ljubavi te je kroz život koračao opasan njome i vlastitim traženjima.

Kada ga je otac progonio do središnjeg gradskog trga tražeći da mu nadoknadi sve što je spiskao u svojoj velikodušnosti prema siromasima – ali i novac koji je potrošio u obnovi crkve, pred svim okupljenim mještanima Franjo čini javnu sablazan. Skida se do gola, odriče se svojih nasljednih prava i vraća svom zaprepaštenom ocu svu svoju skupocjenu odjeću te na sebe oblači jednostavnu lanenu tuniku svezanu oko struka komadom užeta. Tako je Franjo svečano proslavio svoje 'vjenčanje' s ljubljenom zaručnicom gospođom Siromaštinom zbog koje se odrekao svih svjetovnih dobara, časti i povlastica.

Franjo, mladić koji je sve do nedavna gorljivo tražio ratnu slavu i čast, počeo se sve snažnije nadahnjivati Isusovim riječima u Novom zavjetu, zapisanima u Lk 9,3, gdje Isus naređuje svojim učenicima da na put ne nose ništa: ni štapa, ni novca, ni kruha, ni torbe. Bijaše to temelj pravilnika koji je sastavio za svoje sljedbenike.

Čistoća, poslušnost, poniznost i siromaštvo, dakle, sve ono što po ovozemaljskim poimanjima bijahu slabosti, postadoše odrednice nove redovničke zajednice koju utemelji Franjo. A oni zbog svoje poniznosti i jednostavnosti ne samo da

postadoše veoma omiljeni u narodu već štoviše, nastade nevidni religiozni zanos u Crkvi. Mnogi pohrlaše nasljedovati siromašnog Franju, a po Franji Krista. Postade tako Franjo odgovor neba na potrebe Crkve.

Zaista, čovjek najviše sebe mijenja kada odbacujući moć i sigurnost, po primjeru asiškog sveca, poželi postati slab. Kada povjeruje jedino u Božju providnost i zaštitu. I danas živjeti franjevaštvo znači biti slab i živjeti slabost u svijetu u kojem svi teže za moću i jakošću. To ujedno znači biti na strani slabih i biti spreman na žrtvu. Duhovni oci su govorili kako se „žrtva rađa iz slabosti“. Zbog toga je sveti Franjo bio čovjek žrtve, jer je bio čovjek slabosti. Njegova duhovnost je prožeta Kristovom spremnošću da bude slab i da ta slabost bude nošena žrtvom.

Međugorje je kroz sve ove godine mjesto koje je na strani slabih. Istinsko Franjino mjesto koje u svoje okrilje prima sve one koji se osjećaju odbačeni i prezreni. Otvoreno je za sve one koje je ranila „moć grijeha“. Ljudi se ovdje iznova uče ljubiti kroz svoje slabosti i ograničenja. Naučiti ljubiti znači naučiti trpjeti, a trpjeti može samo onaj tko je spreman na žrtvu i slabost. Biti slab, kao sveti Franjo, znači da želimo dopustiti onomu koji nas je prvi ljubio da nas opet zagrlji i ljubi.

To je ujedno i poruka Međugorja da iznova, kroz svoje slabosti, osjetimo da nas Bog prvi ljubi. Biti slab znači biti u Bogu jak.

MUDROST SVIJETA U SVJETLU KRIŽA (III.)

GOSPA POD KRIŽEM

Foto Arhiv ICMM

Ako svaka ozbiljna obnova Crkve podrazumijeva povratak na izvore, to će reći da zahtijeva ozbiljan susret s Kristovim križem kao znakom spasenja i nepresušnim izvorom milosti. U tome je sv. Pavao – kako smo vidjeli u prošlom broju – s iskustvom krize vjere u vlastitim kršćanskim zajednicama i načinom rješavanja tih kriza bio i ostao putokaz Crkvi svakog vremena. Korintskim kršćanima, koji su pod dojmom svojih filozofa i njihove mudrosti svijeta zaboravili križ, on poručuje da je *govor o križu ludost za one koji propadaju, a za nas koji se spasavamo sila je Božja* (1 Kor 1,18). To je bio razlog da im on nije propovijedao nikakvu mudrost svijeta, već samo *Isusa Krista, i to raspetoga* (2,2). Kratko nakon toga Pavao saznaje da je došlo do ozbiljne krize i u njegovim galacijskim zajednicama, ali iz posve drukčijeg razloga. Tamošnje Pavlove kršćane zbnunili su neki putujući židovski propovjednici tvrdnjom kako nije dovoljno ono što su čuli od Pavla, da se čovjek spašava milošću Božjom, već i dalje mora vršiti sve propise Mojsijeva zakona. Pavao ne ulazi ni u kakvu raspravu s takvima, već ih samo podsjeća na početke njihove vjere koji su bili u znaku Kristova križa i naziva ih nerazumnima što su to zaboravili. Obraća im se u isto vrijeme ozbiljno, strogo i emotivno: „O nerazumni Galaćani! Tko vas začara, vas kojima je isus Krist kao razapeti bio stavljen pred oči?“ (Gal 3,1)

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

KALVARIJA I PODBRDO

Počeci Gospinih ukazanja na našem Podbrdu također su bili u znaku križa, što se katkada zaboravlja. Svi znaju da je glavna Gospina poruka poziv na mir, po čemu se ona i prozvala Kraljica Mira, ali se premalo naglašava da je Gospa tu poruku dala u sjeni velikoga križa. Posebnost te poruke očituje se i po tome što je Gospa nije uputila u susretu sa svim vidiocima već iznenađenoj i zbunjenoj Mariji Pavlović, dok se vraćala s Podbrda i u jednom se trenutku našla podalje od druge djece s kojima je maloprije vidjela Gospu. Odjednom ona ponovo gleda kako Gospa stoji ispod velikog tamnog križa i govori: „Mir, mir, mir, izmirite se! Ponovo mora zavladati mir na svijetu, morate se izmiriti s Bogom i među sobom.“ Sve te okolnosti Gospine poruke mira u povezanosti s Kristovim križem imaju snažnu poruku same po sebi.

SYMBOLIKA PORUKE S PODBRDA

Činjenica da je Gospa svoju poruku mira vidjelici Mariji povjerila stojeći ispod velikog križa u sebi krije višestruku simboliku koja ponajprije govori o povezanosti Gospe s križem svoga Sina i njezinoj ulozi koju joj je Sin namijenio u svojoj Crkvi, zatim o mjestu i ulozi križa u međugorskoj župi i posebice o povezanosti Isusova križa i obećanja mira kao dara od Boga što ga je Isus zaslužio svojom smrću na križu.

Da bismo bolje shvatili tu višestruku simboliku Gospine poruke, treba poći od toga da te riječi na Podbrdu izgovara Isusova majka koja na Kalvariji, zajedno s Ljubljenim učenicom, stoji pod križem svoga Sina i sluša njegovu riječ upućenu prvo njoj: „Ženo, evo ti sina!, pa onda učeniku koji u tom trenutku simbolizira i utjelovljuju buduću Crkvu: Evo ti majke!“ (Iv 19,26sl) Tim riječima Isus sudbinu svoje Crkve nerazdvojivo veže uz svoju Majku, a ona nikad nije prestala bdjeti nad njom i njezinim potrebama. To posebno dokazuju njezina tako brojna ukazanja diljem svijeta, u kojima je uvijek iznova pozivala, poticala i hrabrila Crkvu u kušnjama kroz koje je prolazila.

Počeci Gospinih ukazanja na našem Podbrdu također su bili u znaku križa, što se katkada zaboravlja. Svi znaju da je glavna Gospina poruka poziv na mir, po čemu se ona i prozvala Kraljica Mira, ali se premalo naglašava da je Gospa tu poruku dala u sjeni velikoga križa.

Ako Gospa svijetu, koji je razdiran mržnjom i ratovima, upućuje poruku mira u sjeni križa, to samo podcrtava važnost i ozbiljnost te poruke. Ona želi podsjetiti na ono što je već Apostol naglasio da je Krist „naš jedini mir“ (Ef 2,14), jer je on sve „pomirio s Bogom po križu“ (2,16). On je krvlju svoga križa izbrisao crtu koja je do tada dijelila Židove kao izabrani Božji narod od pogana i postavio temelj novom Božjem narodu u kojemu je sve međusobno pomireno. Zato Pavao može reći: „Nema tu više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu.“ (Gal 3,28)

Pavao je uvjeren da to „sve dolazi od Boga koji nas je po Kristu pomirio sa sobom i povjerio nam službu pomirenja“ (2 Kor 5,18). Toj službi on je posvetio čitav svoj život i apostolski rad u službi navještaja evanđelja. Ta proročka uloga u Crkvi u kojoj ne će više biti Apostola, Isusovom voljom s križa, pripala je njegovoj Majci koja danas pro-

ročki poziva zavađeno čovječanstvo da se pomiri s Bogom i međusobno.

Današnje stanje svijeta u bitnim crtama identično je stanju od prije dvije tisuće godina koje je bilo utjelovljeno u jedinstvenoj i neponovljivoj sceni na Kalvariji. Dok brutalna sila slavi svoj krvoločni pir, nemoćni Patnik s križa vapi: „Oče, oprostimi, jer ne znaju što čine!“ (Lk 23,34). I upravo iz te prividne nemoći Patnika koji s ljubavlju prihvaća svoju patnju rađa se spasenje i pomirenje svijeta. U današnjem svijetu koji je okrenuo leđa Bogu nema mjesta ni Kristovu križu kao nadahnuću, ni spremnosti na prihvaćanje trpljenja za druge, pa razumljivo nema ni pravoga mira, ni u ljudskim srcima ni među narodima.

Zato je Gospina poruka mira u sjeni križa i aktualna i autentična. S pravom se može reći da se „tu radi o srži međugorske poruke: o ‘misteriju križa’, a to znači misteriju patnje...Pokušavajući umaknuti patnji, čovjek tone u nove patnje i boli...Suočen sa sve većom patnjom, čovjek više prema nebu: ‘Kad bi bilo Boga, kako bi mogao to dopustiti?’ ... To je krik zdvojnosti čovječanstva koje odbija u misteriju patnje vidjeti preduvjet za svoje spasenje. U Međugorju stavljen je prst na krvavu ranu čovječanstva, na pitanje smisla patnje.“ (A. Sarrach).

ŽUPA U SJENI KRIŽA

Gospina poruka mira izrečena na Podbrdu u sjeni križa ima svoju poveznicu ne samo s križem na Kalvariji već i s onim velikim betonskim križem koji se od 1934. godine uzdiže na najvišoj točki brda ponad Međugorja koje se po njemu i prozvalo Križevac. Otada taj križ postaje prepoznatljivo obilježje župe Međugorje

kao vidljivi znak njezine zahvale povodom velikoga jubileja tisuću devetsto tridesete obljetnice spasenja koji se 1933. slavio u cijeloj Crkvi. S Gospinom nazočnošću u župi križ dobiva novu ulogu, postaje jednim od glavnih središta okupljanja ne samo župljana već i hodočasnika iz cijeloga svijeta koji traže mir.

To jasno proizlazi iz jedne od Gospinih poruka četvrtkom za župu, a kojom je ona duhovno pripravljalala župu na skorašnju proslavu blagdana Uzvišenja svetoga Križa. Prvo Gospa župljanima otkriva kako križ kojim se župa ponosi nije podignut slučajno već je „bio u Božjem planu kad ste ga sagradili“, da bi ih odmah pozvala: „Ovih dana napose idite na Brdo i molite pred križem. Potrebne su mi vašem molitve“ (30. 8. 1984.). Samo tjedan dana potom ponovno dolazi do izražaja neraskidiva povezanost mira, molitve za mir i križa, kad Gospa kaže: „Draga djeco! Bez molitve nema mira. Zato vam kažem, molite pred križem za mir.“ (6. 9. 1984.)

I sljedeće godine uoči proslave Uzvišenja svetoga Križa Gospa stavlja u središte križ kao sredstvo spasenja i nepresušni izvor milosti, obračunajući se župljanima ovim riječima: „Draga djeco! Želim vam reći da ovih dana u središtu bude križ. Molite se napose pred križem iz kojeg dolaze velike milosti. Sad obavite u svojim kućama posebnu posvetu križu. Obecajte da ne ćete vrijeđati Isusa ni križ i nanositi mu pogrde.“ (12. 9. 1985.)

Kao što je križ na Križevcu bio u Božjem planu prije nego su ga župljani izgradili, tako se Gospa pobrinula da uspon do njega bude obogaćen postajama križnoga puta, kako bi hodočasnici mogli pratiti Isusa na njegovu križnom putu i razmatrati njegovu muku. Već te godine jedan od međugorskih hodočasnika, talijanski kipar Carmello Puzolo ponudio je skice za postaje križnog puta u bronci, koje su financirali njegovi prijatelji, također Gospini štovatelji i međugorski hodočasnici. Otada Križevac rese prelijepa postaje Isusova križnoga puta koji je postao najpoznatiji i najživlji u cijeloj Crkvi. Iz dana u dan tisuće i tisuće hodočasnika, uspinjući se od postaje do postaje, razmatraju Isusovu muku, nalazeći u njoj snagu za suočenje s vlastitom životnom patnjom i noše-nje svoga životnog križa.

Foto: Arhiv CMM

Ako Gospa svijetu, koji je razdiran mržnjom i ratovima, upućuje poruku mira u sjeni križa, to samo podcrtava važnost i ozbiljnost te poruke. Ona želi podsjetiti na ono što je već Apostol naglasio da je Krist „naš jedini mir“ (Ef 2,14), jer je on sve „pomirio s Bogom po križu“ (2,16). On je krvlju svoga križa izbrisao crtu koja je do tada dijelila Židove kao izabrani Božji narod od pogana i postavio temelj novom Božjem narodu u kojemu je sve međusobno pomireno.

SVOJ KRIŽ PRIHVATITI I SPREMNO NOSITI

U kršćanskoj tradiciji križ je odavno postao oznakom za sve nevolje s kojima se svaki čovjek u životu suočava. Isus i njegov odnos prema svome križu svakom su vjerniku primjer kako se odnositi prema vlastitim križevima, ali i ohrabrenje da križ može postati znakom pobjede. Ako, po Isusovu primjeru, svoj križ spremno prihvatimo i s pouzdanjem u njegovu pomoć ga strpljivo nosimo,

tada ćemo naći i potrebnu snagu da izdržimo, ali ćemo imati i pomoćnike na našem križnom putu, kao što je on imao Šimuna, Veroniku i mnoge druge koji su s njime suosjećali.

Evangelist Ivan zabilježio je dvije zgode iz Isusova života koje snažno govore o njegovu odnosu prema životu i njegovim izazovima, a za nas su poučne. Nakon njegova velikog čuda umnažanja kruha, kad ga oduševljeno mnoštvo želi učiniti svojim kraljem, on ih ostavlja i povlači se sam u goru (Iv 6,15). Dakle, Isus bježi od zemaljske slave koju su mu namijenili ljudi, ali prepoznaje trenutak kad će biti od Oca proslavljen po dragovoljnom prihvaćanju križa. Prvo okupljenim hodočasnima u Jeruzalemu najavljuje: „Došao je čas kada će se proslaviti Sin Čovječji. Zaista, zaista, kažem vam, ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo.“ (Iv 12,23sl) Slikovit govor o zrnu koje prvo mora umrijeti u zemlji kako bi donijelo rod aludira na njegovu predstojeću smrt na križu, što Isus odmah i potvrđuje rečenicom u kojoj je sadržano i

obecanje i poziv: „A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privući k sebi.“ (12,32)

U više svojih poruka Gospa nastoji podsjetiti na važnost Isusova križa za naše spasenje, pozivajući uvijek iznova na pravilan stav prema njemu. Podsjećajući u korizmenom vremenu na važnost križa, Gospa kaže: „Draga djeco, dajem vam posebne milosti, a Isus posebne darove s križa. Uzmite ih i proživljavajte! Razmišljajte Isusovu muku i u životu se sjedinite s Isusom“ (20. 2. 1986.). Sjedinjenje s Isusom u razmatranju njegove muke oslobađa nas od grijeha i svakog straha pred kaznom za počinjene grijeha. Štoviše, dragovoljno prihvaćen križ rađa radošću, na što Gospa podsjeća u jednoj od svojih poruka, pozivajući: „Otvorite se Bogu i predajte mu sve svoje poteškoće i križeve da bi Bog sve pretvorio u radost“ (25. 7. 1989.).

Katkada možda klečimo nijemi pred križem Gospodinovim, shrvani vlastitim križevima. Naše srce je suho i ne znamo što bismo rekli. Pritom nam dobro dođu tuđe molitve, poput ove velikog teologa Karla Rahnera: „Gospodine Isuse Kriste, Spasitelju i Otkupitelju, klečim pred Tvojim blagoslovljenim križem. Želim otvoriti svoj duh i svoje srce razmatranju Tvoje svete muke. Neka mi pomogne Tvoja milost da odbacim nijemost i ravnodušnost svoga srca, da barem jedan sat zaboravim svoju svakodnevnicu, kako bi moja ljubav, moje kajanje i moja zahvalnost ostali s Tobom. Kralju srdaca, Tvoja raspeta ljubav neka obuzme moje slabo, siromašno, umorno i zasićeno srce. Daj mi unutarnji osjećaj za Tebe. Probudi u meni ono što mi nedostaje: zajedništvo s Tobom, ljubav prema Tebi, ozbiljnost i vjernost, koje će ustrajati u razmatranju Tvoje svete muke i tvoga umiranja.“

fra Antonio Šakota

SVETA ZEMLJA knjiga sjećanja

Tekstovi koje fra Antonio donosi u svojoj knjizi plod su njegova trogodišnjeg studija u Jeruzalemu, ali u njima se nalazi puno više od povijesnog, arheološkog i inog znanja koje je tijekom studija stekao. Jer, oni su ponajprije plod njegove hodočasničke duše kojoj ta mjesta nisu bila samo predmet intelektualnog promatranja i studiranja, već živa knjiga sjećanja, na kojoj se fra Antonio sam napajao, a sad svoje bogato iskustvo želi podijeliti s čitateljima.

Knjigu možete naći u
Suvenirmici Informativnog
centra MIR Međugorje.

PITANJA

Nedavno mi je iskustvo jedne župljanke otvorilo oči za snagu pitanja kao ključa koji otvara vrata do odgovora na razne životne (ne)prilike. Priča te župljanke vodi nas u njezin pansion u kojem je boravilo dvoje hodočasnika, muž i žena srednjih godina. Uoči večernjeg molitvenog programa žena pozove muža da idu u crkvu na molitvu. Nakon što je on negativno odgovorio, žena je otišla tužna, a on je ostao u pansionu.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

„PRIMIJETILA SAM TUGU NA NJEZINU LICU I ODLUČILA UĆI U RAZGOVOR S NJEZINIM MUŽEM“, ZAPOČE ŽUPLJANKA SVOJU PRIČU. „Naručila sam kavu i upitala ga: ‘Zašto Vi niste otišli sa suprugom u crkvu? Zašto ste ostali u pansionu?’ ‘Meni to ne treba’, bio je njegov, prilično ravnodušan, odgovor: ‘A zašto ste došli u Međugorje, na hodočašće?’ upitala sam. ‘Zbog žene. Ona je to htjela pa sam pristao da joj ispunim želju’, bio je kratak u svom odgovoru.“

Župljanka je osjetila tvrdoću u njemu, ali nije htjela odustati. „Kad ste se ispovjedili zadnji put“ „Prije 35

godina“, odgovori on hladno. „Zašto se niste ispovjedili toliko godina?“ „Jer to meni ne treba“, bio je njegov odgovor.

„Nisam mogla ostati mirna“, nastavlja ona pripovijedati o svom nutarnjem proživljavanju tog razgovora. Postavila je još jedno pitanje: „Tuširate li se?“ Hodočasnik začuđen odgovori: „Naravno! Dva puta na dan!“ „Koji je razlog da se tuširate?“ „Pa smrdio bih. Drugi bi osjetili da nisam čist“, pomalo nervozno odgovori, čudeći se njezinu pitanju.

Nakon tih njegovih riječi župljanka je zastala i gledajući ga u oči utišanim glasom mu rekla: „I duši je potrebno

‘tuširanje’! Jeste li svjesni kako Vaša duša pred Bogom smrdi?!“

Nastao je tajac. Čovjek je ostao zapanjen tim riječima. Ništa joj nije odgovorio. Gledao je u nju nekoliko trenutaka, a onda ustao i izišao iz pansiona. „Bože, što sam učinila?!“ – zbunjena se pitala. „Vjerojatno sam ga uvrijedila.“

Nakon dva sata spomenuti hodočasnik se vratio u pansion. „Nisam znala kako će reagirati prema meni“, izrekla je žena svoju dvojbu. „Pitala sam se je li još uvijek povrijeđen zbog onih mojih riječi. No, on je djelovao smireno. Osjetila sam radost na njegovu licu“, nastavlja žena. „Kad me ugledao, prišao mi

je, zagrlio me i rekao mi: ‘Hvala Vam! Ispovjedio sam se nakon 35 godina! Sad sam čist i radostan!’ Hvala Vam što ste mi pomogli!“

Iskustvo ove župljanke koja se usudila postaviti nekoliko pitanja spomenutom hodočasniku, a koja su bila spasonosna za njega, navelo me da razmišljam o značenju pitanja.

Odmah sam uzeo knjigu Gospinih poruka da vidim kako Kraljica Mira pristupa pitanjima. Otkrio sam da Ona ne postavlja pitanja, ali uzima u obzir naša pitanja. „Pitate se: Zašto ovolike molitve.“ Nakon toga daje odgovor: „Okrenite se, draga djeco, i vidjet ćete koliki je grijeh zavladao ovom zemljom.“ (13. 9. 1984.) „Pitate se, draga djeco, zašto ne možete odgovoriti na ono što od vas tražim.“ A potom daje odgovor: „Ne možete zato jer mi niste dali svoje srce da ga mijenjam.“ (15. 5. 1986.)

„Učitelju dobri, što mi je činiti da baštini život vječni?“ (Mk 10,17) Pitanje koje je bogati mladić postavio, Isusu se jako svidjelo. Zavolio ga je. Bilo mu je drago da se u mladiću pojavila takva želja i zanimanje. No, Isusova riječ da mu samo jedno nedostaje mladiću se nije svidjela, zbog čega od Isusa odlazi žalostan.

Pitanje koje nekoj osobi postavimo javno, pred drugima, za tu osobu može biti neugodno. Tako je, s namjerom da ga iskuša, neki zakonoznanac Isusu, javno, pred drugima, postavio pitanje: „Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštini?“ (Lk 10,25) Time je Isusa htio uhvatiti u neznanju i poniziti.

Nakon toga i Isus zakonoznancu postavlja dva pitanja: „U Zakonu što piše? Kako čitaš?“ (Lk 10,26) No, Isusova namjera je drukčija: ne da zakonoznanca uhvati u neznanju nego da ovome dadne priliku da pokaže znanje. Jer Isus je znao da je taj čovjek zakonoznanac koji zna sve što piše u Svetom pismu.

Pitanje u sebi može kriti zamku. Tako su pismoznanci i glavari svećenički vrebali na Isusa, poslali uhode da ga uhvate u riječi pa da ga predaju vlastima i osude. Oni ga upitaše: „Je li nam dopušteno dati porez caru ili nije?“ (Lk 20,22)

Pitanja koja nam drugi postavljaju za nas mogu biti bolna, ali i spasonosna. Mogu nas probuditi iz sna, ali i još više zatvoriti. Mogu nas potaknuti na promjene, a mogu nas navesti da zauzmemo obrambeni stav i pravdamo sebe.

„Kad si zadnji put bio na Brdu ukazanja?“, bilo je pitanje koje mi je nedavno postavila jedna osoba. Moram priznati da me to pitanje iznenadilo. Razmišljao

sam što joj odgovoriti. Da pred njom ispadnem ‘dober’ i kažem joj kako često idem na Podbrdo? Ali to ne bi bila istina. Ipak sam se pokušao opravdati. Rekao sam joj da sam nedavno išao s grupom koja je bila na seminaru i da tako uvijek činim kad su seminari. No, ona je nastavila s pitanjem: „Dobro, ali ti osobno, kad si ti sâm zadnji put bio na Podbrdu?“

Više nije bilo uzmicanja. Shvatio sam da je to pitanje jako važno i da moram – ne zbog te osobe – nego zbog sebe na nj dati istinit odgovor. „Nisam otišao sam na Brdo ukazanja već nekoliko mjeseci.“

To pitanje mi je otvorilo oči, probudilo me. Isti sam dan otišao na Podbrdo. Već je bila pala noć, iznad mene nebeski svod prekriven zvijezdama. Molio sam krunicu uz brdo. Bio sam sâm. Odavno nisam imao takvo predivno iskustvo molitve. Krunica koju sam molio tu večer bila je drukčija nego prije. Puno dublje sam uranjao u otajstva.

Također sam drukčije doživljavao molitvu pred Gospinim kipom. Gledajući u Gospin kip, otvarao mi se pogled za Majku koja je obasjana svjetlom i koja svijetli iako je tama. Sinulo mi je: Pa zar to isto Gospa ne želi od nas? Da se u molitvi otvaramo Božjoj ljubavi kako bi nas obasjavala i mijenjala te kako bismo svijetlili drugima i onda kad je oko nas tama, teško, nezgodno?

Pitanja koja nam drugi postavljaju za nas mogu biti bolna, ali i spasonosna. Mogu nas probuditi iz sna, ali i još više zatvoriti. Mogu nas potaknuti na promjene, a mogu nas navesti da zauzmemo obrambeni stav i pravdamo sebe.

Jedna od većih duhovnih spoznaja za mene je bilo otkriće da naše gledanje i razmišljanje nije sigurno, da se u svojim mislima i osjećanjima možemo krivo usmjeriti, da ono što vidimo često nije ono što jest. Do takvih spoznaja nije lako doći, ali postoji ključ – to su pitanja.

Neka pitanja mogu biti neugodna, ali i te kako korisna. Neki dan zastao sam pred trojicom ljudi i pozdravio ih. Jedan od njih me upitao: „Dobro je da si zastao i kod nas. Znaš li ti kako je nama, kako živimo, kako se mučimo?“

U tom pitanju osjetio sam kritiku upućenu meni. Izrekao sam čuđenje i dao sugovorniku do znanja da je u razmišljanju o meni pošao u krivom smjeru. Otišao sam odatle, ali postavljeno pitanje ostalo je u meni i nakon tog susreta. Kasnije mi je postalo jasno da sam i ja bio pošao u krivom smjeru kad sam se branio nekim razlozima. Nije neistinito to čime sam se branio, ali prava reakcija treba biti otvorenost postavljenom pitanju.

Postavljeno pitanje navelo me na razmišljanje o ljudima koje svakodnevno susrećem, a posebno na tolike koje ne vidim i ne posjećujem. Postalo mi je jasno da ljudi imaju raznih problema s kojima se svakodnevno suočavaju, a ja ih često ne vidim i ne čujem. Istina je da nisam spasitelj svijeta i da ne mogu riješiti sve probleme, ali ipak je ono pitanje bilo na mjestu, ipak je istinito i ispravno.

Pitanja imaju veliku snagu. Mogu nam pomoći da se mijenjamo. Važno je samo da ih dobro postavimo, da budu pravilno usmjerena.

Ako se u našem životu pojavi trpljenje, možemo se pitati: Zašto Bože? Zašto meni? A možemo drukčije: Što mi, Bože, želiš reći? Što mi poručuješ preko ovog trpljenja?

Možemo se pitati kakvi su drugi, kakvi su prema meni pa će odgovor vjerojatno glasiti: Drugi su teški, odbojni, nesnošljivi, glupi, tvrdi... A možemo se pitati kako drugi djeluje na mene i zašto to na mene djeluje. Kad nas netko naljuti, bavimo se osobom koja nas je naljutila i postavljamo pitanje: Što nije u redu s njim ili s njom? No, možemo i drukčije: Okrenuti pogled prema sebi i postaviti pitanje:

Što ta ljutnja, ta razdraženost, nervoza govori o meni, o stanju u meni?

U krivom smjeru vodi nas pitanje: Što s drugim nije u redu? Ako to pitanje počnemo slijediti, tražit ćemo i najvjerojatnije ubrzo pronaći neki trun u oku drugoga, upirati prstom u nj ili ga pokušati izvaditi. Želimo li pak izići na svjetlo, onda ćemo postaviti drukčije pitanje: Možda ja ne vidim dobro? Možda ta i ta osoba nije tako loša kao što ja mislim? Možda u drugome postoje i pozitivne osobine koje ja ne vidim?

Ako se osjećamo nezadovoljni, krivce možemo tražiti u ljudima i njihovu ponašanju, u nedostatku materijalnih stvari, u nečemu što ja nemam, a što drugi imaju...No, možemo postaviti drukčija pitanja: Možda sam ja slijep? Možda vidim samo ono što nemam, a ne vidim ono što imam?

Postavljanje pitanja može pomoći u učenju. Takvo iskustvo imao je Isidor Isaac Rabi, američki fizičar, rođen u Austriji. Dobio je Nobelovu nagradu za fiziku zbog svojih otkrića na području nuklearne fizike. Jednom su ga pitali kako je postao znanstvenikom. Rabi je objasnio kako je svaki dan, po povratku iz škole, s majkom razgovarao o svemu što se tog dana događalo na nastavi. Manje ju je zanimalo što je naučio, a više „je li danas postavio neko pravo pitanje“. Na taj je način majka poticala znatiželju i pronikljivost u svemu čime se bavio mali Isidor. „Postao sam znanstvenikom“, objasnio je Rabi, „jer sam postavljao prava pitanja“.

Pitanja u sebi kriju veliku snagu. Uz uvjet – da smo otvoreni i iskreni.

KAO MARIJA

Jesi li se ikada pitala što znači ljubiti kao Marija? Kakav je bio njezin ovozemaljski put i što je u njezinu životu značila ljubav? Imaš li snage upustiti se u Gospinu školu potpunoga predanja Bogu u poslušnosti i služenju? Jesi li spremna ljubiti do kraja, kao što je Blažena Djevica Marija ljubila svoga Sina slušajući volju Božju? Hoćeš li imati snage: slušati riječi koje ti ne odgovaraju; praštati i kad te drugi ne razumiju; tješiti dok ti se srce rastura od boli; ustajati, a odavno su ti sve kosti slomljene od boli; cjelivati rane koje ne zacjeluju i svakodnevno, poput Gospe, ponavljati prvotnu nakanu: „Neka mi bude po tvojoj riječi.“

ROĐENA SAM U TRADICIONALNOJ KRŠĆANSKOJ KATOLIČKOJ OBITELJI KAO ČETVRTO OD SEDMORO DJECE.

U našoj deveteročlanoj obitelji nikada nije bilo dosadno. U kući je često bivalo kao u košnici. Otac je bio veliki radnik koji je svakodnevno donosio kruh i ono što nam je bilo neophodno za život. Radio je od jutra do sutra i nikada nije govorio da mu je bilo teško. Njegova ljubav je rasla gledajući nas kako od djece postajemo ljudi. Kad bi dobio mjesečnu plaću, sav novac je davao majci, jer je ona bila najvještija ekonomistica koju sam poznavala. Uvijek je svega bilo dovoljno, ali nikada previše. Od malih nogu su nas učili da budemo zahvalni na svemu što imamo i nemamo, da ne tražimo ono što nam ne mogu dati, ali da se trudimo učiniti što je više dobra u jednom danu. Majka je bila vješta ne samo u kuhinji nego i u rasporedu kućnih i poljoprivrednih poslova. Bila je najvještiji pedagog, premda je imala tek četiri razreda osnovne škole. Zнала je stišati svaki naš nemir i muku, jednako kao što je svaki naš uspjeh primijetila i malim gestama naglašavala kako joj ništa nije promaklo iz vida.

Odrastajući upoznavala sam živote pojedinih blaženika i svetaca, a majka me je često podsjećala na svetu Majku Tereziju iz Kalkute. Ona je o svojoj majci govorila da je ona bila „srce njihove obitelji“, koja je izmolila njezino zvanje. Ujedno je bila i „živa ljubav obitelji“, jer se svakodnevno molila s njima i tako ih učila moliti se. Naša majka kao da joj je bila nešto u rodu.

NOVA PJESMA

Ni odrasli nismo, a onda je došao rat. Budući da nas je bilo puno djece starija braća su zajedno s ocem bila na ratištu. Gotovo smo cijeli rat proživjeli kod kuće. Bili su to čudni dani, ali meni osobito dragi. Unatoč strahu i neizvjesnosti, život je išao dalje. Sva muka i stradanje još su nas više zbližili i u vjeri i u molitvi.

Mi nismo imali previše izbora i događanja, a glavni izlazak bila nam je nedjeljna misa. U to vrijeme u našoj župi bio je mladi fratar, koji je uspio nagovoriti gvardijana da pred kraj rata počne s vjeronaukom za mlade srijedom navečer. Znao je koliko nam je bilo potrebno neko druženje, a očito je imao toliko povjerenje u Boga da se nikome ništa ne će dogoditi na putu od kuće do crkve i natrag. Ti susreti bili su nam sve. Za njih smo živjeli. Sve smo bili spremni podnijeti, ali te susrete nismo nipošto propuštali. Budući da je naše selo udaljeno od župne crkve nekih šest kilometara, i da nas je u skupini znalo biti desetak, često smo išli pješke.

Jedne srijede na predavanju se pojavila nova časna sestra koja je bila zadužena za pjevanje. Došla nam je kao grom iz vedra neba. Mnogi je do tada nikada nismo vidjeli pa nam je bilo sve čudno. Em je časna, em je došla iz Hrvatske, em je znala pjevati, em je još poznavala neke pjesme za koje mi do tada nikada nismo čuli. Na prvom susretu naučila nas je pjevati pjesmu *Kao Marija*, a stihove smo pamtili tako da je svatko od nas naučio po dva retka pjesme. Ja sam morala upamtiti stihove: „Kao Marija da ti služim, da ti predam život sav.“ Na putu do kuće

FRA ZVONKO BENKOVIĆ

U TRENUTCIMA VLASTITE SAMOĆE I PITANJA U SEBI SAM TIHO PJEVALA STIHOVE: „KAO MARIJA DA TE LJUBIM, TVOJU RIJEČ DA ČUVAM JA, KAO MARIJA DA JE NOSIM SRED SRCA SVOJEGA.“ PITALA SAM SE ŠTO ZNAČE TI STIHovi I NE SLUTEĆI DA ĆE MI ONI OBILJEŽITI ŽIVOT.

Foto: Ashiv / CNN

smo je otpjevali desetaka puta. Kasnije smo je pjevali na svim našim zajedničkim susretima, putovanjima i hodočašćima u Međugorje.

Na vjeronauku za mlade, koji će kasnije prerasti u FRAMU, upozнала sam i svoga muža. Nakon završene srednje škole vjenčali smo se. Na vjenčanju su framaši, između ostalih pjesama, pjevali i *Kao Marija*.

LJUBITI KAO MARIJA

Dvadeset godina kasnije počela sam se pitati kako bih preživjela sve što mi se dogodilo da me kroz život nije nosila molitva i Gospin zagovor. Bog mi je darovao dobrog supruga s kojim sam rodila troje djece. U ničemu nismo oskudijevali i kao da nas je cijelo vrijeme nosila neka posebna milost i blagoslov.

U trenucima vlastite samoće i pitanja u sebi sam tiho pjevala stihove: „Kao Marija da te ljubim, tvoju riječ da čuvam ja, kao Marija da je nosim sred srca svojega.“ Pitala sam se što znače ti stihovi i ne sluteći da će mi oni obilježiti život.

Zadnjih pet godina sa suprugom proživljam njegovu životnu agoniju. Pokušavam biti suputnica u njegovoj patnji, Šimun Cirenac koji pomaže nositi dio tereta ili samo Veronika koja ponizno pruža rubac utjehe. Nisam jaka, ali moram ići dalje. Slijedim ga kao što je Gospa išla za s Isusom. Znam da mu ne mogu pomoći, ali važno je da pratim njegovu sjenu.

Ima trenutaka kada više ne mogu gledati suprugovu patnju, a onda me iznenadi riječima: „Danas je bilo puno lakše nego jučer.“ Ne bude mi jasno odakle mu sva ta snaga, jer sam ga gledala kako se raspada od boli, nakon još jedne kemoterapije.

Moram priznati da sam se umorila od svega. Odavno bih odustala, ali ne mogu. Umorna sam od nemoći, ali Bog mi svakodnevno daje dovoljno milosti da izdržim do kraja dana. Strah me je da ne propustim nešto bitno, jer svaki dan može biti posljednji. Uz sve to boli me što sam se skrivala kad mi je bilo teško, kad su suze prelijevale sve moje brane, jer sam se trudila biti jaka pred našom djecom. Zaboravila sam da oni sve vide, a osobito čuju ono što im pokušavamo sakriti ili prešutjeti. Naš srednji sin mi je nedavno rekao: „Mama, tvoje nam suze daju nadu. U njima vidimo koliko voliš našega oca, kako je vaš brak svakim danom sve jači, premda su kušnje velike. U tvojim suzama vidimo da si još čovjek, da ljubiš i kada je nemoguće, da vjeruješ u čudo novoga dana.“

DOBROTA KOJA OTKUPLJUJE

Posljednjih mjeseci suprug je počeo sve više moliti. Ponekad nam je sve to išlo na živce, jer su djeca željela čuti i nešto drugo. Željela su slušati priče o našim životima, kako smo se upoznali i što smo radili, a on nije imao

snage govoriti. Jedno vrijeme je optuživao liječnike da su ga upropastili s pogrešnom dijagnozom i krivom terapijom te da su ga svi ti lijekovi umrtvili.

Bilo je tako sve do dvadeset i četvrti kemoterapije. Nakon nje se vratio promijenjen. Kao da se nešto u njemu prelomilo. Možda se u međuvremenu pomirio s ambicijama da mora živjeti još trideset godina, jer tek je na sredini četrdesetih. Došavši kući pitao je djecu kako je bilo u školi i treba li im što. Na to je naš najmlađi sin rekao: „Tata, a što misliš da od danas svi zajedno na glas molimo za tebe, za nas, a ne svatko u sebi?“ Na što je suprug rekao: „To nam je sve ovo vrijeme nedostajalo.“

Bolest nas je iscrpila na sve načine. U braku nismo nikada oskudijevali, usudim se reći da smo imali i više nego što nam je bilo potrebno, ali pet godina liječenja iscrpilo je sve naše zalihe. Pored borbe za svaki novi dan morali smo se naviknuti i na pomoć rodbine i prijatelja. U Međugorje smo došli zahvaljujući njihovoj dobroti. Prije polaska na put natočili su nam pun rezervoar goriva, platili smještaj u pansionu preko puta crkve i dali nam novac za put. Bilo me je sram sve to uzeti, ali su svi znali da nam je to više nego potrebno.

Na kraju nismo mogli ni slutiti da ćemo te ovdje sreći. Čuli smo da često dolaziš u Međugorje i da ovdje ispovijedaš. Nismo te htjeli zamarati svojim brigama, iako znam da samo bili u krivu. I ma koliko smo se trudili pošetjeti te naše agonije, Gospa nas je spojila opet na istom mjestu, kao i prije dvadesetak godina kada smo prvi put nakon rata hodočastili s Framom u Međugorje.

Mi smo ovih dana došli moliti Kraljicu Mira da nam da snage izdržati i posljednju dionicu našega puta. Osjećam da mu se bliži kraj. Molit ću je da ne zaboravim služiti, baš kako govore stihove pjesme *Kao Marija*. Svjesna sam da u narednim danima moramo imati Majku koja će reći Bogu što nam nedostaje. Moramo imati nekoga tko će paziti na nas. Gospa je naš put do Isusa, jer ako nje ne bude u našim životima tko će nas voditi k Isusu?

Ne znam hoćemo li se opet sreći, ali bih te kao starog prijatelja zamolila da nas nosiš u svojim svakodnevnim molitvama, jer bit će nam potrebna svaka Zdravo Marija.

OAZA U PUSTINJI

Seminar posta, molitve i šutnje otvorio mi je srce za Božju ljubav... Osjećam novu radost, novu ljubav, odlučnost slijediti Gospodina... Dobio sam odgovor na to što sam tražio... Lomljenje kruha dovelo me u razmatranje o trenutku kad ga je lomio Gospodin za vrijeme Posljednje večere. Seminar posta je oaza u pustinji, tišina u kojoj se čuje Božji glas. Zaljubila sam se u Isusa u Presvetom oltarskom sakramentu. Za mene je ovaj seminar bio unutarnje uskrsnuće. Doživio sam veliku milost Isusova oprostjenja i njegove ljubavi...

TEREZA GAŽIOVA

TO JE SAMO NEKOLIKO REČENICA DOJMOVA SUDIONIKA SEMINARA POSTA, MOLITVE I ŠUTNJE KOJI SE ODRŽAO U MEĐUGORJU OD 23. DO 28. RUJNA OVE GODINE. Seminar je predvodio župnik fra Marinko Šakota, a sudjelovalo je 45 hodočasnika. Opet smo mogli otkrivati snagu djelovanja Božje ljubavi, te ulaziti u dubinu duhovnog života u Gospinoj školi.

Na kraju seminara dogodilo se jedno predivno iznenađenje i dar. Zadnji dan nas je posjetio i nadbiskup Henryk Hosier te nam održao katehezu koju donosimo u cijelosti.

Kateheza apostolskog vizitatora za Međugorje mons. Henryka Hosiera na seminaru posta i molitve za slovačko govorno područje

Pozvani ste na život

Sve vas srdačno pozdravljam!

Hvala župniku fra Marinku koji me je pozvao i rekao da se ovdje događaju čuda, da je ovo mjesto za hrabre, a hrabrost i odvažnost su darovi Duha Svetoga. Morate imati veliku hrabrost i odvažnost da biste donijeli odluku postiti tjedan dana o kruhu i vodi –

iako ovdje peku izvrstan kruh, a voda je izvrska iz planinskih potoka. Sada ste iskusili milost posta i njegovu sestru – molitvu.

Isus je rekao da Sotona ne može nauti onome tko se bori molitvom i postom. Danas živimo u vremenu u kojemu đavao djeluje poput bijesnog psa koji je raskinuo svoj lanac. Đavao danas ne samo da laje nego i grize. Zato se morate zaštititi od njega. Što nas štiti od Zloga? Prvo su to: naš Anđeo čuvar, Gospa. U božanskom časoslovu se govori: „Marijo – Sotoni strašna tvrđavo.“ Oni su naša prva crta obrane, ali imamo još jednu, a to je euharistija.

Volim uspoređivati Euharistiju s prizorom iz knjige Izlaska, egzodusa Židova iz Egipta. Kada je Egiptom prolazio anđeo smrti, on je ulazio u kuće i ubijao sve prvorođence počevši od faraonova dvora pa sve do kuća robova. Izostavio je samo kuće koje su bile označene krvlju pashalnog janjeta. Crkveni oci uče da kada jedemo Gospodinovo Tijelo i pijemo njegovu Krv, naše usne postaju poput vrata poškropljenih krvlju Jaganjčevom i vrag nas izbjegava.

Netko me je pitao: Je li Bog poslao anđela smrti koji je ubijao?

nazivamo atlantskom civilizacijom: Europa i obje Amerike izgrađene su na temelju evanđelja od strane kršćanskih naroda.

Europa je izgrađena na tri stupa: **1. Biblija ili cijela tradicija Izraela i Stari i Novi zavjet, 2. Grčka filozofija i kultura, 3. Rimsko pravo.**

Poljska je prihvatila krštenje od Čeha jer je evanđelje prije stiglo u Češku i Moravsku. Europa je u kršćanskom duhu rasla tisuću godina, no sada je u rukama ateističkih, masonskih lobija i drugih pokreta koji s Bogom nemaju nikakve veze. Moramo se suočiti s tim da nas to može uništiti. Kroz globalizaciju ova se kriza širi na cijeli svijet.

2. KRIZA CRKVE

Kardinal Müller je rekao da nas sadašnja kriza podsjeća na krizu šesnaestog stoljeća iz doba nastanka protestantizma, odnosno reformacije. Poznato vam je iz povijesti Češke i Slovačke da su se na tim prostorima tada dogodili mnogi krvavi sukobi i neredi.

Današnja kriza, između ostaloga, također proizlazi iz moralne krize. Dugo sam radio u Zapadnoj Europi – u Francuskoj i Belgiji i vidio sam kako Crkva u tim zemljama naočigled nestaje. U Belgiji je unuk upitao svoju baku: „Bako! Zašto, da bi bio svećenik, moraš biti star?“ Zato što je vidio samo stare svećenike. Više nije bilo mladih svećenika. Sada kada ti stari svećenici umiru, zapadnoeuropska crkva ostaje bez svećenika, a to znači da ostaje bez svetih sakramenata, bez euharistije.

Ali i prije toga, ovi svećenici, koji su se razvili iz duha revolucija šezdesetih godina 20. stoljeća, prestali su ispovijedati i ljudi su potpuno izgubili osjećaj grijeha, misle da grijeha nema. A ako nema grijeha, zašto ići na ispovijed? Kažu da je ispovijed kulpabilizacija. A samo Bogu pripada određivanje što je dobro, a što zlo.

Sve je počelo u raji gdje je bila zabrana odlučivanja o tome što je dobro, a što je zlo. Bog je odlučivao o tome jer nas je on stvorio i jedini zna kako trebamo živjeti. Danas ljudi, međutim, ne razlikuju što je dobro, a što loše. Slično kao u gradu Ninivi, gdje ljudi nisu razlikovali lijevu i desnu ruku, postojao je zli duh koji je bio izuzetno inteligentan i krajnje zao, smrtonosan kao najgori rak ili tumor.

Ne! Bog je samo dopustio da jedan od palih anđela bude pušten s lanca da ubija, jer na nebu nema anđela smrti. Danas je đavao pušten s lanca i zato imamo dvije ogromne krize:

1. KRIZA CIVILIZACIJE U KOJOJ ŽIVIMO

Prošli sam tjedan bio u Beču gdje sam se susreo s kardinalom Schönbornom. Beč nije daleko od vaše Bratislave, vašeg glavnog grada. Susreo sam i Rocca Buttiglionea, talijanskog političara. Razgovarali smo o ratovima civilizacija. Koji su to?

S jedne strane, to je kršćanska civilizacija koja je izgradila ono što

Sada kada znate u kakvom svijetu živimo, onda i razumijete što znači doći u Međugorje. U Međugorju susrećete Boga u Presvetom Trojstvu, Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Susrećete jednog Spasitelja Svijeta, koji je Isus Krist. On se pojavljuje kroz križ na Križevcu i kroz euharistiju, kojoj se klanjamo. To je prisutnost Isusa Krista u našim životima.

Isus je rekao da će biti s vama do kraja svijeta. Ne samo kao Sin Božji, nego kao Sin Čovječji, jer nas je Isus spasio svojom žrtvom za čovječanstvo. Bio je razapet na križu kao Sin Čovječji. To je sakramentalna prisutnost Isusa i prisutnost u Njegovoj Riječi. Sveti Ivan kaže da je Isus Krist Riječ Boga. Zato čitanje Božje Riječi znači slušati Isusa Krista, jer su sve knjige pisane po nadahnuću Duha Svetoga.

Osim toga, ovdje još uvijek imamo susret s Blaženom Djevicom Marijom. Iстина je da Crkva još uvijek ne priznaje lokalna ukazanja, ali Crkva je prepoznala ispravnost marijanskog štovanja u Međugorju koji se ovdje razvija pod zazivom Kraljice Mira.

Još treba reći da kada je to započelo u lipnju 1981., u studenom te iste godine započela su ukazanja Majke Božje usred Afrike, u Kibehu, gdje sam radio 21 godinu i bio svjedok tih ukazanja. Ta ukazanja su već priznata. Majka Božja se ukazala kao Majka Riječi. Dakle, ta dva mjesta ukazanja su najaktualnija i srodna, sestriinska.

Gospa se na ovom mjestu ukazala prije strašnog rata na Balkanu. U Ruandi se također ukazala prije strašnog rata koji je trajao četiri godine i završio genocidom. Shvaćamo da Bog šalje Mariju kao onu koja će biti s nama kao Majka u takvim teškim vremenima.

Sada, nakon duhovnih vježbi, kada ste nahranjeni i ispunjeni Duhom Svetim kao hram, imate veliku obvezu – vratiti se kući i biti svjedok onoga što ste doživjeli u blizini Boga i Marije.

Kada su apostoli postali misionari? Ne u trenutku njihova izbora po Isusu Kristu! Tad su se samo upisali u njegovu školu, koja je trajala tri godine. Čitamo da je Isus naučavao dugo i u različitim okolnostima. Iako je, dakle, naučavao po cijeli dan, iz Njegova dugog naučavanja imamo u evanđeljima samo kratke sažetke.

Apostoli su bili svjedoci tog naučavanja i svih Isusovih čuda. Petar, Jakov i Ivan su bili svjedoci Isusova preobraženja na gori Tabor. Unatoč tome, pobjegli su kada je Isus bio uhićen i osuđen na smrt. Petar, koji je trebao postati knez apostola, zaniijekao je Isusa. Vidimo da to još nije bio „materijal“ za misionare. Kada su dakle, apostoli postali misionari? O tome govori sveti Ivan Zlatousti: „Kad su upoznali Isusa uskrsloga.“

Mi vjerujemo u uskrsnuće zahvaljujući njihovu svjedočanstvu, ali za njih je to bilo fizičko iskustvo. Mogli su doći i dotaknuti ga, čak su i jeli s njim. On im je nakon uskrsnuća na vatri spravio ribu. U gornjoj ih je sobi upitao: „Imate li ovdje što za jelo?“

I dali su mu komad pečene ribe koju je on pojeo pred njihovim očima. Onaj, koji je bio tako strašno umoren, ubijen, položen u grob i ukazao im se s tragovima mučenja. Kasnije su bili i svjedoci uzašašća. Vidjeli su ga kako je uzašao na nebo. Tada su bili ispunjeni Duhom Svetim – kao i vi sada. Tek tada, u vrijeme Pedesetnice, oni su otišli u cijeli svijet. Neuki. Oni koji nikad nisu boravili ni u jednom gradu, postali su misionari diljem svijeta.

Jednom sam bio u Istočnoj Indiji, u Madrasu, gdje je stigao sv. Toma. Onaj koga nazivamo „nevjernim“ došao je u Indiju. Drugi su otišli u Etiopiju, Afriku i u cijeli, tada njima nepoznati, svijet. Otišli su i naučavali i položili živote za Krista.

Vi ste također već spremni ići po cijelom svijetu – posebno u Slovačku da budete svjedoci onoga što ste doživjeli, vaše unutarnje istine, duha koji je u vama, bogatstva Riječi Božje. Istovremeno, darovi Duha Svetoga će i u vama donositi plod.

Najbolje svjedočanstvo je biti oploden darovima Duha Svetoga. Ponovno pročitajte sedam darova Duha Svetoga i devet plodova Duha Svetoga kako biste mogli znati čim ćete zadiviti druge. Uz vas će također biti Djevica Marija, koja će moliti s vama. Tijekom ukazanja u Lurdu ili također i u Fatimi, Gospa prebire zrnca krunice, ali ne izgovara „Zdravo Marijo...“ za sebe, već kaže samo: „Oče naš...“. Razgovaramo s njom, duhovno nazočnom. „Zdravo Marijo...“ je najstarija molitva jer se anđeoski pozdrav dogodio prije negoli nas je odrasli Isus naučio molitvu „Oče naš...“.

U cijelom svijetu se formiraju skupine koje imaju svoj začetak u Međugorju. Okupljaju se i slave Boga kroz „liturgiju“ koju su naučile u Međugorju.

Kad sam bio u Beču, govorio sam o pet kamenja nalik Davidovim s kojima je ušao u borbu protiv Golijata i pobijedio ga. To kamenje bilo je učinkovito, što je razlog zašto je i vama potrebno pet kamenja koje ćete koristiti u ovom svijetu, koji je

neprijateljski prema Bogu i Crkvi, u ovom svijetu koji želi uništiti Crkvu, a ta su: sveta krunica, sveta ispovijed, euharistija, Sveto pismo i post.

Pokreti o kojima sam prethodno govorio prepoznali su da se Crkvu ne može uništiti izvana, već da se je potrebno infiltrirati unutar nje i uništavati je iznutra. Izgrađujte zato Crkvu u Slovačkoj jer imate veliku ulogu u povijesti spasenja.

Upravo su zemlje istočne Europe u ovom trenutku u suprotnosti s ovim destruktivnim valom koji dolazi sa zapada. Imajte na umu da je Njemačka uglavnom laicizirana, osobito istočna Njemačka, koja je bila potpuno ateistička. Slično tome, u Češkoj je samo oko 2% „vjerujućih“ katolika. Međutim, u Slovačkoj Crkva cvjeta i raste. Sigurno imate puno zvanja koja su se rodila ovdje u Međugorju. Prije nekoliko godina u svijetu je bilo poznato preko 600 svećeničkih zvanja koja su rođena u Međugorju. Trenutno ih ima otprilike više od 700.

Pozvani ste na život. Bog vas je pozvao na život dajući vam besmrtnu dušu i pozvao vas je u Crkvu. Morate znati da nema poziva bez misije. Svatko je pozvan na život, a također i u Crkvu. Vi ste pozvani u Crkvu, ali i u svijet, i to ne samo kao svećenik, redovnik ili redovnica već i kao otac, majka, zaručnik, nevjesta, kao student, kao radnik na željeznici, kao frizer... Ako netko zakaže i ne obavlja tu misiju, nema zamjene – nitko je drugi istovremeno i u istim okolnostima ne može obaviti.

DOJMOVI SUDIONIKA

Jana Viconová

Došla sam moliti za obraćenje svoga supruga, međutim Gospodin mi je otkrio kako trebam više moliti za sebe. Shvatila sam kako je moje srce tvrdo, bez ljubavi. Molila sam za dar ljubavi. Molila sam da barem djelicem shvatim tu bezgraničnu, nažalost prečesto, moju neuzvraćenu ljubav prema svom Stvoritelju. Fra Marinko nam je govorio kako je praštanje pitanje ljubavi, te da trebamo moliti za dar ljubavi prema osobi koja nas je povrijedila. To je jako snažna molitva, učinkovita. Osjetila sam da je Gospodin kroz tu molitvu spustio na mene milost praštanja. Na Križevcu se snagom te molitve otvorilo i moje srce, osjetila sam bol za svaku povredu koju sam iskusila. Shvatila sam kako je potrebno oprostiti svima koji su me povrijedili. Otvarala sam u suzama Isusu svoje srce. Molila sam i plakala, predavala Isusu svu bol i sve teške trenutke. Vjerujem kako me Isus oslobodio od dugogodišnjeg nepraštanja. Shvatila sam koliko je važno živjeti Božje zapovijedi i ljubiti bližnje. Dogodilo se veliko čudo u mojem životu.

Jana Viconová

Michal Mulik

Michal Mulik

Na seminaru sam ponovno udahnuo život, krah i nebo. Proživio sam najljepše dane svoga života u zajedništvu anđela – ljudi oko mene. Isus je bio s nama, On je tu! Znam da s Njim mogu proći kroz sve što će biti i nakon seminaru. Otvorile su mi se oči, progledao sam. Sada uživam u Njegovoj blizini i radujem se. Njegov glas progovara po bližnjima, osluškujem Njegovu blizinu i vidim Njegovo čudesno djelovanje u jednostavnosti života na svakom koraku. Sinoć sam za vrijeme klanjanja postavio pitanje Isusu i Mariji: „Što ja mogu za vas učiniti?“ I dobio sam odgovor: „Upisati se u Gospinu školu mira i postati aktivan učenik.“

vlč. Štefan Čunderlík

Prije godinu dana tražio sam u Međugorju knjigu fra Slavka „Postite srcem“ na slovačkom jeziku, ali nisam je pronašao. Htio sam učiti druge postiti i bio sam svjestan da moram početi prvi, a zato sam i došao na seminar posta molitve i šutnje. Tu sam pronašao knjigu u praksi. Svaki svećenik treba Mariju, njezinu majčinsku brigu. Znam da ona je uvijek sa mnom, ali u Međugorju je to ipak drugačije. Imao sam osjećaj da je Djevica Marija uzela moje srce u svoje ruke i učinila s njim nešto veliko. Ne znam što je to ona činila, ali je moje srce u njezinim rukama postalo drugačije, osjetljivije i više milosrdno. Čini mi se da je izvadila moje kameno srce, uzela ga je u svoje ruke i ono je postalo srce od mesa. Ovih dana me progonila velika tuga zbog odlaska svećenika koji su napustili svećeništvo iz moje biskupije. Bilo mi je vrlo teško, nisam mogao ni spavati.

Jučer mi je nagovor župnika fra Marinka pomogao kad je rekao kako je prvi papa, apostol Petar, bio izdajica svoga Krista. Zaplakao sam u ime svih svećenika koji su ga izdali. Zaplakao sam nad sobom, nad svojim grijehom. Probudila se u meni želja kajati se za svoje grijeh. Petrov primjer mi je pomogao da vidim nadu.

Vlč. Štefan Čunderlík

Lukáš Nižník

Lukáš Nižník

Prvi sam put na seminaru posta. Došao sam moliti za obraćenje mojega oca. U molitvi za njega odjednom sam počeo zahvaljivati za dar života, za oca i majku, za njihov odgoj i za obitelj.

Posaban je bio odlazak na brdo Križevac u noći. Ostavio sam pod križem sve svoje brige, rane, sav nemir i nered. Molio sam za mir u srcu, u obitelji i u cijelom svijetu. Kad sam silazio sam s brda, to je bio prekrasan osjećaj. Jutros, na kraju seminaru obratio nam se nadbiskup Hoser. Govorio je o mladima, da trebamo biti odgovorni za to što smo proživjeli ovih dana, jer sada imamo veliku zadaću. Bile su to jako snažne riječi koje su dotakle moje srce, bio je to poziv da odemo u svijet i postanemo misionari. Također, kad sam molio na Brdu ukazanja – Podbrdu, pitao sam Gospu kakva je moja uloga u ovom svijetu? Dobio sam odgovor da trebam više moliti jer još nije došlo moje vrijeme.

fra Slavko Barbarić

Slavite misu srcem

Slavite misu srcem

Molitveni priručnik Slavite misu srcem, osim prizivanja ljudskoga srca, vodi nas i uvodi u samo srce svekolikoga kršćanskoga bogoštovlja, u svetu misu kao Isusovu nekrvnu žrtvu. Vodi nas i dovodi do najveće vrijednosti i dragocjenosti koju je Bog mogao uopće ponuditi svomu stvorenju – čovjeku. Predočava nam i suočava nas s najdivnijim i najsilnijim čudom Božje ljubavi prema čovjeku kojega Bog od iskona beskrajno ljubi.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

MEĐUGORJE U SLUŽBI UNIVERZALNE BITKE ZA ŽIVOT

U Međugorju je ovih dana boravila moja stara poznanica iz Ukrajine VALENTYNA PAVSYUKOVA. Sretne se u Majčinu selu u koje više puta godišnje dovodi vrlo interesantne grupe hodočasnika iz svoje zemlje. Nekad su to mladi, nekad vojnici ili zarobljenici iz Ukrajinsko-ruskog rata, a najčešće liječnici ginekolozi. Svima je zajednička potreba liječenja rana i praznina izazvanih ateističko-komunističkim odgojem bez vjere kao i potreba za susretom živog Boga, zaštitnika života. Valentina je osnivačica i članica neprofitne organizacije „Kalež Milosrđa“ (Chalice of Mercy) koja iza sebe ima puno djela i cijeli jedan program pro-life djelovanja. A budući da se i sami nalazimo u vremenu molitvene inicijative „40 dana za život“ u kojoj se molitvom i postom vodi bitka za nerođene, i ova Valentinina priča dobro se uklapa u cijeli ovaj duhovni pokret zaštite nerođenog života, ali i Života uopće.

PAULA TOMIĆ

GODINE 2012. ODLUČILI SMO PO PRVI PUT DOVESTI LIJEČNIKE GINEKOLOGE U MEĐUGORJE. TO JE BILO JEDNO TAKO ČUDESNO HODOČAŠĆE, DA SU ONI PRI POVRATKU U UKRAJINU SVOJE DIVLJENJE RAZGLASILI POSVUDA I EVO OD TADA SMO DOVELI VIŠE OD 1 000 LIJEČNIKA GINEKOLOGA OVDJE U MEĐUGORJE. SADA JE POKRIVENA CIJELA UKRAJINA I VEĆ IMAMO LISTU ONIH KOJI ŽELE PO PRVI PUT DOĆI, UZ ONE KOJI SU VEĆ BILI I OPET SE ŽELE VRATITI.

Što je „Kalež milosrđa“ (Chalice of Mercy)?

Neprofitna organizacija „Kalež milosrđa“ (Chalice of Mercy) nastala je 2007. godine u mjestu Chippewa Falls, WI, u Americi. Na početku je cilj misije bilo isključivo pomaganje narodu u Ukrajini. Tada nismo znali da ćemo kasnije započeti raditi s ukrajinskim ginekolozima, mislili smo da ćemo se više baviti sakupljanjem humanitarne pomoći, opremanjem bolnica... ali onda smo shvatili da je naša misija potpomagati ŽIVOT uopće – a to znači život od začeca pa do prirodne smrti.

Kad ste čuli prvi put za Međugorje?

U vremenu dok smo razmatrali kako izvesti i organizirati ovu našu misiju, prvi sam put čula za Međugorje. Odlučila sam doći ovdje i moliti se isključivo za Misiju Chalice of Mercy. Što Bog od nas želi, što od nas traži, što mi trebamo činiti? U proljeće 2008. prisustvovala sam jednim duhovnim vježbama u šutnji koje je tada vodio fra Jozo. Na tim vježbama je bio jedan sudionik također iz Amerike koji me je pri povratku u Ameriku tražio tri dana jer mi je želio reći da je na duhovnim vježbama čuo Gospin savjet da me potraži i da mi pomogne dovesti mlade iz Ukrajine u Međugorje. To je za mene bio jedan jako veliki znak, jer sam ja upravo prije njegova dolaska molila krunicu s nakanom da mi Gospa pomogne dovesti mlade iz Ukrajine u Međugorje. Ovaj događaj mi je također pokazao kako je čudesna snaga molitve krunice i kako po krunici Gospa uistinu izvodi čudesa. I mi

samo tako počeli raditi naizmjenično na susretima s mladima i odraslima, ponekad u Ukrajini, a ponekad dovođeći ih na hodočašće u Međugorje. Godine 2012. Odlučili smo po prvi put dovesti liječnike ginekologe u Međugorje. To je bilo jedno tako čuderno hodočašće, da su oni pri povratku u Ukrajinu svoje divljenje razglasili posvuda i evo od tada smo doveli više od 1 000 liječnika ginekologa ovdje u Međugorje. Sada je pokrivena cijela Ukrajina i već imamo listu onih koji žele po prvi put doći, uz one koji su već bili i opet se žele vratiti. Ono što oni svjedoče je jedno duboko iskustvo Božje veličine. Shvate kako su oni sami čudesna bića, kako je čudesan dar života koji je Bog njima dao. U ovu svrhu je posebno jaka molitva radosnih otajstava na Podbrdu – samo na njima mogle bi se bazirati cijele duhovne vježbe. I kada to osjetite, kada osjetite veličanstvenost Božjeg stvaranja, stvaralaštva, čovjeka, Života

– onda im je lakše shvatiti koliki je abortus grijeh. Jer ti ubijaš jedno Božje čudo i s njim bezbroj životnih varijacija i mogućnosti. Ovdje u Međugorju im najlakše i najdublje postaje upitati se tko sam ja i kad je započeo moj život? Tako ova naša misija postaje uistinu misija pro-life (za život), a ne misija protiv zločestih ginekologa. Jer se upravo ovdje oni obraćaju i puno njih se odlučuje kako ne će više vršiti abortuse ili će u savjetovaništima za mlade sad drugačije savjetovati i voditi one koji su došli s pitanjima o abortusu. Jedini put je ljubav. Da osjetite kako ih se ljubi iako su grijeshili, to ih potiče da se ispovjedi i započnu kroz jedan novi život. Naša misija nije da ih nakon tjedan dana u Međugorju učinimo katolicima (većina liječnik su pravoslavne vjeroispovijedi), već da im pomognemo da se osjećaju kao kod kuće u našim srcima i da im razbijemo čahure u kojima se nalaze, ali nježno. I kada čuju kako biti liječnik

nije samo struka, već uzvišeni poziv u kojem imaju mogućnost doticati živa tijela Božje djece, budu iznova nadahnuti i dobivaju potpuno novu perspektivu života.

Zašto Ukrajina?

Ukrajinu smo odabrali zato jer sam ja iz Ukrajine. Sa 18 godina sam emigrirala u Ameriku i to na čudesan način. Moja je majka bez mog znanja prijavila moje ime koje su izvukli na U.S. Government Green Card Lottery. I tako sam sama otišla i mogu reći da mi je bilo jako teško. I tamo sam osjetila takvu žeđ za Bogom i takvu potrebu za ljubavlju da nisam znala što bih s tim i kako bih ispunila tu svoju prazninu. Kad sam bila dijete, baka mi je rekla da moram naučiti moliti Oče naš i da će mi ta molitva trebati. Rekla mi je da Bog postoji i ako ga po ovoj molitvi zatražim za pomoć. On će znati! Na početku mog boravka u Americi bilo mi je jako teško, nisam nikoga poznavala i žudjela sam za svojom obitelji u Ukrajini. U tim trenucima počela bih moliti Oče naš, i polako Bog Otac je ulazio u moje srce. Tako sam ja prvo upoznala Boga kao Oca, nisam znala ni jedan drugi način. Osjetila sam kako želim u potpunosti dati svoj život Bogu Ocu, tako da se On kroz mene proslavlja po cijelom svijetu, kako god on želi. Nakon obraćenja ušla sam u Katoličku Crkvu 2004. godine. Prvo sam krenula kao misionarka u Etiopiju, ali onda sam shvatila da to nije moje područje. Moja domovina je Ukrajina i ono što želim je pomoći svom narodu. Tako sam se odredila specifično za Ukrajinu i za moj rodni grad Zaporozhye, u kojem je vrlo malo vjernika, a i također se nalazi u ratnoj zoni.

Zašto misija s ginekolozima?

To je nekako došlo spontano jer smo uvidjeli kako je kroz komunizam, a

Foto Arhiv ICMM

sada i kroz rat, cijelo društvo postalo nekako divljačko i barbarsko. Izgubilo se dostojanstvo obitelji, života, a posebno majčinstva. Trenutno je Ukrajina postala vrlo tražena zemlja za obavljanje umjetne oplodnje i surogat majčinstva. Cijela Evropa sad hrli tamo jer je siromaštvo veliko i davanje ovih usluga postalo je jako dobar način zarade i bogaćenja. To je veliko uništavanje obitelji jer puno žena na taj način, nudeći svoja tijela za surogat majčinstvo ili nudeći svoje jajne stanice, nisu ni svjesne koje će to posljedice ostaviti za njihove obitelji, za njihovo psihičko i emocionalno zdravlje te zdravlje djeteta koje se od njih prisilno odvaja. U razvoju je i druga grana zarade, a to je donacije sperme. Mnogo mladih muškaraca prodajući svoju spermiju, zarađuju novce kako bi platili školovanje ili troškove života. Izgleda im kao vrlo jednostavan način zarade, a ne misle kako će negdje u svijetu, ne znajući, imati svoju djecu. I treća grana su plaćeni abortusi koji predstavljaju također laku zaradu za liječnike ginekologe, slabo plaćene u državnim bolnicama.

Ali ono što mogu reći u obranu ukrajinskih ginekologa jest to da oni uistinu nisu svjesni težine onoga što rade. Toliko su ih ateistički ispraznili pod komunizmom tako

Svjedočanstvo jednog ginekologa

Liječnik koji nadgleda sve ginekološke ordinacije na velikom području Ukrajine prisustvovao je hodočašću u Međugorje u proljeće 2012. Imao je duboko nadnaravno iskustvo za vrijeme molitve krunice uz padinu Brda Ukazanja. O tome svjedoči: „Kad smo se počeli penjati, više nisam mogao vidjeti kamenje pred sobom, vidio sam kako se sve kamenje preobražava u kosti i lubanje – nastaje cijelo brdo od kostiju i lubanja.“ Slijedeći dan rekao je kolegama liječnicima: „Sad sam jasno vidio što sam učinio. Uništio sam cijeli jedan grad vlastitim rukama. Tada sam u svom srcu osjetio da mi Bog može oprostiti i da mogu promijeniti svoj život.“

Mogle bi se ispisati stranice s pričama o obraćenjima koja su manje spektakularna, ali jednako duboka, a Valentyna dodaje: „Ne trebam vidjeti više ni jedno čudo u svom životu – čudo tih liječnika mi je sasvim dovoljno.“

da ne vjeruju da Bog postoji i niti ne razmišljaju zapravo kad život počinje niti o svetosti života.

Projekti za budućnost

Osjećamo kako trebamo nastaviti s ovim projektom s ginekolozima jer vidimo nevjerovatne plodove. Ovi liječnici mogu doći do puno osoba koje se odlučuju za abortus. Uz njihovu podršku, utjehu i svjedočanstvo, te znanstveno pojašnjenje o tome kako je abortus zapravo ubojstvo djeteta, puno majki i obitelji odustaju od svoje namjere da učine abortus. Također, puno njih se odlučuje na širenje prirodnog planiranja obitelji, za rad u savjetovaništima koja će sada štiti život i obitelj. Zbog rata poseban je rad sa silovanim djevojkama. Treba im objasniti kako jedan zločin ne opravdava drugi zločin i da rodile one ili ne, one zauvijek ostaju majke tog svog djeteta i zauvijek će ga se sjećati.

U Ukrajini i dalje nastavljamo s posebnim seminarima za njih. Ali moram priznati da nigdje ne vidimo takve plodove kao kad hodočasnici dođu ovdje u Međugorje. Stoga ćemo nastaviti s hodočašćima ne samo iz Ukrajine nego se širimo i na Španjolsku, zahvaljujući tome što se u misiju uključio fra Pablo Escrava de Romani iz Španjolske.

Započeli smo i s projektom kuće „Sv. Maria Goretti“ u Zaporozhye – to će biti kuća poput malog Cenacola za djecu: dječjeg vrtića za djecu iz okolnih sela u kojem ćemo djeci pokušati približiti Boga i odgajati ih u vjeri. A onda preko djece pokušat ćemo doći i do njihovih obitelji. Ukrajina je tako osiromašena vjerom, da smo svjesni kako pomaže jedino ako se polako novim generacijama uvodi vjerski odgoj i iskustvo Boga. Počinjemo raditi na stvaranju nove generacije koja će biti otvorena životu.

11. molitva za mir u katedrali sv. Stjepana u Beču

MARIJANSKA POBOŽNOST U MEĐUGORJU JE „ZDRAVA I SVETA“

Dana 20. rujna 2018. u katedrali sv. Stjepana u Beču tisuće se vjernika odazvalo pozivu austrijsko-međugorskog pokreta na molitvu za mir. „Message for you“ – molitva za mir, pod pokroviteljstvom kardinala Christopa Schönborna, održava se svake jeseni od 2008. godine i to su, kao i dosadašnjih godina, bili posebni, iskreni i radosni trenutci molitve i hvalospjeva Gospodinu u bečkoj katedrali.

CHRISTIAN
STELZER

OVE JE GODINE POSEBAN GOST BIO PAPINSKI IZASLANIK ZA MEĐUGORJE, NADBISKUP HENRYK HOSER. U svom je govoru naglasio da se u Međugorju štovanje Blažene Djevice Marije „razvija vrlo zdravo i sveto. Stoga me Sveti Otac poslao da budno pratim pastoralnu skrb o hodočasniciima te je zajedno s franjevcima koji su u Međugorju na službi dalje razvijam.“ Blažena Djevica Marija je pratila Isusov život, ali i Crkvu u njezinoj čitavoj povijesti, istaknuo je papin izaslanik. To se može uočiti u tome da je prva jeruzalemska bazilika, kao i skoro sve katedrale u srednjem vijeku u Europi, posvećena Majci Božjoj. „U posljednje vrijeme Njezina prisutnost postaje sve jača i intenzivnija“ – rekao je nadbiskup Hoser, navodeći marijanska ukazanja u La Saletteu, Rued Bacu u Parizu, u Lurdu, Fatimi, Banneuxu i Kibehu.

PREOBRAZBA U ISPOVJEDAONICI

Duhovnost Međugorja, gdje se Marija štuje kao „Kraljica Mira“, temelji se na pet „kamenja“, rekao je nadbiskup. Prvi kamen je krunica, molitva koja ljude potiče na razmišljanje o Isusovu životu i kroz koju otkrivaju svoj i život Crkve. Nadalje, živo iskustvo susreta s Isusom u euharistiji, te post koji se u Međugorju prakticira srijedom i petkom, kao i tijekom korizme. Kod evanđelja, a to je idući važan stup, radi se o tome da iz njegovog punog radikalizma mi primamo spoznaju i tu spoznaju živimo, i ne samo one nama drage prizore ili riječi Isusove koje izdvajamo iz evanđelja.

Na kraju, apostolski izaslanik kao jedan od stupova ističe ispovijed, a Međugorje naziva „ispovjedaonicom svijeta“. Zapravo, u tom hercegovačkom Marijanskom mjestu svakodnevno svjedočimo promjenama ljudi koji nakon desetljeća loših navika i dubokih padova „uistinu uskrsnu“. Ovdje ozdravljaju od svojih strahova, depresija, rana srca, i tu nalaze mir.

„Stvarni plodovi Međugorja su ti ljudi koji promijenjeni opet odlaze u svijet i mijenjaju ga na bolje“, rekao je nadbiskup Hoser. „Kome je puno oprošteno, taj pokazuje puno ljubavi“, poručio je nadbiskup Hoser, nadovezujući se na evanđelje tog dana gdje Isus susreće grješnicu u kući farizeja. Kip uskrslog Isusa Krista u Međugorju, gdje dugi redovi hodočasnika čekaju na red kako bi zagrlili Isusova koljena, mjesto je na kojem se ponavlja ista „euharistijska gesta“.

Hoser je u petosatnom programu molitve za mir u svijetu predslavio svetu misu u suslavlju s kardinalom Schönbornom, biskupom u miru Ludwigom Schwarzom iz Linza, biskupom Sosthene Bayemi iz Kamerun te nekoliko desetaka svećenika.

ŠKOLA BEZ GODIŠNJEG ODMORA

Uoči petosatnog programa nazočni su imali prigodu čuti svjedočanstva vjere, među kojima i svjedočan-

stvo jednog od šestoro vidjelaca iz Međugorja, Ivana Dragičevića. Već od početka Gospa nas poziva na molitvu, ustrajnu molitvu za mir u srcima, u obiteljima i u svijetu, a jedno je ovisno o drugome, rekao je Ivan Dragičević. Marija nas želi kroz Bibliju i molitvu u obiteljima voditi prema Isusu, u kojem jedino možemo naći mir, radost, ljubav i život.

Molitva je „škola u koju trebamo ići svaki dan, bez da ikada imamo godišnji odmor“, naglasio je Ivan Dragičević. Tko njeguje molitveni život, otvara se Božjim darovima milosti, i može postati „znakom žive vjere“. Na početku molitve mora stajati ljubav prema Bogu, jer samo s ljubavlju

uvijek možemo naći vremena za molitvu, a odmaknuti se od Božje ljubavi, ne vjerovati više u Njega, to je „najveća kriza u svijetu“.

DJELA MILOSRĐA

Misionari P. Enrico Porcu i P. Antonelli Cadeddu svjedočili su kako ih je iskustvo Međugorja dovelo do toga da se brinu o stanovnicima favele u Rijui de Janeiru. Godine 2000. osnovali su zajednicu „Savez milosrđa“ kako bi evanđelje mogli „posvjedočiti s konkretnim djelima“ – posebno ubojicama, onima koji prodaju drogu, prostitutkama, transvestitima, izgnanim mladima, djeci i svima onima koji pate. Ova organizacija koja

je počela djelovati bez ikakvih sredstava danas broji više od 60 organizacijskih jedinica u osam zemalja i godišnje donira oko dvadeset milijuna eura za hranu potrebitima.

„Gospina je želja da i danas osnivamo molitvene grupe čiji je program molitva krunice, meditiranje mjesečnih poruka, kao i razmatranje evanđelja i njegove primjene u životu. Važno je isto istaknuti kako je zajednička molitva uvijek praćena djelima milosrđa“, istaknula su ova dva redovnika.

Plod međugorske duhovnosti svakako je i Mary's Meals. Organizacija koja danas skrbi o 1 360 000 djece u najsiromašnijim zemljama svijeta. Zahvaljujući Marijnim obrocima više od milijun djece danas nije gladno. Jedan obrok dnevno preobražava živote siromašne djece, zadovoljava potrebu za hranom i omogućuje ulazak u učionicu i obrazovanje koje ih sutra može spasiti od siromaštva, izjavila je austrijska koordinatorica Klara Brandtner.

Marijini obroci trenutno skrbe i o žrtvama katastrofalnih poplava u Kerala u Indiji gdje 13 000 obitelji prima njihovu pomoć.

U puno austrijskih škola je trenutno proširen projekt „Naprtnjača za Mary's Meals“. Prikupljene naprtnjače s priborom za školu šalju se u kontejnerima u zemlje poput Liberije ili Malavija.

Žao mi je što ne mogu biti s vama na ovogodišnjoj molitvi za mir, rekao je u pozdravnoj poruci Magnus MacFarlane-Barrow, osnivač Mary's Meals. „Srdačno zahvaljujem svakome od vas za mnoga mala djela ljubavi, koja su i ove godine napravila toliko prekrasnih stvari za Mary's Meals! Zahvaljujem Bogu neprestano za ovaj divan plod Međugorja, koji čini mi se dopire do svakog kutka zemlje u kojem djeca pate.“

Kao i kod prethodnih godina, i ovom su prigodom štitenici zajednice Cenacolo – mladi ljudi, bivši ovisnici o drogi ili alkoholu – dali snažno svjedočanstvo o radosti života, koju su ponovno otkrili kroz ovu jedinstvenu zajednicu.

Austrijski hodočasnici upoznali su ovu zajednicu u Međugorju prije više od 20 godina i snažno se zauzeli da se otvori podružnica i u njihovoj domovini. Dirljivo je bilo svjedočanstvo Georga Schwarza, voditelja zajednice Cenacolo u Kleinfrauenhaidu u kojem je govorio o životu u zajednici i borbi za novim početkom.

FOTO: Gebetsaktion Međugorje

Svjedočanstvo

U SPOZNAJI DA SAM DJETE BOŽJE NALAZI SE PRAVI MIR

U Međugorju je ovih ljetnjih, sparnih dana boravio i jedan svećenik u neobičnom bijelom habitu kakav se kod nas rijetko viđa. Činjenica da je Amerikanac, a da tako dobro govori hrvatski jezik bila je više nego dovoljna da izazove moju znatiželju te ga upitam za njegovu životnu priču. Budući da je vrlo zanimljiva, prožeta svjedočanstvom vlastita obraćenja, poziva i domoljublja, donosim vam je u nastavku:

VLČ. CHARBEL RICHARD GRBAVAC:

„Rođen sam 1972. godine u gradiću San Gabrielu, a odrastao sam u mjestu Huntington Beach, kraj Los Angelesa, Kalifornija. Potječem iz hrvatske hercegovačke obitelji porijeklom iz Graba i Grabovnika blizu Vitine. Imam još dva brata. U životu sam mislio da ću po zanimanju biti zubar, ali na kraju su Domovinski rat i Međugorje potpuno preokrenuli moj život.“

Prvi sam put bio u Međugorju 1982. godine kao desetogodišnji dječak. Drugi sam put bio 1990. godine baš kad se događala „balvan revolucija“ i barikade na Plitvicama, kad je krenula hrvatska vojska protiv jugoslovenskog čudovišta.

Kad je počeo rat 1991. pitao sam se zašto se to događa, zašto tolike muke i stradanja... Nisam mislio na sebe, nego sam se pitao kako ja tu mogu pomoći, kako ja mogu nešto učiniti za Hrvatsku, za moju obitelj koja se ovdje bori.

Treći sam se put vratio u Međugorje 1992./93. godine, bilo je vrijeme oko Božića. Tada sam naime iza druge godine studija stomatologije uzeo slobodnu godinu u kojoj sam otišao u Španjolsku s namjerom učenja španjolskog jezika. U to je vrijeme već bio rat u našoj domovini. Tada sam osjetio u duši neki poseban Božji zov da me zove biti svećenikom. Vratio sam se u Kaliforniju i nastavio svoj studij stomatologije, ali sam bio drugačiji: počeo sam ići na misu svaki dan, učlanio sam se u molitvenu grupu, počeo pohađati satove katekizma gdje sam više saznao o temeljima naše vjere. Kad sam završio petu godinu stomatologije, shvatio sam da sada trebam ozbiljno razmisliti što ću dalje sa svojim životom. Opet sam si uzeo vrijeme od godine dana da molim i malo dobro o

svemu promislim. Ušao sam u nadbiskupijsko sjemenište u Los Angelesu, ali sam ipak nakon dvije godine shvatio da svoj svećenički poziv želim živjeti na dubljoj razini – u nekoj redovničkoj zajednici. Godine 1998. sam došao u samostan „St. Michael's Abbey“ u Orange County. To je samostan zajednice Norbertijanaca, jednog starog reda koji je osnovao sv. Norbert 1124. godine u Francuskoj. Danas u samostanu živi nas 53 svećenika i 35 bogoslova. Imamo duhovni život u samostanu (osobne i zajedničke molitve časoslova i krunice, klanjanje) otprilike 5 sati molitve na dan. Uz to neki svećenici rade i na župi, predaju u školi, u bolnici, u zatvoru... To je naš „prvi red“. „Drugi red“ su časne sestre otvorenog i zatvorenog tipa (njih 45) i „treći red“ su laici za koje jedanput na mjesec imamo duhovne vježbe, kateheze, uglavnom to su osobe koje žele živjeti svoj vjernički život malo dublje i ozbiljnije.

„MEĐUGORJE JE BOŽJI DAR SVIJETU. BOG JE OVDJE POSLAO SVOJU MAJKU DA NAS OČUVA OD SVIJETA KAKO BISMO UPOZNALI DA JE ISUS PRAVI PUT, ISTINA I ŽIVOT. GOSPA VEĆ 37 GODINA POMAŽE DA SE LJUDI NE IZGUBE U KULTURI SVIJETA. JER JAKO SE LAKO IZGUBITI, TOLIKO JE NAPASTI. TEŠKO JE ŽIVJETI PRAVI ŽIVOT: PRAVEDAN, VJERAN I ČIST.“

Zadnje tri godine sam direktor katoličke škole SS. Peter and Paul School u Wilmingtonu, Los Angelesu u našoj župi, a također radim i u istoimenoj župi koja je dosta velika. Nedjeljom imamo po 8 svetih misa na tri jezika: latinska misa u 6 i 30, zatim četiri mise na španjolskom jeziku i tri mise na engleskom. Također dvije nedjelje mjesečno (prva i treća) slavim svetu misu u San Pedru koji je blizu nas u Los Angelesu na hrvatskom jeziku, a 2. i 3. nedjelju slavim jedan svećenik isusovac.

Hrvatski jezik naučio sam u obitelji. Otac je bio vrlo strog i zahtijevao je da kad god nema stranaca u kući, govorimo hrvatski. Svake nedjelje smo se sat vremena vozili na hrvatsku misu, a svakog petka smo išli u hrvatsku školu, učili smo hrvatske običaje, folklor. Crkva je bila centar života. Moji roditelji imaju hrvatsku putovnicu i iako žive već dugo godina vani, cijela moja obitelj doživljava Hercegovinu kao svoju domovinu, duboko nam je u srcu to da se osjećamo kao Hrvati.“

Često dolazim ovdje u posjet svojoj rodbini i na godišnji odmor. Posebno volim doći u Međugorje, da se ovdje zahvalim Bogu i Gospi za svoj život, svoj poziv, svoju obitelj, svoju vjeru... Odvojim od odmora par dana za boravak u

Međugorju, jer tako mogu više biti hodočasnik, a ne samo turist koji obilazi ljepote Hercegovine.

Obitelj mog oca je brojna, ima ih devetoro braće i sestara i nedavno su se svi skupa okupili u rodnoj kući u Grabu. A moj stric Slobodan Grbavac napisao je i knjigu o našoj obitelji koja se zove „Na tri kontinenta“, jer su potomci iz naše obitelji rasuti po Evropi, Americi i Australiji. U knjizi je želio pokazati sudbinu hrvatskih iseljenika. Inače on puno radi za Hrvatsku.“

Na pitanje što za njega osobno znači Međugorje, odgovara: „Međugorje je Božji dar svijetu. Bog je ovdje poslao svoju Majku da nas očuva od svijeta kako bismo upoznali da je Isus pravi Put, Istina i Život. Gospa već 37 godina pomaže da se ljudi ne izgube u kulturi svijeta. Jer jako se lako izgubiti, toliko je napasti. Teško je živjeti pravi život: pravedan, vjeran i čist.“

Međugorje je dar svijetu kako bi ljudi vidjeli i čuli Božji poziv da se probude i da spoznaju da je prava radost biti s Bogom, imati Isusa Krista u sebi, osjetiti njegovu ljubav.

Svatko želi ljubav. Biti ljubljen je najveća čovjekova potreba. Zašto je toliko samoubojstava kod nas u Americi, odnosno u razvijenim zemljama, zato jer ljudi nisu upoznali Božju ljubav, ne osjećaju se ljubljeni i zato njihov život nema smisla.

Nekad me plaši ova silna ovisnost mladih o Internetu, o Facebooku na kojem očajnički traže odgovor na svoje pitanje što drugi kažu o meni. Želim im poručiti kako to nije važno – najvažnije je ono što Bog misli o meni. A za Boga ja sam njegovo ljubljeno dijete. I jedino u tom iskustvu leži pravi MIR!“

Razgovarala: P. Tomić

Preuzeto sa www.medjugorje-info.com

„VLAKOM MOLITVE“ DO MEĐUGORJA

Od 3. do 5. rujna na hodočašću u Međugorju boravila je skupina od oko 650 hodočasnika iz Mađarske. I ništa tu ne bi bilo tako posebno, da ovi hodočasnici nisu stigli na hodočašće vlakom! Put im je zbog različitih zastoja trajao 23 sata (Budimpešta – Osijek – Zenica – Mostar – Čapljina), pa su na odredište, u Međugorje, stigli tek u ponedjeljak 3. rujna 2018. navečer, oko 20 sati.

Organizator hodočašća je turistička agencija „Misszio’ Tours“ koja je od 2011. godine organizirala 15 sličnih hodočašća „vlakom molitve“ u marijanska svetišta Srednje Evrope: Čenstohova (Poljska), Mariazell (Austrija) i Csíksomlyó (Rumunjska). Iako već godinama dovode hodočasnike autobusima u Međugorje, želja im je bila barem jedanput i „vlakom molitve“ hodočastiti u Međugorje, jer ova marijanska

svetišta zajedno s Međugorjem čine križ na zemljovidu Europe koji je, kako ističe organizator László Budai (Laslo Budai), ovim hodočašćem konačno iscrtan.

U pratnji hodočasnika su četiri svećenika i biskup János Székely iz biskupije Szombathelyi koji je (budući da su kasnili) održao večernju svetu misu u zaglavljenom vaku pred Jablanicom (tamo su čekali dva sata zbog nestanka struje). Biskup se nakon dolaska kratko susreo s nadbiskupom mons. Hoserom, čiju je dozvolu i poziv za dolazak već prije dobio, te župnikom fra Marinkom Šakotom, potom je dao kratku izjavu za Radio Mir Međugorje, a zatim se autom zaputio natrag u Budimpeštu jer

je u utorak 4. rujna u 10 sati imao sastanak svoje Biskupske konferencije u Budimpešti.

Hodočasnici su u utorak i srijedu ujutro imali program u dvorani Ivana Pavla II. (svetu misu i nagovor fra Marinka), a zatim su se podijelili u dvije skupine od po tristotinjak hodočasnika te su naizmjenično molili na Podbrdu i Križevcu, išli na svjedočanstva u Cenacolo te na večernji molitveni program u župu.

U srijedu 5. rujna oko 2 sata u noći autobusi su ih poveli natrag prema Čapljini, odakle su u 5 sati sjeli na vlak prema Budimpešti.

Hodočasnici su prepuni dojmova, ali za vidjeti je hoće li hodočašće zaživjeti i postati tradicionalno jer je zbog željezničkih propisa zahtjevno, a i sam put traje puno duže nego autobusom.

RAZGOVOR S ANDREOM SARNYAI

Andrea živi u Budimpešti. Radi kao tajnica na Akademiji za umjetnost. Već dugo godina prati kao prevoditeljica za mađarski jezik grupe hodočasnika iz Mađarske.

Prvi je put u Međugorju bila 1988. godine. Bila je još mlada, ali je bila jako dodirnuti Gospinom i Božjom ljubavlju pa je cijelim putem povratka (10 sati) plakala jer se nije htjela vratiti kući. Drugi je put došla 1989. Iza toga je počeo rat u Hrvatskoj i

BiH. Ona se preselila živjeti u Budimpeštu gdje je upoznala svećenika Gábora Kemenesa. Od 1992. godine zajedno godišnje organiziraju barem tri hodočašća u Međugorje.

Andrea je rođena u Senti, u Vojvodini, a kasnije se s roditeljima preselila u Mađarsku. Iako je u školi učila srpsko-hrvatski, znala je reći samo 'dobar dan' i 'doviđenja'!

Prekretnicu u njezinu životu odigrao je susret s fra Slavkom Barbarićem. To se dogodilo na jednom hodočašću 1992. godine. Zbog rata su morali ići okolnim cestama, tako da je putovanje trajalo između 26 i 28 sati, na temperaturi od 40 stupnjeva jer autobusi tada nisu bili klimatizirani.

O tome svjedoči: „Toliko smo čekali doći ovdje, toliko nas je nosio Božji poziv da nam nije bilo teško sve to podnijeti. Kad smo stigli na parkiralište ispred crkve, dočekao nas je

pokojni fra Slavko Barbarić. Ja sam bila tako sretna što smo stigli i bila sam ponosna što znam reći 'Hvaljen Isus i Marija' pa sam ga tako pozdravila! On me pogledao, misleći vjerojatno kako znam govoriti hrvatski, te mi rekao da ću prevoditi na mađarski molitve za vrijeme klanjanja. Ja sam se bila tako uplašila da nisam imala hrabrosti niti izustiti da ja ne znam govoriti hrvatski osim tih par pozdrava! I za vrijeme klanjanja sam se znojila, zamuckivala, nešto nagađala, tako da je fra Slavko vjerojatno shvatio da nisam baš najbolje sve razumjela. Na kraju mi je prišao, uhvatio me za ruku, čvrsto me pogledao u oči te rekao: „Ti moraš naučiti ovaj naš jezik, razumiješ li?“ Ja sam rekla „Da!“. Vrativši se kući, stvarno sam kupila knjige, rječnik i počela sam učiti. Dolazeći s vlč. Gáborom na hodočašća, fra Slavko me uvijek tražio da prevodim. Ja bih mu govorila kako nisam spremna, a on bi rekao: „Ajde ti prevedi ono što razumiješ, bolje je i tako, jer ako ti ništa ne prevedeš, mi ništa ne ćemo razumjeti!“ I tako je sve počelo. Sve sam bolje govorila, a pomoglo mi je i prevođenje fra Slavkovih knjiga. Danas ne bih mogla zamisliti svoj život bez hodočašćenja u Međugorje i ništa nam nije teško podnijeti jer se ovdje uvijek napunimo s puno milosti.“

Priredila: Paula Tomić

Posjet Dompesu u Mostaru i vrijedna donacija mađarske vlade

U utorak 4. rujna u poslijepodnevnom satima mađarski hodočasnici koji su stigli „vlakom molitve“ u Međugorje, organizirano su posjetili DOMPES – novi franjevački studentski dom u Mostaru. Zajedno s tajnikom mađarskog premijera Orbána došli su pogledati radove izvedene na drugom katu zgrade koji su u iznosu od 102 000 KM financirani od mađarske vlade.

U ime domaćina dočekao ih je fra Iko Skoko te mađarski ambasador u Mostaru. „Počastili smo ih pićem i mezom, a nakon toga jedan od voditelja hodočašća je došao i zahvalio nam te darovao 1 000 eura za troškove domjenka! Ali, što je za primjer, nakon fešte svaki papir su pokupili i sve složili! Hvala im za primjer – podijelio je na facebook stranici Dompesa oduševljeni fra Iko.“

Propovijed nadbiskupa
Henryka Hosera
na blagdan rođenja BDM,
8. rujna 2018. u Međugorju

NOVA EVA, MAJKA SVIH VJERNIKA

Foto: Athin / CMM

BRAĆO I SESTRE, DANAS SLAVIMO ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE.

U općoj kulturi uhodan je običaj slavljenja rođendana. To je važan datum koji određuje naš temeljni identitet, odnosno tko smo. Taj se datum pojavljuje u dokumentima kao što su: osobna iskaznica ili putovnica. Od tog se datuma računaju razdoblja našega odrastanja, školovanja i unaprjeđenja na poslu, te konačno i dob mirovine. Pored datuma rođenja zabilježen je i spol s kojim smo došli na svijet te mjesto rođenja što je također važno za naš identitet.

Rođendan je isto tako prilika za sjećanje na obiteljsko podrijetlo, rođake i pretke. Istovremeno, izražavamo naše želje koje se odnose na budućnost, projekte, pa čak i snove. Srebrni, zlatni, dijamantni čak i platinasti jubileji postojanja na ovoj zemlji, postaju važni datumi.

Poslušajmo također riječi Gospodina Isusa, koji kaže o ženi: *Zalosna je kad rađa, jer je došao njezin čas, ali kad rodi dijete, više se ne sjeća muke zbog radosti što se na svijet rodi čovjek.*

Koliko je velika morala biti radost Joakima i Ane kada su nakon godina iščekivanja dočekali rođenu kćer koja ih nije prestajala oduševljavati.

Danas, međutim, slavimo rođenje Presvete Djevice Marije. Što znamo o ovome događaju? Ne znamo točan kalendarski datum ovoga događaja, baš kao ni datum Kristova rođenja. Ali, od prvih stoljeća kršćanstva blagdan Marijinog rođenja slavi se 8. rujna svake godine, točno 9 mjeseci nakon blagdana Bezgrješnog začeća.

Gdje je rođena Marija? Ovo je drugo pitanje koje se može postaviti. Jeruzalemska predaja pokazala je konkretno mjesto: u blizini nekadašnjeg hrama, pored ribnjaka, kod Ovčjih vrata (Bethesda). Tamo je kasnije Isus, Marijin Sin, ozdravljao bolesne, hrome i uzete; u blizini tog ribnjaka nalazila se kuća Joakima i Ane, Marijinih roditelja, čija imena također prenosi predaja.

Danas je tamo podignuta bazilika sv. Ane u jednostavnom i vrlo lijepom romaničkom stilu, a pod zemljom iste bazilike nalazi se jednako lijepa i svijetla špilja rođenja Majke Božje.

Prema istim predajama, kad je Marija imala svega nekoliko godina, njezini su je roditelji u hramu Gospodnjem prikazali za službu Božju. Kad se sama penjala stepenicama, nikako se nije osvrnula unatrag, što je iznenadilo svjedoke toga događaja.

Dragi župljani i hodočasnici,
Rođenje Tvoje, Bogorodice, navijestilo je radost cijelome svijetu: iz tebe je izašlo Sunce pravde, Krist Bog naš. Ovako

glasi bizantska liturgija, a današnja ulazna antifona je prati: *Radosno svetkujemo rođenje Blažene Djevice Marije: iz Nje se rodilo Sunce pravde, Krist Bog naš!*

Braćo i sestre, nije moguće precijeniti tako veliki događaj! Ovo je također „veliki misterij naše vjere“. Rođenju Djevice Marije prethodilo je Njezino začeće, shvaćeno na dvostruki način.

Ona je začeta od svojih roditelja, svetih Joakima i Ane, u ljudskoj naravi kao njihovo biološko dijete, najljepši cvijet ljudskoga roda, kao Plod brojnih naraštaja, kako nam opisuju evanđelisti, što smo također čuli u današnjem evanđelju, u Isusovu rodoslovlju.

Istodobno je to bilo i Bezgrješno začeće, stvaralačka Božja intervencija. Ispunjena Duhom Svetim od prvoga trenutka svoga postojanja postala je novo stvorenje, slobodno od svakog grijeha i zla. Bog je utisnuo u Njezinu dušu svoju sliku i priliku, koju ništa ne može zasjeniti, stvorio je svoje remek djelo dobra i ljepote, vrhunac svega stvorenoga.

Sv. Andrija Kretski je rekao: *Rođenje Bogorodice je početak, dok je ispunjenje i kraj predodređeno sjedenjenje Riječi s tijelom. Evo, dolazi na svijet Djevica, prima hranu i oblikuje se te se pripravlja da bude Majkom Bogu, Kralju svih vjekova.*

Začeta je i rođena Nova Eva, Majka svih vjernika. Njezino je rođenje bilo kraljevsko: došla je na svijet Princeza, predodređena za kraljevanje. Uznesena na nebo dušom i tijelom, okrunjena je za Kraljicu neba i zemlje te svega stvorenoga. Kraljica je ljudi i anđela, Kraljica i Majka Isusa Krista. Ona nije samo naša kuma na krštenju nego i vjerodostojni svjedok naše krizme i prve sv. pričesti.

Budući da je Ona milosti puna od samoga početka, za nas moli Duha Svetoga kojeg primamo u

sakramentima kršćanske inicijacije i dobivamo Tijelo i Krv Isusa, koji od Nje potječu.

Što joj donosimo kao rođendanski dar, kao dar zahvalnog srca? Najprije donosimo obvezu poštivati četvrtu Božju zapovijed: Poštuj oca i majku. Marija je poštovala svoje roditelje i bila im je poslušna. (Neke slike pokazuju kako ju je sv. Ana učila čitati). Bila je poslušna na isti način kako je Isus poslije bio poslušan njoj i sv. Josipu.

Donosimo i žarku želju slušati njezin glas i slijediti njezine upute: zajedno moliti, otvarati srce na Božji zov, unositi mir u sebe i u svoje životno okruženje.

Neka njezin naziv Kraljica Mira bude za nas uputa i vodilja u svijetu svađa i podijeljenosti!

Kraljice Mira, moli za nas! Amen.

Začeta je i rođena Nova Eva, Majka svih vjernika. Njezino je rođenje bilo kraljevsko: došla je na svijet Princeza, predodređena za kraljevanje. Uznesena na nebo dušom i tijelom, okrunjena je za Kraljicu neba i zemlje te svega stvorenoga. Kraljica je ljudi i anđela, Kraljica i Majka Isusa Krista. Ona nije samo naša kuma na krštenju nego i vjerodostojni svjedok naše krizme i prve sv. pričesti.

Homilija nadbiskupa Henryka Hosera na blagdan Uzvišenja svetoga Križa, 9. rujna 2018. u Međugorju

KRIŽ – IZVOR NAŠEGA SPASENJA

VAŠA EKSCLENCIJO, MONSINJORU APOSTOLSKI NUNCIJU U BOSNI I HERCEGOVINI, Vaša Ekscelencijo, biskupe iz Paragvaja, dragi svećenici i redovnici, dragi župljani i hodočasnici, draga braćo i sestre.

Dan poslije blagdana rođenja Blažene Djevice Marije okupili smo se na XXIII. nedjelju u godini kako bismo nekoliko dana prije samoga blagdana proslavili Uzvišenje svetoga Križa.

Kako je Križ, sredstvo najokrutnije i najsramotnije smrti, postao simbolom kršćanstva? Taj se križ uzdiže na tornjevima crkava i svetišta, podignut je na vrhovimaolikih brda, visi na zidovima naših domova i radnih mjesta, ponosno ga nosimo oko vrata.

U vrijeme Apostola, križ je bio na veoma zlu glasu: bio je glupost Grcima koji traže ljudsku mudrost, sablazan Židovima i ludost poganjskim narodima, kako kaže sveti Pavao (1 Kor 1,22-23). Primjećujemo

Križ je postao simbolom pobjede, pobjede koju je potvrdilo uskrsnuće. Od tada liturgija često pokazuje uskrsloga Krista s križem, s proslavljenim Križem u pozadini. Ovdje u Međugorju, uskrsli Krist kojega vjernici tako časte sadrži otajstvo Križa koji je izvor našega spasenja i obećanje života koji je dostojan Boga.

da se danas iznova vodi borba protiv Križa koji počinje smetati, iako je postao plemenitim znakom tolikih svjetovnih inicijativa kao što su Crveni križ, i iako krasi razna odličja kao što su križ časti, križ za zasluge itd.

Blagdan Uzvišenja svetoga Križa daje nam novu prigodu da se prisjetimo veličine i vrijednosti Križa. Otkrivamo da Isusov Križ – kao znak beskrayne ljubavi – posjeduje neodoljivu privlačnu snagu. Pogledajmo zašto.

U prvome čitanju (Fil 2,6-11) sveti Pavao nam pokazuje kako se Krist ponizio, „opljenio“, sišao s najviših visina do najdubljih dubina: *On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe 'opljeni' uzevši lik slugu, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe...* Bog, koji postaje čovjekom, unižava se. Beskrajno postaje konačno i ograničeno. Zatim postaje „poslušan do smrti, smrti na križu.“ To je smrt zločinca kojega svi preziru i odbacuju!

U Apostolskom vjerovanju ispovijedamo da je *sašao nad pakao*, što znači do dna patnje, do dna poništenja, do dna smrti! Bogočovjek je iskusio sudbu koju su mu namijenili ljudi koje je došao spasiti! *Zato Bog njega preuzvise i darova mu ime, ime nad svakim imenom, da se na ime Isusovo prigne svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika. I svaki će jezik priznati: 'Isus Krist jest Gospodin!' – na slavu Boga Oca.* Tako sveti Pavao objašnjava Kristovo uzvišenje, to neusporedivo djelo Milosrdnoga Oca.

Sveti Ciprijan nam pak pomaže shvatiti tu Božju ludost. Kaže, naime, da je njegov Sin želio postati sinom čovječjim kako bismo mi postali sinovima Božjim. Želio se poniziti kako bi uzdignuo svoj posrnuli narod. Trpio je zbog rana koje su mu bile nanesene kako bi iscijelio naše rane. Postao je slugom kako bi mi, slugu – robovi, mogli postati slobodni. Pretrpio je i smrt kako bi po njegovoj smrti smrtnici postali besmrtni.

Sada dobro shvaćamo zašto ovdje svakoga petka častimo sveti Isusov Križ. Čašćenje Križa trebalo bi biti prije svega čin zahvalnosti i hvalospjeva, čin zahvaljivanja i utjehe.

Zašto molimo križni put penjući se uz Križevac na čijem se vrhu nalazi proslavljeni Križ koji sa svoje visine dominira nad cijelim krajem otkad je bio sagrađen u Svetoj godini Otkupljenja 1933.? U dubini svoje neopisive i neizmjerne patnje, Isus nije mislio na sebe, nego uvijek na nas, grješnike. Uzdignut na Križu, izgovorio je riječi koje spašavaju svijet. Prva je najpotresnija: *Oče, oprosti im, ne znaju što čine!* (Lk 23,34) Odgovor na golemost grijeha bogoubojstva i krajnje sljepilo je praštanje Boga koji je odbačen i zgažen.

Charles Journet je napisao da **po Božjem praštanju** „u srcima, u kojima je grijeh pokosio ruže prve ljubavi, nji-

Slavljena sveta misa na Križevcu

U Međugorju je 9. rujna 2018. proslavljen blagdan Uzvišenja križa Kristova koji se u međugorskoj župi tradicionalno slavi prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe. Svete su mise slavljene u župnoj crkvi u 7, 8, 12 i 18 sati.

Svečana sv. misa, koju je predvodio fra Slavko Soldo, u suslavljaju 27 koncelebrata, slavljena je uz mnoštvo župljana i hodočasnika na Križevcu u 11 sati.

Kao i svake godine, rijeke hodočasnika slijevale su se u Međugorje već tijekom noći. Mnogi od njih su došli pješice, neki i bosonogi. Toga dana u Međugorju su boravile skupine hodočasnika iz: Hrvatske, Njemačke, Engleske, Irske, SAD-a, Italije, Francuske, Austrije, Nizozemske, Koreje, Slovačke, Ukrajine, Češke, Portugala, Poljske, Južnoafričke Republike, Libanona, Kanade i Španjolske.

hovu čistoću i svježinu, sada cvjetaju jednako lijepo, a ponekad i ljepše tamne ruže druge ljubavi i njihovo kajanje, njihove suze i njihova gorljivost.“ Koje li nade za nas grješnike!

S Križa dolaze i prodorne riječi: „Gledaj, tvoja majka.“ (Iv 19,27) Umirući, Isus nas ne napušta kao siročad: ostavlja nam svoju Majku. Koje li ljubavi i velikodušnosti!

Križ je postao simbolom pobjede, pobjede koju je potvrdilo uskrsnuće. Od tada liturgija često pokazuje uskrsloga Krista s križem, s proslavljenim Križem u pozadini. Ovdje u Međugorju, uskrsli Krist kojega vjernici tako časte sadrži otajstvo Križa koji je izvor našega spasenja i obećanje života koji je dostojan Boga. Amen.

Spomen ploča za fra Jozu Vasilja

U subotu 15. rujna 2018. o 11. obljetnici smrti fra Jose Vasilja otkrivena je spomen ploča na zidu njegove rodne kuće. Ploču su dali postaviti braća franjevci i fra Jozina obitelj, a izradio ju je klesar Mile Marić iz Čitluka. Prvo je u crkvi sv. Jakova za fra Jozu slavljena sv. misa zadušnica, a potom je u dvorištu rodne kuće upriličena skromna svečanost na kojoj su se okupili braća franjevci, časne sestre, njegova rodbina i prijatelji. Odsutnog provincijala hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteku zastupao je provincijalni vikar fra Ivan Sevo koji je biranim i toplim riječima podsjetio na fra Jozin život koji je bio u znaku samoprijegornog služenja Bogu i bratu čovjeku, čime

je fra Jozo obogatio svoju Franjevačku zajednicu i opću Crkvu, od svoje Hercegovine do Konga u Africi. Fra Ivan je potom ploču blagoslovio i otkrio, izražavajući želju da se i na taj način u vremenu brzog zaborava bolje čuva uspomena na posebne i zaslužne ljude kao što je bio fra Jozo.

Sveta misa na blagdan sv. Faustine Kowalske u Šurmancima

U petak 5. listopada na blagdan sv. Faustine Kowalske u crkvi u Šurmancima slavljena je sv. misa. Filijalna crkva u Šurmancima, jednom od sela u župi Međugorje, u dolini rijeke Neretve, blagoslovljena na blagdan Božjeg Milosrđa 7. travnja 2002., posvećena je Milosrdnom Isusu.

Izgradnju ove crkve molitvama i materijalno pomogla je molitvena skupina iz Trenta (Italija) koja je međugorskoj župi darovala i monumentalnu sliku Milosrdnog Isusa bremenitu značenjem: čudo iscjeljenja koje se dogodilo posredstvom te slike bilo je jedan od dokaza pri beatifikaciji sestre Faustine Kowalske i priznanju pobožnosti prema Milosrdnom Isusu, te proglašenju blagdana Milosrđa u prvu nedjelju poslije Uskrsa. Ova se slika nalazi iznad oltara u crkvi u Šurmancima koja je i posvećena Milosrdnom Isusu. Otkad je izgrađena crkva Milosrdnog Isusa u Šurmancima u nju hodočaste brojni vjernici. Odlaze organizirano u skupinama da bi pred ikonom Milosrdnog Isusa molili krunicu u čast Božjeg Milosrđa i preporučili se Milosrdnom Isusu.

Održana javna tribina „Obitelj stup društva – kako odgovoriti izazovima?“

U petak 21. rujna 2018. u 20 sati u dvorani Ivana Pavla II. (žuta dvorana) u organizaciji Obiteljskog savjetovaništa Međugorje i Župnog ureda Međugorje održana je javna tribina na temu **OBITELJ STUP DRUŠTVA – KAKO ODGOVORITI IZAZOVIMA DANAŠNICE?**

Gosti javne tribine bili su dr. sc. Josip Bošnjaković, svećenik, psiholog, psihoterapeut; prof. dr. sc. Darinka Šumanović-Glamuzina, liječnik, pedijatar; prof. Ankica Baković, psiholog, psihoterapeut. To su predavači kojima je obitelj i dobrobit njezinih pojedinaca profesionalno područje interesa te koji u svojem privatnom životu dijele vrijednosti na kojima obitelj počiva. Kroz interdisciplinarni pristup govorili su o teološkoj, psihološkoj i antropološkoj pozadini funkcioniranja obitelji. U glazbenom dijelu nastupila je mlada glazbenica Lucija Zovko.

Sudionici simpozija Giants of Neurosurgery posjetili Međugorje

Krajem rujna Međugorje su posjetili sudionici simpozija Giants of Neurosurgery. Naime, riječ je prvom i jedinstvenom međunarodnom neurokirurškom simpoziju koji je za cilj imao na jednom mjestu okupiti velikane svjetske neurokirurgije koji su svojim znanjem, radom i iskustvom iznimno doprinijeli razvoju neurokirurgije kakvom je danas poznajemo. Na ovom simpoziju, od 24. rujna do 28. rujna u Sarajevu i Zagrebu, održano je niz predavanja o novim iskustvima i trendovima u ovoj grani medicine.

Da je uistinu riječ o evropskim i svjetskim autoritetima iz ove medicinske oblasti svjedoče i njihova imena: Prof. dr. Frederick Boop, (Memphis, TN, USA), Prof. dr. Madjid Samii, (Hannover, Germany), Prof. dr. Evandro de Oliveira, (Sao Paulo, Brasil), Prof. dr. Ali Khrist,

(Little Rock, AR, USA), Prof. dr. Ossama Al-Mefty, (Boston, MA, USA), prof. dr. Kenan Arnautović, (Memphis, TN, USA) i prof. dr. Krešimir Rotim, (Zagreb).

Nakon prijema kod međugorskog župnika fra Marinka Šakote, gosti su hodočastili na Brdo ukazanja. Potom je uslijedio ručak u hotelu Cesarica te kratki obilazak Međugorja.

"U Međugorje dođem kad god to obaveze dopuštaju. Tako i ovoga puta u našem itineraru nikako nismo mogli a ni htjeli zaobići Međugorje. Ovo mistično mjesto jednostavno privlači ne samo vjernike katoličke vjeroispovijesti već i sve one koji tragaju za pravim smislom. Zahvaljujem fra Marinku na toplom prijemu i svima koji su nam ovaj kratki, ali za sve nas vrlo dojmljiv, boravak u Međugorju učinili ugodnijim." rekao je prof. dr. Krešimir Rotim.

Noć svjedoka

U suradnji s papinskom pontifikalnom udrugom „Pomoć Crkvi u nevolji“, u Međugorju je 24. rujna 2018. upriličena Molitvena večer „Noć svjedoka“. Večernju sv. misu u 18 sati predslavio je nadbiskup Henryk Hoser, apostolski vizitator za župu Međugorje. Nakon mise u dvorani Ivana Pavla II. u 20:00 sati uslijedilo je molitveno bdijenje.

Noć svjedoka je događaj koji diljem svijeta već 10 godina poziva na molitvu za progonjene kršćane, odnosno one koji daju svoj život za Krista. Osim molitve cilj je podsjetiti na žrtve progona i ubijanja, odnosno mučenike čija se nova imena, nažalost, svake godine objavljuju u tzv. martirologiju, popisu ubijenih svećenika i vjernika-laika.

Program se realizira u suradnji sa zakladom „Pomoć Crkvi u nevolji“ koja već dugi niz godina pomaže brojne projekte Crkve u Bosni i Hercegovini, odnosno njezinim direktorom za Francusku Marcom Fromagerom, a koordinatorica molitvene večeri Noć svjedoka je Sabrina Čović-Radojičić, utemeljiteljica međunarodne udruge Maranatha koja se zalaže za ekumenizam i međureligijski dijalog.

Održan molitveno-odgojni seminar za djevojke

U Kući mira u Međugorju od 21. do 23. rujna 2018. organiziran je prvi ovogodišnji molitveno-odgojni seminar za učenice osmog i devetog razreda osnovne škole. Tema seminara bila je: Na svetost pozvani, a vodile su ga školske sestre franjevke: s. Marijana Selak, s. Vesna Glavota i s. Matija Pačar.

Statistike za rujna 2018.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 229 000
Broj svećenika koncelebriranih: 4 809 (160 dnevno)

Odluka

Bez odluke uvijek ćemo odgađati molitvu.
Uvijek ćemo imati razloga za odgoditi i ne moliti.
Jedan razlog je... Drugi razlog... Treći...

A za molitvu?
Imamo li barem jedan razlog za molitvu?

Je li Bog (dovoljan) razlog za molitvu?
Bog koji me stvorio?
Bog koji me ljubi?
Bog koji mi želi pokazati svoju ljubav i milosrđe?
Je li vječni život razlog za molitvu?

Ne čekajmo! Ne oklijevajmo!
Upravo ovaj trenutak je prilika za odluku!
Recimo:
Gospodine, sada se odlučujem za Tebe!
Odlučujem se za molitvu.
Između mnogih (važnih) obveza Tebe biram.
Jer Ti si mi važan!
Jer Ti si za moj život važniji
od svih drugih (prolaznih) stvari!

Toliko riječi i poruka svakodnevno slušam.
Sada se odlučujem slušati Tvoje riječi.
Tvoje misli.
Tvoje savjete za moj život.

Zato Tebi darujem svoje vrijeme.
Deset minuta.
Pola sata...

U ŠKOLI MOLITVE

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

Nekomu tko tek površno poznaje Gospine poruke, što ih je tijekom dugih trideset sedam godina upućivala po vidiocima, velika brojnost tih poruka može se činiti banalnom i zato u sebi problematičnom. Možda to posebice vrijedi za molitvu koja je daleko najčešća tema tih poruka. Na prvi pogled netko bi zaista mogao zaključiti da tako učestali pozivi na molitvu, uvijek novi poticaji da se molitva na zapusti, služe samo potrebi da se nešto kaže, ako već treba nastaviti s tim porukama. U tom smislu zaista bi se radilo o besmislenom i dosadnom ponavljanju jedne te iste teme, u ovom slučaju molitve.

GOSPIN OPETOVANI POZIV NA MOLITVU

Ipak, sve to dobiva posve drukčiji smisao ako iza te brojnosti pojedinačnih poruka s temom molitve gledamo plan koji Bog ima s ovim ukazanjima za Crkvu i svijet – kako je Gospa sama u više poruka naglasila. U sklopu tog plana čest je govor o putu na kojemu treba izdržati kušnje kako bi se stiglo do cilja. A to nije bilo kakav put, već put svetosti na koji su svi pozvani i na kojemu Gospa svima koji se za nj odluče obećava svoju pratnju i pomoć. Dakle riječ je o prepoznatljivijoj dinamici puta što je jedna od temeljnih biblijskih metafora, a tu dinamiku duhovnog rasta prati Gospina mudra pedagogija.

Pet glavnih međugorskih poruka: mir, obraćenje, vjera, molitva, post, koje su dane već prvih dana ukazanja, ne smiju se razdvajati i uzimati zasebno, već ih uvijek treba promatrati kao cjelovit proces preobrazbe pojedinca, obitelji, Crkve i svijeta. Do mira s Bogom i ljudima čovjek dolazi obraćenjem i prihvaćanjem vjere po molitvi i postu. Ako stvari tako postavimo, razumljivo je zašto je molitva najčešća tema Gospinih poruka. Zato što se njome, uz post, trajno hrani naša vjera i omogućuje nam napredak na putu obraćenja, a mir tada dolazi kao dar od Boga. Molitva je, dakle, glavno sredstvo ostvarenja tog Božjeg plana po Gospi.

Bez obzira na sve rečeno, poteškoće s molitvom imaju i mnogi koji su iskreno otvoreni Gospinim porukama. Dok naime jedni uvjerljivo svjedoče o čudesnoj uslišanosti svoje molitve, drugi jadikuju kako mole uzalud, kako Bog ne čuje njihove vapaje za pomoć. Ima i onih pragmatičnih koji, polazeći od Isusova upozorenja: „kad se molite, na izgovarajte isprazne riječi kao pogani, koji umišljaju da će biti uslišani zbog svoga nabranjanja“ (Mt 6,7), misle da je svaka dugačka molitva besmislena, ali i onih koji, polazeći od Očenaša kao primjera i modela svake molitve, nisu sigurni smije li Isusov učenik i za što drugo moliti osim za dolazak kraljevstva Božjega. Sve su to razlozi da, osim što ćemo nastojati redovito moliti, moramo o molitvi trajno razmišljati i učiti pravilno moliti. A u tom pogledu kao nezaobilazni izvori nude nam se Biblija i

Moliti: zašto i kako?

Foto: Arhiv ICM

tisućljetna molitvena tradicija Crkve. Zato s ovim brojem u našem listu započinjemo novi niz pod naslovom „U školi molitve“.

MOLITVA – IZRAZ ČOVJEKOVE ISKONSKE POTREBE

Molitva je jedno od čovjekovih praiskonskih svojstava. Najstariji sačuvani crteži u pećinama, u kojima je čovjek nekoć obitavao, prikazuju ga u stavu molitelja. Zahvaljujući razumu, po kojem se čovjek bitno razlikuje od svih drugih živih bića, on uočava svoju ograničenost i nemoć u mnogim životnim situacijama i u isto vrijeme naslućuje da mora postojati netko neograničen i moćan komu se može obratiti za pomoć. Tu čovjeku onda u pomoć priskače vlastita sposobnost govora da tu svoju potrebu za većim i jačim izreče i riječima. Tako čovjek u molitvi nadilazi sebe, svoj svijet i svekoliku pojavnu stvarnost te se tako usmjeruje prema nevidljivoj stvarnosti života. Moleći, čovjek izražava činjenicu da je samo slabo stvorenje, pa je molitva s pravom nazvana „temeljnim činom stvorenja“ (F. Ulrich).

U čovjekovoj sposobnosti da moli sadržana je nažalost i mogućnost pogrešne molitve. Sv. Toma Akvinski kaže da je molitva „čin štovanja Boga u stvarnom smislu“. Jasno je da veliki teolog pritom misli na kršćansku molitvu koja je usmjerena na štovanje Boga koji se sam objavio ljudima u Svetom pismu. Sam je otkrio svoju bit i čovjeka poučio kako će ga na pravi način štovati i u molitvi mu se obraćati. No, prije nego se dogodila biblijska objava, čovjek je sam zamisljao svoje božanstvo, pridajući mu najčešće ljudske osobine oslobođene njihove ograničenosti, jednako i one dobre kao i one loše.

Tako je u mnogobožskim religijama svako područje ljudskoga života dobilo svoje odgovarajuće božanstvo, sa svim ljudskim osobinama, i dobrim i lošim. Tu susrećemo božanstva koja nisu utjelovljenje samo dobrote i suosjećanja s čovjekovim potrebama, već i ona što utjelovljuju čovjekove najgore strasti, kao što su mržnja i osveta što mogu poprimiti neshvatljive oblike. Takva božanstva trebalo je udobrovoljiti različitim žrtvama, beskonačnim ponavljanjem čarobnih formula ili pak gomilanjem molitava dok se božanstvo ne izmori (latinski izraz: *fatigare deos*) i tako

prisili da usliši želje molitelja. Već smo spomenuli kako je Isus kritizirao takav oblik molitve i tražio od svojih da ga ne prakticiraju, već da poštuju Božju svetost i imaju pouzdanje u njegovu očinsku dobrotu.

Unatoč dvije tisuće godina dugoj povijesti kršćanstva, i danas se među nekim kršćanima mogu naći primjese poganskog shvaćanja božanstva i molitve kao oblika dijaloga s takvim božanstvom. Naime, mnogi kršćani nisu ni svjesni u kolikoj su mjeri uhvaćeni u mrežu suvremene magije kad se u borbi protiv tuđih uroka, proklinjanja i čaranja za pomoć obraćaju različitim vidovnjacima i vidovnjakinjama koji se u navodnom skidanju tih uroka s nekoga služe istim okultnim postupcima, a sve s ciljem prljave zarade.

I danas se tu i tamo u različitim oblicima događa ono što je Petar doživio u susretu sa Šimunom Magom, koji se bavio vraćanjem koje mu je donosilo zaradu, ali je slušajući Filipovu propovijed prihvativši evanđelje i krstio se. No ni kao novopečeni kršćanin nije odolio napasti da nastavi trgovati i svojom novostecenom kršćanskom vjerom. O tome Luka ovako izvješćuje: „Kad Šimun vidje da se Duh Sveti daje polaganjem apostolskih ruku, ponudi im novca: 'Dajte i meni – reče – tu vlast da onaj na koga položim ruke primi Duha Svetoga.' Neka ide u propast tvoj novac zajedno s tobom – odvratila mu Petar – jer si vjerovao da dar Božji možeš steći novcem! Ti nemaš ni dijela ni prava na ovo jer 'srce tvoje nije pravo' pred Bogom.“ (Dj 8,18-21)

NOVOST OBJAVE: ČIST POJAM BOGA I MOLITVA KAO DIJALOG S BOGOM

Tek biblijska objava nudi obrazac pravilne molitve, otkrivajući pravu istinu o Bogu i čovjeku. To se događa na dvije razine koje se međusobno nadopunjuju. U povijesnom smislu, prva razina je biblijska slika Boga koji se sam objavio Mojsiju i prvi stupio s njim u dijalog, šaljući ga da narod, koji je izabrao za sebe i namijenio mu posebnu ulogu u povijesti, izvede na slobodu. Dijalog između Boga i Mojsija može se smatrati modelom svakog kasnijeg dijaloga između Boga i čovjeka, a svaka molitva ima oblik dijaloga. U Knjizi Izlaska čitamo: „Vapaji sinova Izraelovih doprijeđe do mene. I sam vidjeh kako ih Egipćani tlače. Zato hajde! Ja te šaljem faraonu da izbaviš narod moj, Izraelce, iz Egipta.“ „Tko sam ja da se uputim faraonu“ – odgovori Mojsije Bogu – „i izvedem Izraelce iz Egipta!“ „Ja ću biti s tobom“ – nastavi. – „I ovo će biti znak da sam te ja poslao: kad izvedeš narod iz Egipta, Bogu ćete iskazati štovanje na ovome mjestu.“ (Izl 3,9-12)

Prihvativši Božji poziv da u njegovo ime stane na čelo svoga naroda, Mojsije želi biti siguran da će Bog biti s njime i da će mu pomoći ostvariti taj zadatak. On se obraća Bogu dirljivim riječima, a Bog mu jamči svoju vjernost: „Stoga, ako uživam tvoju blagonaklonost, objavi mi svoje putove, da te shvatim i da i dalje uživam tvoju blagonaklonost. Promisli također da je ova svjetina tvoj narod.“ „Ja ću osobno s tobom poći – odgovori Jahve – i počinak ti priuštiti.“ „Ako ti ne pođeš nadoda Mojsije – odavde nas i ne izvodi. Ta kako će se znati da uživamo tvoju naklonost...? Po tome što ideš s nama...I ovo što si zatražio, učinit ću – odgovori Jahve Mojsiju.“ (Izl 33,13-17) Nikakvo čudo da je Mojsije u svome narodu ostao uzor pravoga molitelja kojega Bog uslišava (usp. 2 Mak 2,10).

Blizina i prisnost između Boga koji se objavio Mojsiju i

njegova naroda zapečaćena je savezom na Sinaju, kada Bog svečano obećava: „Budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti predraga svojina mimo sve narode“ (Izl 19,5). A glavni uvjet te međusobne pripadnosti Jahve i njegova naroda naveden je odmah na početku Dekaloga: „Nemoj imati drugih bogova osim mene. Ne pravi sebi urezana lika niti kakve slike onoga što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. Ne klanjaj im se niti im služi. Jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran.“ (20,3-5)

Ta obostrana vjernost Savezu bila je u svijesti starozavjetnog vjernika jamstvo uslišanosti svake molitve. On u različitim okolnostima života Boga „žarko zaziva“, njemu „vapiti“, njega „slavi“, pred njim „izlijeva svoje srce“, sve u uvjerenju da ga Bog čuje. A prorok Izaija u Božje ime to izričito potvrđuje: „Prije nego me zazovu, ja ću im se odazvati; još će govoriti, a ja ću ih već uslišiti“ (Iz 65,24). Unatoč toj blizini i prisnosti između Izraela i Jahve, Boga saveza, nema ni traga nekakvoj banalnosti koja je vladala u odnosu poganskih naroda prema njihovim božanstvima kojima su oni pokušavali manipulirati. Biblijski Bog uvijek ostaje uzvišen i svet, a čovjek pred njim malen i grješan, ali svjestan da Božja dobrota i njegovo milosrđe natkriljuju sve to.

Druga spomenuta razina jest ona teološkoj promišljanja početaka svijeta i svih stvorenja. S iskustvom Božje nazočnosti u vlastitoj povijesti, Izrael sve dublje teološki proniče svekoliku stvarnost i shvaća da je Jahve stvoritelj svega i gospodar svekolike povijesti svijeta. Tako sve više u prvi plan izbija jedan i jedincati Bog stvoritelj svega, a sa svih se stvorenja skida aureola božanstava koja su pogani štovali. Jahve, Bog Saveza i Stvoritelj svega jedini zaslužuje štovanje koje mu njegovo stvorenje duguje.

Prema Bibliji čovjek koji je stvoren na sliku Božju (usp. Post 1,27) nije jedini pozvan da ostane u dijalogu sa Stvoriteljem, već to vrijedi za svu Božju stvorenja. Bog je sve stvorio da mu kao stvorenje pjeva hvalu, pa zato psalmist zanosno poziva: „Hvalite Gospodina s nebesa, hvalite ga u visinama! Hvalite ga, svi anđeli njegovi, hvalite ga, sve vojske njegove! Hvalite ga, sunce i mjesec, hvalite ga, sve zvijezde svjetlosne! Hvalite ga, nebesa nebeska, i vode nad svodom nebeskim! Neka hvale ime Gospodnje, jer on zapovjedi i postadoše.“ (Ps 148,1-5)

MIRTA MILETIĆ

VJERUJEM DA SE MOŽETE PRISJETITI OSJEĆAJA KOJI STE IMALI U SVOM SRČU NAKON POZITIVNO RIJEŠENOG PROBLEMA, IZLIJEČENE BOLESTI ILI IZBJEGNUTE NESREĆE. Tada ste sigurno osjećali silnu radost i veliko olakšanje. Takvo stanje naše nutrine nazivamo zahvalnost. U tim trenucima odjednom shvatimo koliko je život dragocjen i novim očima gledamo na stvarnost oko nas. Naše oči kao da dobiju dublji pogled. Više cijenimo i život i ljude oko sebe. No, imamo i iskustvo da naša zahvalnost kratko traje, mjesec dana ili pola godine... S vremenom postajemo tupi i nezahvalni. Čim nam je dobro, život

poprima oblik rutine i ona zatvara naše oči za zahvalnost. Zbog toga je zahvalnost kao ljudsku krjepost potrebno neprestano „vježbati“. Potrebno ju je tražiti u svakodnevnicima, u neznatnim situacijama i ljudima koje nam Gospodin stavlja na put. I to je neprestana borba i izazov!

Isus nas je u onoj evanđeoskoj zgodi s gubavcima potaknuo na zahvalnost. Žalio se na gubavce koji su pokazali nezahvalnost nakon što su iskusili čudo ozdravljenja. Nakon što su izliječeni, zaboravljaju tko im je vratio zdravlje, status, obitelj, posao... život. Zar nije slično i s nama? Požalio se Isus i na grad Jeruzalem koji ne opaža beskrajno

Božje milosrđe niti dar koji mu daje Gospodin kada ga nastoji prihvatiti kao što „kokoš skuplja svoje piliće pod krila“ (Mt 23, 37).

Sveti Jose Maria Escriva nas potiče: „Privikni se pa više puta na dan uzdigni svoje srce Bogu u zahvalnosti: što god od njega primiš ovo i ono, što su te drugi prezreli, što toliko toga imaš ili što nemaš nešto. I zato što je učinio tako lijepom svoju Majku, koja je i tvoja Majka. Što je stvorio sunce i mjesec, ovu životinju, onu biljku. Što je onog čovjeka stvorio tako rječitim, a tebe tako neokretnim u riječi. Zahvali mu na svemu jer sve je dobro.“

Možemo reći da je zahvalnost nezastavni oblik izražavanja vjere, jer

na taj način priznajemo Boga kao izvor svega dobrog u našem životu. Zahvalnost nam pomaže biti poniznima jer priznajemo da smo potrebni Božje pomoći. Imamo iskustvo vlastite bijede i slabosti. Zahvalnost nam pomaže i s ljubavlju gledati na tuđe darove. Štiti nas od ljubomore, zavisti i uspoređivanja s drugima. Svaka zahvalnost stvara snažnu povezanost među ljudima. Kada smo drugima zahvalni, gajimo ljubav prema toj osobi i dobrom djelu koje je napravila, makar ono bilo malo. Naš život je satkan od sitnica i važno je njegovati zahvalnost prema sitnim, svakodnevnim dobrim djelima ljudi koji čine našu svakodnevnicu.

Zahvalnost se uči u obitelji. Djeca upijaju naša ponašanja i to kasnije nose kao model kroz vlastiti život. Izazov je odgojiti zahvalnu djecu. Današnji konzumerizam i materijalizam nas tjeraju u nezahvalnost. Svijet oko nas diktira tempo u modi, oblačenju, kakav mobitel treba imati da budeš 'cool', kakav automobil, što trebaš raditi i što imati kako ne bi bio izbačen iz društva, kako bi bio lažno poštovan. Kao da nikada ničega nije dosta, nije dovoljno, uvijek se zahtijeva više, skuplje. Oko nas je sve postalo lako dostupno, doziva nas iz različitih izloga, nudi nam sliku o nama kao ljepšima, boljima, privlačnijima.

A zahvalan čovjek svega ima koliko treba. Zahvalan čovjek je zadovoljan čovjek. Jer ne hlepi za mnogim stvarima koje mu nisu potrebne, koje ne izgrađuju, ne ispunjavaju dušu i srce. Zahvalan čovjek je sretan čovjek, jer u srcu zna da sve što jest i što ima prima od Oca. Nezadovoljni ljudi su zapravo u korijenu nezahvalni. Jer ne vide kolike darove su već primili, koliko ih Gospodin ljubi baš takve kakvi jesu.

Na nama roditeljima je da primjerom svoga života pokažemo zahvalnost i da djeci posvijestimo životne situacije na kojima je potrebno zahvaliti Bogu. Sjećam se da bi našoj djeci ponekad smetao neprestani govor o Providnosti koja brine za nas. Pokušavali smo im također posvijestiti situacije u kojima se doista očitovala Božja briga za nas i potaknuti ih da budu zahvalni. Govorili bi nam kako kod nas sve uvijek završava s Bogom ili nekim vjerskim zaključkom. Takav govor im se ponekad činio pretjeranim, jer su nas uvjerali kako je ono što primaju zapravo isključivi plod rada njihovih roditelja.

No tada je trebalo rasplesati klupko do početka, krenuti od toga da je sam život, tijelo, čitav svemir oko nas dar, da je stvoren za nas, da je i posao koji imamo dar, zdravlje da možemo raditi također, pa znanje koje imamo također, pa svi oni ljudi koji su sudjelovali u našem odgoju itd. I uvijek na kraju dođemo do toga da je baš svaka karika u tom lancu dar od Gospodina. Da ništa, pa ni naš život i tijelo nismo sami sebi priskrbili. U jednoj fazi njihova rasta, kad su bili još mali, pitali bi nas volimo li više njih ili Gospodina, kao da bi ta ljubav bila međusobno konkurentna.

Upravo je zadaća nas roditelja da pokazujemo djeci smjer prema Izvoru, prema Onome koji je Put, Istina i Život. Zato je jako važno u djeci razvijati osjećaj zahvalnosti, jer će im kada sazriju ona pomoći i u odnosu prema Bogu. Nezahvalan čovjek ne poznaje Boga i ne priznaje Njegovu nazočnost. Vjeruje u ljudsku snagu i vlastitu pamet. Ako dijete odgojite za zahvalnost, pomoći ćete mu i u njegovom odnosu prema Bogu.

Razmisli sada na čemu možeš Bogu zahvaliti? Kada si mu zadnji puta zahvalio na svemu što imaš? Što je vrijedno zahvale? Potičeš li svoju djecu na zahvalnost? Njeguješ li umjerenost u materijalnim stvarima? Listopad je mjesec zahvalnosti za Božju prisutnost kroz prirodu i njezine plodove. Iskoristite ovaj mjesec za razmišljanje o zahvalnosti. Iskoristite ga za prisniji odnos s Gospodinom i njegovom Majkom. Nijedno stvorenje kao Blažena Djevica Marija, koja je nosila u svojoj utrobi devet mjeseci Sina Božjega, ne će nas moći bolje poučiti zahvalnosti. Molimo je za tu milost!

ZAHVALNOST

Zahvalan čovjek svega ima koliko treba. Zahvalan čovjek je zadovoljan čovjek. Jer ne hlepi za mnogim stvarima koje mu nisu potrebne, koje ne izgrađuju, ne ispunjavaju dušu i srce. Zahvalan čovjek je sretan čovjek, jer u srcu zna da sve što jest i što ima prima od Oca. Nezadovoljni ljudi su zapravo u korijenu nezahvalni. Jer ne vide kolike darove su već primili, koliko ih Gospodin ljubi baš takve kakvi jesu.

mary's meals
a simple solution to world hunger

DRUGO SLUŽBENO HODOČAŠĆE OBITELJI MARIJINIH OBROKA

Brojni će hodočasnici iz cijeloga svijeta krajem ovog mjeseca doći u Međugorje kako bi molili za rad međunarodne humanitarne organizacije Mary's Meals.

Osnivač i globalni izvršni direktor Marijinih obroka, Magnus MacFarlane-Barrow, poziva sve članove obitelji Marijinih obroka da se od ponedjeljka 22. do srijede 24. listopada u Međugorju, u kojem su i korijeni ovog globalnog pokreta, pridruže u zajedničkoj molitvi. Ovo je drugo službeno hodočašće obitelji Marijinih obroka u Međugorje, nakon okupljanja u listopadu 2017. kada je obilježena 25.godišnjica od kada je g. MacFarlane-Barrow u vrijeme ratnih događanja prvi put dovezao humanitarnu pomoć ljudima u Međugorje. Očekuje se da će više od 100 predstavnika obitelji Marijinih obroka sudjelovati u ovogodišnjem hodočašću, uključujući podupiratelje, volontere i djelatnike iz Austrije, Hrvatske, Češke, Španjolske i Velike Britanije.

„Svi radimo naporno unutar organizacije Marijinih obroka. Ovo vrijeme molitve, druženja i hodočašća biti će lijepa prilika povući se iz svakodnevnih obveza, zahvaliti za ovaj prekrasan dar i zatražiti novu snagu i blagoslov za rad koji je pred nama“, rekao je g. MacFarlane-Barrow.

Marijini obroci plod su Međugorja. Craig Lodge u Škotskoj, katolički je duhovni centar koji je obitelj MacFarlane-Barrow otvorila 1983. nadahnuta hodočašćem u Međugorje. Ideja Marijinih obroka je vrlo jednostavna i učinkovita. Marijini obroci pružaju jedan obrok dnevno na mjestu obrazovanja kako bi privukli siromašnu djecu da dođu u školu gdje onda stječu potrebno obrazovanje koje im u budućnosti može poslužiti kao „karta“ za izlaz iz siromaštva.

Svi koji su bili uključeni u prve projekte Marijinih obroka su oni kojima je iskustvo Međugorja promijenilo život. Stoga su odlučili da će organizacija biti nazvana u čast Blažene Djevice Marije, Isusove majke, koja je svoga sina i sama odgajala u siromaštvu. Danas ljudi često čuju o radu Marijinih obroka tijekom posjeta Međugorju gdje organizacija ima svoje stalno sjedište - smješteno u preuređenom brodskom kontejneru - u ulici pape Ivana Pavla 29B. Ovdje se okupljaju hodočasnici kako bi saznali više o radu ove humanitarne organizacije i često odluče postiti i moliti za rad Marijinih obroka.

Kako bi saznali više o radu Marijinih obroka, posjetite stranicu: www.marysmeals.org

MI NISMO OD OVOGA SVIJETA

KREŠIMIR
MILETIĆ

JEDNO OD OBILJEŽJA VREMENA U KOJEM ŽIVIMO VJEROJATNO JE I TO KAKO JE NA KRŠĆANIMA NAJZAMJETLJIVIJE TO ŠTO SU NEZAMJETLJIVI. Živimo u vremenu u kojem bjesni rat protiv obitelji, temeljnih antropoloških istina. Iz javnog, političkog i društvenog života sve se više želi istisnuti bilo što povezano s vjerom, a mediji su prepuni negativnih, pa čak i huškaških tekstova o biskupima, svećenicima, vjernicima ili bilo kome tko se usuđuje javno svjedočiti za Istinu. I zaista, nije ugodno i jednostavno, a ni bez posljedica suprotstaviti se napadima na temeljne kršćanske vrijednosti. No, sve je to navijestio sam Isus, objašnjavajući kako je to

potpuno normalan uzročno posljedični slijed događaja. „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. Sjećajte se riječi koju vam reko: 'Nije sluga veći od svoga gospodara. Ako su mene progonili, i vas će progoniti; ako su moju riječ čuvali, da vašu će čuvati. A sve će to poduzimati protiv vas poradi imena moga jer ne znaju onoga koji mene posla.' (Iv 15, 18-21)

Ove riječi osobito je jednostavno prepoznati u aktualnoj društveno-političkoj situaciji. Ako si protiv ratifikacije Istarske konvencije ili rodne ideologije, onda će te kontrolirati mediji razapinjati, difimirati, etiketirati, zgražati se nad tvojim postojanjem, a dežurni 'antifašisti' zagovarati tvoje potpuno isključivanje iz javnog života. S druge strane, ako si poput aktualnog predsjednika vlade onaj koji će, protivno iskazanoj volji birača i protivno političkom programu koji je utemeljen na navodnom demokraciji, nametnuti ratifikaciju – bit ćeš u tim istim medijima proglašen i slavljem kao 'veliki vođa', 'lider', onaj 'pravi', 'moderan', 'progresivan', za razliku od 'zatucanih', 'srednjekovnih', 'ognjištara', koji nas 'žele vratiti u pećine'.

I u tim svim situacijama imaš izbor. Biti uz Isusa ili biti protiv Isusa. Jer, jednostavno – nije moguće biti negdje treće. Obilježje ovoga 'biti uz Isusa' opisao je sam Isus. Slijedi progonstvo, mržnja od strane svijeta. No,

slijedi i blagoslov. Punina života. Istinska radost. Čak i na križu. Čak i u progonstvu. I to je radosna vijest. Da ti svijet zapravo ne može ništa. I ne samo to, već i predivan dar da možeš čak i to trpljenje prikazati za obraćenje tvojih progonitelja kao najsnažniju molitvu. Kao istinski čin ljubavi.

Ima jedna zgodna priča koja se uklapa u ovu temu. Nakon što je umro, dođe jedan čovjek u nebo. I tamo stane pred Isusa. I počne pričati o sebi, svom životu, navodeći mnoga dobra djela koja je učinio. Nakon što je završio, pita ga Isus: „A gdje su ti rane?“ „Kakve rane, Isuse?“ „uzvratiti taj čovjek. „Rane“, ponovi Isus, „gdje su ti rane?“ „Ali ja nemam rana, Isuse“, uzvratiti čovjek. „Znači, nitko te nije progonio?“ „Ne, ja sam sa svima bio dobar. Ono, zlatna sredina. Uvijek sam se prilagođavao okolini, da se ne ističem. Što su radili oni, radio sam i ja. Mene su odgajali da se nigdje u ničemu ne ističem, da ne iznosim nikakve stavove, a kamoli da se suprotstavim bilo kome ili bilo čemu.“ Nato mu kaže Isus:

U svim situacijama imaš izbor. Biti uz Isusa ili biti protiv Isusa. Jer, jednostavno – nije moguće biti negdje treće. Obilježje ovoga 'biti uz Isusa' je opisao sam Isus. Slijedi progonstvo, mržnja od strane svijeta. No, slijedi i blagoslov. Punina života. Istinska radost. Čak i na križu. Čak i u progonstvu. I to je radosna vijest. Da ti svijet zapravo ne može ništa.

„Vidiš, ja imam rane. Mene su progonili, bičevali, okrunili trnovom krunom i razapeli, zato što sam posvjedočio za istinu. Nikad se nisam prilagođavao okolini, već volji Oca koji je na nebesima. Uvijek sam radio samo ono što je On od mene tražio. I bio sam Njemu u svemu poslušna. Sve do smrti na križu. I od mojih učenika sam tražio da čine isto. Da se ne suobličuju duhu ovoga svijeta. Da idu po svem svijetu i propovijedaju Radosnu vijest i učine sve ljude mojim učenicima.“

Ovaj tekst je zapravo svojevrsan ispit savjesti. Mogu li sebe zamisliti u ulozi toga čovjeka? Što bih ja odgovorio Isusu? Nosim li i ja rane? Kao posljedicu nasljedovanja Krista. Ili idem niz vodu, linijom manjeg otpora. Jesam li mlak? Naviještam li Radosnu vijest, sudjelujem li u evangelizaciji drugih? Pokušavam li navijestiti evanđelje i približiti Isusu one koji ga ne poznaju? Molim li za njih ili ih osuđujem? Vjerujem li ja u dubini svog srca da nisam od ovoga svijeta? Želim li uopće biti takav, da nisam od ovoga svijeta? Imam li u srcu iskrene ljubavi prema Isusu, spremnost i volju za nasljedovanje?

Dragi brate i sestro, mi nismo od ovoga svijeta. I trebamo živjeti tako da se to vidi, poput svijećnjaka koji se stavi na stol da rasvijetli čitavu prostoriju. Mi trebamo biti svjetlo u ovome svijetu. Čak i jedna mala svijeća može rastjerati tminu. Zato je važno biti uz Isusa, s Isusom, dopustiti Mu da nas mijenja. Čitati Sveto pismo, moliti, pristupati sakramentima. Tada nas više nitko ne će trebati posebno poticati da budemo uistinu vjerdostojni, da i mi uvijek i u svemu posvjedočimo za Istinu, da nasljedujemo Krista i Njegovu Majku. Jer, kad nekoga ljubimo svim srcem, tada nas ljubav sama tjera na djelovanje, na vjernost, na predanje. Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira.

19. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA BRAČNE PAROVE

Međugorje, 7. – 10. studenoga 2018. godine.

Tema: Živjeti od Božje riječi

„Tada im otvori pamet da razumiju Pisma“ (Lk 24,45)

U Gospinoj školi

Program:

SRIJEDA, 7. STUDENOGA 2018.

- 14.00 Registracija sudionika
- 16.00 Uvod u duhovnu obnovu
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

ČETVRTAK, 8. STUDENOGA 2018.

- 9.00 Jutarnja molitva
- 9.30 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

PETAK, 9. STUDENOGA 2018.

- 6.00 Molitva na Križevcu
- 10.00 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

SUBOTA, 10. STUDENOGA 2018.

- 7.00 Molitva na Brdu ukazanja
- 9.30 Predavanje, razgovor
- 11.00 Iskustva sudionika
- 12.00 Završna sv. misa

Predavači na duhovnoj obnovi su:
Dr. Jozefina Škarica, rođena 1948., udana, majka četvero djece, liječnica. Nakon završenog studija medicinske radi u Medicinskom centru u Šibeniku Godine 1985. specijalizira školsku medicinu. Pok. šibenski biskup msgr. Srećko Badurina 1993. godine u Šibeniku utemeljuje Savjetovalište za mlade, brak i obitelj, a dr. Škaricu imenuje voditeljicom savjetovališta. Nakon dvogodišnje izobrazbe u Zagrebu, 2004. godine dobiva diplomu obiteljskog savjeto-

davca. Posljednjih dvadeset godina sudjeluje u tečajevima pripreme za brak te održava brojna predavanja i seminare u Hrvatskoj i inozemstvu o braku, obitelji i odgoju. **Fra Marinko Šakota**, župnik župe Međugorje rođen je u Čitluku 1968. godine. Nakon sjemeništa u Dubrovniku 1987. oblači franjevački habit. Studij filozofije i teologije započeo je u Sarajevu na Franjevačkoj teologiji (1989.-1990.), nastavio u Zagrebu na Isusovačkom učilištu (1990.-1992.), a završio u Fuldi, u Njemačkoj 1995., gdje je i diplomirao. Vječne zavjete položio je u Širokom Brijegu 1993. godine. Za đakona je zaređen u Zagrebu 1996., a za svećenika u Frohnleiten 1996. godine. Službovao je u Innsbrucku, Frohnleiten u Augsburgu. U Mostaru je bio kapelan tri godine, a zatim župnik u Gradničima sedam godina. Od rujna 2010. na službi je u Međugorju kao kapelan, a od 2013. župnik župe Međugorje. Duhovna obnova će se održati u dvorani iza crkve. Prilog za troškove je 40€ za jedan bračni par. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr (za Mariju Dugandžić). Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve bračne parove, sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju.

Zbog organizacije duhovne obnove, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registrirani tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Kristovo djelo – Crkva – prolazi kroz teške kušnje. Djelo se razara, ne toliko izvana koliko iznutra, iz vlastitog bića. Tim je aktualno urušavanje opasnije. „Propast tvoja iz tebe, Jeruzaleme“ – krilatica koja se nerijetko čuje. Reći ćemo, ništa nova pod suncem, još od apostolskih vremena. Već u Knjizi Otkrivenja, u pismima maloazijskim Crkvama, imamo trajni refren glede obraćenja, prve ljubavi, mlakosti, zabluda (Otk 2-3). O tome zbori i Poslanica Hebrejima. Resignacija, malaksalost, opasnost od otpada itd. Prisjetimo se, prije nadiranja islama u Sjevernoj Africi bilo je više od šesto biskupija. Danas ih nema ni desetak. Pitamo se, kako su vjernici tako lako otpali od Krista i prihvatili islam? Stoljećima je Sjeverna Afrika rastakana zabludama. Augustinovo djelovanje trajno je suočeno s herezama donatista, pelagijanizma i drugih zabluda. Arijanizam je učinio svoje, čini to i danas u novodobnim oblicima. Rastoči li se, naime, Isusovo božanstvo, rastače se svećeništvo i vjera, gubi se smisao za žrtvu, kršćanstvo postaje prilagođeni stil života, lišeno svoje bitne oštrice – križa.

Bogu posvećenim osobama i službenicima oltara. Pogotovo je bolan izvještaj nuncija spram zastranjenja i najviših crkvenih dostojanstvenika. Ostajemo bez riječi. Crkva je razgoljena, osramoćena pred javnošću i svijetom. Bilo je toga kroz dvjietisučjetnu povijest, Crkva je trajno u „klinču“ sa Sotonom. Opustjela je Crkva u dušama, u javnosti nevjerodostojna, za mnoge nepovratno izgubljena, okreću joj leđa, događa se masovni egzodus iz Crkve.

U svim kriznim i teškim vremenima Gospodin je podizao u Crkvi snažne glasove, muževe i žene, koji

Sveti papa Ivan Pavao II. nije se ustezao tri žene proglasiti suzaštitnicama Europe zbog njihova žara za obnovu Crkve u svoje doba: Brigitu Švedsku, Katarinu Sijensku i Edith Stein da bi bile zagovornice u nebesima za putujuću, vojujuću Crkvu. One samo nastavljaju ulogu svetih žena iz povijesti spasenja.

dinala „majmunom“. Nisu se bojale progona, nego su ostajale vjerne svom proročkom pozivu u Crkvi.

Primjerice, sv. Hildegard iz Bingen, koju je papa Benedikt proglasio sveticom i crkvenom učiteljicom 2012., prozvana je Božjom trubom, pozaunom. Ona oštro osuđuje viši i niži kler svoga doba. Njezine riječi mogu zvučati staromodno, ali su izričaji svedobni. O kleru veli ovako: „Vi ste noć koja riga mrak, vi ste puk koji ništa ne radi. Valjate se u kaljuži, niste stup ni oslonac Crkve, nego se skrivate u špilji svoje požude. Zbog vašeg ogavnog bogatstva i

PORUKA CRKVI SVETIH ŽENA SA SNAŽNIM KATOLIČKIM NABOJEM

FRA TOMISLAV PERVAN

BOLNA I GORKA IZVJEŠĆA

Svjedoci smo uklanjanja križa i križeva iz života. Čine to crkveni dostojanstvenici za ulaska u džamije, miču se križevi s javnih mjesta, da pogled na Raspetoga ne bi uznemirivao. Skidaju ih časne sestre s grudi. Pročitah ovih dana kako je neki američki teolog došao u draguljarnicu prijatelja Židova u New Yorku. Znamo koliko upravo ta četvrt u New Yorku gdje su židovske draguljarnice drže do svoje vjere. Čim nastupi židovski „šabat“, petkom popodne, sve se zatvaraju i subotom su sve odreda zatvorene. Nitko ne

radi niti prodaje. I taj mu je prijatelj priredio iznenađenje. Otvorio ladicu i pokazao stotinjak križeva. Donijela časna sestra iz sestarske zajednice sve pektorale, križeve koje su nosile na grudima, s obrazloženjem kako im više ne trebaju. Žele biti kao i ostali svijet. Moraju se prilagoditi svijetu. Križ provocira, odudara! Razlikovni znak naše vjere časnim je sestrama zazoran te donose zlataru da procijeni vrijednost srebra u križevima. Ne žele biti zazor svijetu. Traže procjenu vrijednosti srebra u križevima. Da čovjek ne povjeruje, isplatio joj 30 (!) srebrenjaka. Tolika bijaše vrijednost plemenite kovine u „suvišnim“ križevima. Cijena Judine izdaje! Odbacujući križ, odbacuju i Onoga na križu. Upravo kao u noći izdaje i Isusova suđenja. Izdaja, nijekanje, bijeg.

Bolno i gorko slušali smo i čitali minulih tjedana izvješća američkih sudišta o nečemu što se desetljećima zataškavalo, prikrivalo, guralo pod tepih, a živjelo kao klerikalna subkultura, stanje duha, stil života među

Ne govore te žene u svoje ime, nego u ime samoga Isusa Krista, snagom njegovu Duha. One bijahu inicijatori i zamašnjaci obnove u Crkvi, obnove koju izvodi Duh Sveti snagom kupelji preporoda.

su utiskivali biljeg svomu dobu. Reforma iz benediktinskoga samostana Clunyja iznjedrila je duhovne velikane u 11. stoljeću, sv. Bernard s cisterciticima, Franjo i Dominik sa svojim redovima bijahu zamašnjaci, a u doba velikoga raskola u 16. stoljeću rodili su se mnogi redovi i kongregacije.

Htjeli bismo donijeti svjedočanstva svetih, snažnih i odvažnih žena koje su se svom žestinom zalagale za istinu Isusa Krista, vjeru i stegu u Crkvi, napose u kleru. Ne treba smetnuti s uma da je papa Benedikt često rabio izričaj „Ecclesia militans“, mnogima nesuvremen, a zapravo je Crkva stalno „vojujuća“. Svjedoci smo

kako Zlo želi ovladati svijetom, uvlači se u sve pore društva, života i (ne)moralna. Vrijeme je da vjernici dignu glas, stanu u prednje redove i bore se protiv Zloga. Nerijetko se Zli prurušava u „Anđela svjetla“ (2 Kor 11,14) kako bi rastočio moralne temelje ljudskoga društva. Zahvaćeni su muškarcima i žene, na području poroka i grijeha, zločina i opaćina.

GNOJNE RANE I PROBLEMI KLERA

U posljednjih tisuću godina imamo primjere snažnih žena koje su poput proroka ustajale protiv poroka u Crkvi, napose među klerom. Žestoko se okomljuju protiv lakomosti i pohlepe, škrtosti i pomame za vlašću, užitcima, pijanstvom i proždrljivošću. U njihovim spisima naći ćemo cijele kataloge grijeha u kleru. Rekli bismo, ništa nova. Sve je i danas aktualno, ništa nije izgubilo od svoje sudobnosti. Bile su na braniku istine Isusa Krista i Crkve. Sv. Brigita Švedska nazvala je jednog kar-

škrtosti te svih vaših inih taština i opaćina ne pružate nikakvu poduku svojim podložnicima. Trebali biste biti ognjeni stup koji predvodi ljude te ih poziva činiti dobra djela.“

Dvjesto godina nakon nje Katarina Sijenska obraća se papi Urbanu VI. u Avignonu. „Najbolji, najdraži Oče, svijet ne može dalje. Do te su se mjere nagomilali poroci i opaćine, napose kod onih koji su u perivoju Svete Crkve zasadeni kao mirisavo cvijeće kako bi širili oko sebe miris krjeposti. Namjesto toga moramo gledati kako su ispunjeni bijednim i bezočnim porocima i opaćinama kojima okužuju cijeli svijet.“ Suočeni s ovim što se oko nas zbiva, možemo

shvatiti njezinu brigu i zauzetost.

Opominjala je Katarina i prethodnika papu Grgura XI. da iz divnoga perivoja Svete Crkve iskorišteni najprije otrovno cvijeće što zaudara, prepuno nečistoće, pohlepe i nadmene oholosti. Pored toga pisala je u mnogo navrata kako se mora vratiti u Rim iz „babilonskoga sužanjstva“ u Avignonu. Na margarcu je osobno putovala u Avignon do Pape da bi, njega, neodlučno oklijevalo, potaknula na povratak. Uz to je imala vremena otvoreno i jasno poručiti razbludnom i pijanom kleru kako troše i rasipaju s bludnicama ono što je Krist stekao na križu. Bolje bi bilo da spomenuta duhovna lica nestanu, umru, nego da nastave živjeti u svetogrđnim zlima i opaćinama.

Slično je kategorički žigosala njezina suvremenica sv. Brigita Švedska gnojne rane i probleme klera: Treba odstraniti i otjerati sve razvratne svećenike, jer je bolje da se ne slavi sveta misa, nego da bludničke ruke dodiruju Tijelo Božjega Sina. I Katarina i Brigita bijahu na udaru hijerarhije i inkvizicije zbog oštrih istupa. Znakovita je žilavost i upornost kojom te žene nastupaju, čak tvrdoglavost u promicanju svojih nauma. Katarina Sijenska nije pohađala škole, bijaše nepismena, ali nadprosječno inteligentna, svoje je sugovornike osvajala. Pet puta je bila pred sudištem teologa

Crkva je razgoljena, osramoćena pred javnošću i svijetom. Bilo je toga kroz dvijetisućljetnu povijest, Crkva je trajno u „klinču“ sa Sotonom. Opustjela je Crkva u dušama, u javnosti nevjerodostojna, za mnoge nepovratno izgubljena, okreću joj leđa, događa se masovni egzodus iz Crkve.

koji je nisu mogli uhvatiti u zabludi. Čak je bila i pred dominikanskim generalnim saborom te tu branila svoju pravovjernost. Da su je uhvatili u zabludi, zacijelo bi je izručili inkviziciji. Uz bok joj je stajao i vodio je dominikanac Raimund iz Capue koga joj je red dodijelio kao ispovjednika. Ispitivač Katarine Sijenske Gabriele da Volterra, teolog i franjevac, u biti posvjetovnjačeni duh, na kraju saslušanja zamolio je dvojicu svojih pratitelja da sve njegovo razdaju. Odlučio je ostaviti svoj mondeni način života te do kraja života biti sluga u fratarskom blagovalištu.

NEMOJMO TROVATI TLO NI PLODOVE

Velika žena minuloga stoljeća Edith Stein – Terezija Benedikta od Križa, nekoliko tjedana nakon što je Hitler došao na vlast, piše pismo Papi u kome ga poziva da prekine šutnju spram progona Židova i kršćana sa strane bezbožne nacističke ideologije. Njezino alarmantno pismo, pisano iz duboke nevolje i straha za vlastiti narod i Crkvu, bijaše povod da je Pio XI. objavio encikliku *Mit brennender Sorge* (Sa silnom brigom).

Ida Friederike Görres, kći njemačkoga diplomata i majke Japanke, odgojena u katoličkom duhu, opečaćena likom R. Guardinija, objavila je nakon rata svoje „Pismo Crkvi“. Njime je uzburkala duhove u Crkvi. Odjeknulo je ono do Rima. Piše iz svoga *sentire cum Ecclesia*, duboko prožeta ljubavlju prema Crkvi, fiktivnom akademiku, o lošem stanju u Crkvi. Pismo je i nakon sedamdeset godina aktualno. Promatra bolnim srcem kler u Crkvi koji živi buržujski, duhovno srozan. Bogoslužje se slavi bez duše, srca i ljubavi, propovijedi sklepane zbrda-zdola, daleko od evanđeoskog navještaja, uz to i nevolje s celibatom. Žestoka kritika i očajna ljubav prema Crkvi izvire iz nje, duboko svjesna da je Crkva Kristova, svjesna njezine slave i svetosti, dostojanstva i nedodirljive veličine. Velike je nade polagala u Sabor. Nazvala ga je velikom sjetvom koja mnogo obećaje, ali na kraju života (+1971.) rezignirano veli: „Sad vidimo kako raste mnogo toga zastrašujućeg, kužna i otrovna, što prijete ugušiti prave plodove.“

Piše u doba Sabora: „Često mi se čini kako u Crkvi ništa više ne ‘štima’. Kao da su specifično katolički elementi, poput svećeništva, hijerarhije, euharistije, sakramenata već principijelno i u svome ishodištu nekakve ‘izrasline’ na tijelu Crkve... Krivac je tomu uvelike Küng sa svojim trajnim lamentiranjem kako je Sabor reformacija zakašnjela 400 godina... Relativizacija Crkve i svega što naučava, što predstavlja i utjelovljuje, do te mjere sveobuhvatna, nemilosrdna, uznapredovala, da mi se čini kako se cijelo tlo... u kome sam ukorijenjena, urušava u sebe“. Glas je to visokoobrazovana svjesna laika koji ljubi Crkvu. Vjera i Crkva nisu apstrakcija, za nju je Crkva „inkarnacija, utjelovljenje Kristove Poruke te time Kristove prisutnosti na ovoj Zemlji“.

Ipak ona vjeruje kako je Crkva feniks koji umire i uskrsava iz vlastita pepela u novom obliku. Staro se mora spržiti, iz tog pepela Crkva će uskrsnuti. Upozorava na tri kušnje za Crkvu: Vjera kako je važnije nuditi kruh svijetu od navještaja Gospodinove riječi. Navještaj se ne smije reducirati, poručuje. Težnja participirati u svjetskoj moći prilagodbom, mimikrijom, konformizmom, klanjanjem duhu vremena, iz straha ne zaostati s manjinom onih manje obrazovanih. I napokon kušnja

kojoj su napose izloženi svećenici: Srozati se na razinu svijeta, odvojiti se od 'svetoga brda', od hramskog prostora, od sakralnog, uzvišenog, srozavanje na razinu nižega, prizemna. Bila je prijatelj s prof. Ratzingerom koji je održao pogrebno slovo toj velikoj ženi Crkve.

ZASADITI CVIJET U OTROV

Mogli bismo nadodati, plodno tlo Božjeg vinograda u mnogim se segmentima pretvorilo u prigušenu vatru bez plamena. Samo se prizemno dimi i do naših dana čini tlo neplodnim. Bijaše dobra nakana otvoriti prozore svijetu, ali se nije imalo na umu da će prodrijeti rojevi komaraca i otrovnih kukaca, dim Sotone, koji je zajedno sa svježim zrakom provalio u Crkvu.

U novije doba buru je uskovitlala i Mother Angelica, utemeljiteljica EWTN-Eternal Word Television Network. Djelo evangelizacije suvremenim medijima počela je u samostanskoj garaži, slično kao i računalni giganti, Microsoft, Apple ili Google. Danas je to najraširenija katolička televizijska mreža s filijalama u više od 140 zemalja, dopire u otprilike dvjesto milijuna kućanstava diljem svijeta. Časna sestra stroge klauzure („Klarise od vječnoga klanjanja“) pionir je katoličke televizije u SAD-u. Britka na jeziku, vjerna Crkvi i pravovjerju. Nitko od nje nije očekivao da će za jedne TV rasprave izgubiti živce, kad su je, naime, upitali što misli o križnom putu za Svjetskog dana mladih u Denveru 1993. Neka je, naime, žena trebala imati Isusovu ulogu na križnom putu.

Raymond Arroyo, novinar i urednik EWTN, napisao je biografiju te žene i sestre. U spomenutom razgovoru izrekla je riječi: „Ne mogu podnijeti tu vašu liberalnu Crkvu, ... vaše egocentrične molitve, vaše prizemne duhovnosti. Pun mi je kufer tih vaših 'zamašnjaka', jer prvo što ostaje iza jednoga takva zamašnjaka jest velika provalija u koju svi padamo. Pun mi je kufer tih vaših teologa koji ništa drugo ne rade nego stvaraju podjele, razdore te razaraju“. Lojalni su katolici dosada predugo šutjeli: „Punih evo trideset godina prisiljeni smo gutati vaše nazore o Bogu“. Nazore modernista, nazore liberalnih teologa, ideje nemarna, nezainteresirana i posvjetov-

U posljednjih tisuću godina imamo primjere snažnih žena koje su poput proroka ustajale protiv poroka u Crkvi, napose među klerom. Žestoko se okomljuju protiv lakomosti i pohlepe, škrтости i pomame za vlašću, užitcima, pijanstvom i proždrljivošću. U njihovim spisima naći ćemo cijele kataloge grijeha u kleru. Rekli bismo, ništa nova. Sve je i danas aktualno, ništa nije izgubilo od svoje sudobnosti. Bile su na braniku istine Isusa Krista i Crkve.

njačena klera, službene Crkve i njezinih struktura. Na kraju predbacuje svima: „Nemate više nikakva Boga, nikakve dogme, nikakva vjerskog nauka i nikakva autoriteta. Hvata me gnjev i bijes zbog vaših pokušaja i nastojanja razoriti katoličko biće u malenima, siromašnima i starijima. Vaši su katekizmi do te mjere razvodnjeni da ne sadrže niti uče ništa drugo osim 'ljubi svoga bližnjega'. Ne, dragi! Najprije treba ljubiti Boga.“

Majku Angeliku Gospodin je pozvao u vječni dom god. 2016. Rođena je 1923. U tim riječima izrekla je nešto što je u temeljima svih suvremenih zala u Crkvi, s kojima smo sada svi suočeni. Da, upravo se maleni žrtvuju pred idolom Zlatnog teleta. Prinose ih *bonne*, dostojanstvenici u purpurnim haljinama. Purpur ih nije učinio mučenicima svete Crkve (što bi trebala crvena, purpurna boja značiti!), nego su postali strašila koja su tijela i duše sebi povjerenih duša bacili pred ognjenog Moloha u vatri svojih strasti i požuda, dok su to drugi promatrali ili su postali sučinitelji i sukripci istih zlodjela ili ih čak prikrivali. Tko će snositi posljedice tih katastrofalnih postupaka u Crkvi?

Čujmo još jednom što Katarina Sijenska piše Papi u Avignon: „Zasadite mirisno cvijeće u taj zatrovani vrt: Pastire i upravitelje koji žele biti istinski službenici Raspetoga, kojima nije stalo ni do čega drugog osim do Božje slave i časti te spasenja duša!“ Otrovnici, kvarni i smradni cvjetovi ne bi smjeli okuživati svijet i Crkvu. Moraju se odstraniti sa zdrava tkiva ili proći duhovno čišćenje.

Sveti papa Ivan Pavao II. nije se ustezao tri žene proglasiti suzaštitnicama Europe zbog njihova žara za obnovu Crkve u svoje doba: Brigitu Švedsku, Katarinu Sijensku i Edith Stein da bi bile zagovornice u nebesima za putujuću, vojujuću Crkvu. One samo nastavljaju ulogu svetih žena iz povijesti spasenja. Biblija spominje neke, primjerice, Deboru, Huldu, Mirjam, Saru, Abigailu, Anu, Esteru, Juditu, dok u Novom zavjetu imamo Mariju, Isusovu Majku, Mariju Magdalenu, te *neke žene* koje su bile sabrane u Gornjoj odaji za silaska Duha Svetoga koji ih je osposobio za razne uloge u Crkvi. Ne govore te žene u svoje ime, nego u ime samoga Isusa Krista, snagom njegova Duha. One bijahu inicijatori i zamašnjaci obnove u Crkvi, obnove koju izvodi Duh Sveti snagom kupelji preporeda. Njega Bog izli na nas po Isusu Kristu, Spasitelju našem, da opravdani njegovom milošću budemo – u nadi – baštinici vječnoga života (usp. Tit 3,5,6).

Fra Tomislav Pervan

Moje svjedočanstvo

NA IZVORU MEĐUGORJA

Dr. fra Tomislav Pervan je znalac o duši – ustrajni ispovjednik, autor okrjepljujuće i lijepe riječi, vlasnik iznimnih pisanih dometa – jako bremenitih smislom, ohrabrenjem i porukom. On svakim slovom veliča, poput Marije, Isusa Krista – našega Gospodina. Fra Tomislav je već legenda – ucrtan je u zemljovid naše kulture i duhovnosti – a ova knjiga je sigurno jedna od onih koje nakon čitanja ne ćete zaboraviti.

Knjigu možete naći u Suvenirmici Informativnog centra MIR Međugorje.

Sinoda o mladima – događaj od središnje važnosti za Božji narod

Svečanom euharistijskim slavljem kojim 3. listopada predsjednik Sveti Otac u bazilici sv. Petra započela je XV. redovna opća skupština Biskupske sinode na temu „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“, koja traje 25 dana. Ukupno na sinodi sudjeluje 266 sinodskih otaca, od čega 50 kardinala, među sudionicima su i 23 stručnjaka, tridesetak mladih osoba u dobi između 18 i 29 godina, koji će doprinijeti svojom živom prisutnošću da se na Sinodi čuje odjek glasa mnogih njihovih vršnjaka, te osam bratskih delegata, predstavnika drugih Crkava i crkvenih zajednica. Glavni ciljevi treće Sinode koju je sazvaio papa Franjo su sljedeći: Crkvu učiniti svjesnom njezine misijske zadatke da prati svakog mladog čovjeka, bez iznimke, prema radosti ljubavi, koju Isus Krist nudi novim naraštajima; postati svjesni univerzalnog dosega ideje poziva i povezanosti između pastora mladih i pastora zvanja; crkvena obnova za kojom je želju izrazio papa Franjo u *Evangelii gaudium*. Radovi Sinode se mogu pratiti i putem društvenih mreža.

Papin apel za Kinu

Papa Franjo uputio je apel vezan uz potpisivanje Privremenog sporazuma između Svete Stolice i Narodne Republike Kine o imenovanju biskupa u Kini. U apelu je izrazio nadu da će u Kini započeti novo razdoblje koje će pridonijeti zacjeljivanju rana iz prošlosti, ponovnoj uspostavi i održavanju punog zajedništva svih kineskih katolika i predanijem naviještanju evanđelja.

Sporazum je plod dugog i pažljivog puta dijaloga, koji ima za cilj poticati pozitivniju suradnju između Svete Stolice i kineskih vlasti za dobro katoličke zajednice u Kini i za sklad čitavoga društva.

Svečana kanonizacija pape Pavla VI. i nadbiskupa Romera

Tiskovni ured Svete Stolice priopćio je u utorak 2. listopada kako će Papa 14. listopada proglasiti svetima papu Montinija i nadbiskupa Romera.

Uz papu Pavla VI. i salvadorskog nadbiskupa Oscara Arnulfa Romera Galdámeza svetima će biti proglašeni i Francesco Spinelli, Vincenzo

Romano, Maria Caterina Kasper, Nazaria Ignazia od Svete Terezije od Isusa, Nunzio Sulprizio. Svečanost proglašenja svetima sedmero blaženika održat će se na 28. nedjelju kroz godinu 14. listopada u 10.15 sati na prostoru ispred bazilike sv. Petra u Vatikanu.

Završeno zasjedanje CCEE-a u Poznańu

Ured za medije CCEE-a objavio je u ponedjeljak 17. rujna priopćenje s plenarnog zasjedanja CCEE-a održanog u Poznańu u Poljskoj od 13. do 16. rujna na poziv mons. Stanisława Gądeckog, nadbiskupa Poznańa, predsjednika Poljske biskupske konferencije i potpredsjednika CCEE-a.

Europski biskupi okupljeni u Poznańu od 13. do 16. rujna stavili su u središte svoga razmišljanja temu „Europski duh solidarnosti“, posebno ulogu koju ima solidarnost u razvoju savjesti i društava, solidarnost među narodima u Europi i poslanje Crkve. Predstavljani su i rezultati europskog istraživanja o volonterstvu koje

je CCEE proveo među biskupskim konferencijama te izvješća crkvenih predstavnika koji prate djelovanje europskih institucija. Na zasjedanju je don Martin Michaliček izabran za generalnog tajnika CCEE-a.

Susret je održan u domovini svetoga poljskog pape Ivana Pavla II. u kojoj se ove godine slavi 100. obljetnica ponovnog stjecanja neovisnosti – „novog rođenja“ poljske države čiji je teritorij u 18. stoljeću bio podijeljen među susjednim carstvima. Grad Poznań je pak izabran zato što se u Poljskoj slavi i 1050. obljetnica prve biskupije osnovane u Poznańu, sjedištu prve biskupije suvremene Poljske.

Biskup Veres: „Žalosni smo, Vlada je samo htjela obraniti Europu“

Komentirajući odluku Europskog parlamenta koji je osudio Mađarsku zbog kršenja načela demokracije i međunarodnog prava (448 glasa za, 197 protiv i 48 suzdržanih) predsjednik mađarske Biskupske konferencije biskup Győra, mons. Andras Veres je izjavio:

„Oni koji žele primati izbjeglice u svojoj zemlji mogu to učiniti, ali one koji imaju probleme s ovim rješenjem mora se poštivati. Žalosni smo jer nismo zadovoljni onim što je učinila vlada u novije vrijeme. Mađarska je već u 16. stoljeću pretrpjela veliki napad islama i imamo vrlo ružne uspomene jer je Crkva bila potpuno uništena. Danas postoji strah od nove islamizacije. Nismo protiv migranata ali sustav koji Europska unija želi nije isti onaj koji želi mađarska vlada, to jest, pomoć se treba pružati ljudima tamo gdje jesu“. Podsjetio je pritom kako su 2016. godine kada je održana Biskupska sinoda o Bliskom istoku svi istočni patrijarsi rekli: „Pomozite nam da spriječimo odlazak naših ljudi, želimo da ostanu u svojim domovima, čak i ako odlaze u zemlju u kojoj vlada mir želimo da se vrate“. „To je upravo ono što smo mi pokušali učiniti“, rekao je mons. Veres.

Međunarodna konferencija katoličkih televizija

Završila je međunarodna konferencija katoličkih televizija, podružnica i partnera EWTN-a (Eternal Word Television Network), najveće globalne katoličke medijske mreže u svijetu, koja je prvi put održana u Hrvatskoj.

Konferencija se održala u duhovno-obrazovnom centru Marijin dvor u Lužnici od 11. do 13. rujna, a okupila je predstavnike katoličkih televi-

zija iz SAD-a, Velike Britanije, Irske, Poljske, Njemačke, Italije, Švedske, Ukrajine, Mađarske, Slovačke, Češke, Poljske i Slovenije i jedne koja je u nastanku u Nizozemskoj. Domaćin konferencije bila je Laudato televizija, obiteljska televizija s kršćanskim vrijednostima.

Program za mladiće koji razmišljaju o svećeničkom pozivu

Već treću godinu Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja Zagrebačke nadbiskupije organizira program pod nazivom „Dođi i vidi“ namijenjen mladićima koji razmišljaju o svećeničkom pozivu. Program započinje u listopadu ove godine, a završava u lipnju 2019. godine te se sastoji od redovitih tjednih susreta i povremenih duhovnih obnova, koji imaju za cilj polagano uvođenje u umjetnost razlučivanja kako bi se Božji plan za vlastiti život bolje shvatio i prihvatio. Program „Dođi i vidi“ održava se u prostorijama Povjerenstva za pastoral duhovnih zvanja na adresi Kaptol 29 pod vodstvom povjerenika, vlč. Jakova Rađe. Za sudjelovanje u programu potrebno se prijaviti putem e-adrese: pozivi@zg-nadbiskupija.hr

U Europskom parlamentu služena sveta misa za bl. Alojzija Stepinca

Dvadeseta obljetnica beatifikacije Alojzija Stepinca obilježena je u Europskom parlamentu u Strasbourgu misnim slavljem koje je predslavio generalni tajnik Vijeća biskupskih konferencija Europske unije dominikanac Olivier Poquillon, u zajedništvu sa subratom Bernardom Senelleom.

O. Poquillon je u svojoj homiliji naglasio kako je nadbiskup Stepinac živio u teškom vremenu u kojemu je njegova razboritost u donošenju teških odluka bila ključna. Kazao je kako je razboritost, koja je krasila blaženog Alojzija, usko povezana sa žrtvom koju je podnio. „Alojzije je poslan u zatvor jer je donio razboritu odluku – između tadašnje vlasti i vjernosti Crkvi i Svetome Ocu,

on je izabrao ovo drugo“, rekao je. Okupljenim zastupnicima o. Poquillon je rekao da i njih Gospodin svaki dan poziva na razboritost u donošenju teških odluka i pred njih stavio primjer hrvatskog blaženika čiju dvadesetu obljetnicu proglašenja blaženim danas slavimo.

Sveta misa na nakanu zahvale za beatifikaciju Alojzija Stepinca služena je u Europskom parlamentu u Strasbourgu na inicijativu hrvatske zastupnice Marijane Petir, koja je u lipnju 2016. godine u Europskom parlamentu u Bruxellesu organizirala i izložbu i konferenciju o životu i djelovanju zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Podsjetimo, izložbu o Stepincu, postavljenu u suradnji s Uredom za kulturna dobra Zagrebačke nadbiskupije i Hrvatskim katoličkim sveučilištem, otvorila je tada potpredsjednica Europskog parlamenta zastupnica Mairead McGuinness.

Hrvatsko kršćansko nazivlje

TREBAMO LI MIJENJATI OČENAŠ?

MILE MAMIĆ

Kad bismo danas prvi put prevodili liturgijsku molitvu Pater noster (Oče naš) s latinskoga na hrvatski (za liturgijske prijevode uzima se latinski izvornik kao mjerodavan), onda bi to bilo ovako:

Oče naš, koji si na nebesima, neka se sveti ime tvoje, neka bude volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas i otpusti nam dugove naše kako i mi otpuštamo dužnicima svojim. I ne uvedi nas u napast, nego oslobodi nas od zla.

Podcrtana su mjesta po kojima bi taj prijevod bio drukčiji od uobičajenoga našeg liturgijskog Očenaša. Po strogim pravilima današnjega hrvatskoga književnog jezika trebalo bi pridjeve riječi prebaciti ispred imenice. Pridjeve smo riječi označili masnim slovima. Kad bismo sve to preinačili, taj bi se Očenaš, znatno razlikovao od uobičajenoga. Štoviše, ne bi bio ni Očenaš jer bi počinjao riječima Naš Oče.

Znanstveni, kritički prijevod Očenaša išao bi i dalje: Uzeo bi ne samo službeni latinski prijevod nego i druge, a služio bi se grčkim, aramejskim izvorima i drugim izvorima.

Mi smo prilično uporan narod, narod tvrde šije. Godine 1248. papa Inocent IV. dao je Hrvatima dopuštenje za upotrebu glagoljice, a time i staroslavenskoga (starohrvatskoga) jezika u liturgijske svrhe. Hrvati su imali iznimnu mogućnost slušati riječ Božju na posve razumljivom jeziku za razliku od drugih europskih naroda. Ta se je povlastica proširila po mnogim hrvatskim krajevima. U hrvatskim krajevima

gdje nije bio (stara)hrvatski kao liturgijski jezik Očenaš se je u bogoslužju pjevao na latinskome sve do Drugoga vatikanskog sabora. Pobožni narod ipak je molio Očenaš na materinskome, hrvatskom jeziku. On se je, slično kao među prvim kršćanima, usmenom predajom prenosio mlađim naraštajima. Tako je i do nas došao. Mi smo ga naučili od svoje majke. Usporedo s tim širio se je i u pisanom obliku u različitim inačicama. Tako je i Očenaš u hrvatskome ruhu ulazio u svaki hrvatski dom. To ruho nije bilo unificirano.

Vidjeli smo u prethodnim člancima o Očenašu kako je hrvatska jezična tradicija i u pogledu Očenaša bila vrlo raznolika i bogata. U povijesnom hodu od četiri tipa hrvatskoga književnog jezika išli smo prema jednom – ovom današnjem, na štokavskoj osnovici. Mnogstvo razlikovnih mjesta u Očenašu u bogatoj hrvatskoj tradiciji svelo se je na nekoliko. Djelovale su na to raznovrsne silnice. Ni sadašnji naš uobičajeni liturgijski Očenaš nije sasvim u skladu sa svojim mjerodavnim latinskim predložkom. Vidjeli smo to u prethodnom broju Glasnika mira: Mi imamo „izbavi“, a prema latinskome „libera“ trebalo bi „oslobodi“.

Osim današnjega uobičajenog Očenaša postoje u široj uporabi u današnjem hrvatskom jeziku raznovrsne inačice Očenaša. Postoje i razni prijevodi Biblije, pa tako i Očenaša. Na temelju svega toga možemo utvrditi da smo od mnoštva prvotno razlikovnih mjesta u raznim inačicama hrvatskoga Očenaša došli napokon samo do nekoliko kolebanja:

Otče ili Oče
jesi ili si, ili pak cijelu zavisnu rečenicu zamijeniti pridjevom „nebeski“
ime tvoje ili tvoje ime (tvoje kraljevstvo ili kraljevstvo tvoje, volja tvoja ili tvoja volja, kruh naš svagdanji ili kako drukčije, duge naše ili naše duge, dužnicima našim ili našim dužnicima, odnosno dužnicima svojim ili svojim dužnicima)
otpušti ili oprosti
otpuštamo ili opraštamo
našim ili svojim
ne uvedi ili kako drukčije
u napast ili u iskušenje ili kako drukčije
izbavi ili oslobodi
od zla ili oda zla ili od Zloga

To su kolebanja koja se u novije vrijeme pojavljuju. O svemu tome valjalo bi raspraviti u stručnome krugu (bibličara, prevoditelja, jezikoslovaca). Pritom trebamo biti svjesni da Otac nije samo naš, pa ni Očenaš. Moramo imati na umu univerzalnost Očenaša. Treba se držati njegove izvorne strukture, kao što se to i drugi, pogotovo slavenski jezici uglavnom drže. Važno je pripaziti i na njegovu muzikalnost, pjevnost. Mora se uzeti u obzir

bogata tisućljetna tradicija. Tradicija i univerzalnost obvezuju. Na mnogim međunarodnim vjerskim skupovima, kao npr. u Međugorju, Očenaš se istodobno moli/pjeva na više jezika. Zar nije ljepše kad svi zajedno počinju i zajedno završavaju tu kao i druge molitve?! S tim u vezi valja istaknuti da se uz druge stilove hrvatskoga standardnog jezika razvio i poseban crkveni, liturgijski, biblijski stil, na što je upozorio ruski jezikoslovac, Armenac, kroatist Artur Bagdasarov (*Crkveni stil hrvatskoga jezika?* <http://www.hkv.hr/izdvojeno/vai-prilozi/a-b/bagdasarov-artur/21444-a-bagdasarov-postoji-li-crkveni-stil-hrvatskoga-jezika.html>). Ne bi trebalo nasjedati pomodarstvu nego se držati hebrejskoga i klasičnog poimanja Boga, čovjeka, neba i svijeta. Ne smije se žrtvovati biblijsko jezično, izražajno bogatstvo (metaforika, antropomorfičnost i dr.). Što se tiče razumljivosti nekih dijelova Očenaša, valja uzimati u obzir širi biblijski kontekst i općenito uzdizati jezičnu, biblijsku, kršćansku kulturu. I ne treba nasjedati modi, pomodnosti i (pre)modernom „duhu vremena“. Ta, kršćanstvo je puno tajna. Zašto toga ne bi bilo i u jeziku?!

A kad sve to imamo na umu, odgovor na postavljeno pitanje prepuštamo vama, poštovani čitatelji.

Kako je divno imati Oca i oca!
Oca nebeskog i oca zemaljskog.
U mladenačkoj dobi pomalo sam spoznao nebeskoga Oca. Zemaljskoga nisam upoznao. Znao je da se trebamo roditi i ubili su ga na Križnom putu. A htjeli su mi i nebeskoga iščupati iz srca. Zato sam negdje napisao: „Ubili su mi zemaljskoga oca, a htjeli su u mojem srcu ubiti i nebeskoga!“
Vjerujem da ću po nebeskom Ocu doći i do zemaljskoga oca. Hvala ti, Oče! Hvala ti, oče!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7:30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7:30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobila biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 10. 2018.

Sv. Terezija Avilska, djevica i crkvena učiteljica
Gal 4,22-24.26-27.31 – 5,1; Ps 113,1-5a.6-7; Lk 11,29-32

Utorak, 16. 10. 2018.

Gal 5,1-6; Ps 119,41.43-45.47-48; Lk 11,37-41
Srijeda, 17. 10. 2018.
Gal 5,18-25; Ps 1,1-4.6; Lk 11,42-46

Četvrtak, 18. 10. 2018.

SV. LUKA EVANĐELIST
vl.: 2Tim 4,10-17b; Ps 145,10-13b.17-18; Lk 10,1-9

Petak, 19. 10. 2018.

Ef 1,11-14; Ps 33,1-2.4-5.12-13; Lk 12,1-7

Subota, 20. 10. 2018.

Ef 1,15-23; Ps 8,2-3a.4-7; Lk 12,8-12

Nedjelja, 21. 10. 2018.

Iz 53,10-11; Ps 33,4-5.18-20.22; Heb 4,14-16; Mk 10,35-45

Ponedjeljak, 22. 10. 2018.

Ef 2,1-10; Ps 100,1b-5; Lk 12,13-21

Utorak, 23. 10. 2018.

Ef 2,12-22; Ps 85,9ab-14; Lk 12,35-38

Srijeda, 24. 10. 2018.

Ef 3,2-12; Otpj. pj.: Iz 12,2-3.4bcd.5-6; Lk 12,39-48

Četvrtak, 25. 10. 2018.

Ef 3,14-21; Ps 33,1-2.4-5.11-12.18-19; Lk 12,49-53

Petak, 26. 10. 2018.

Ef 4,1-6; Ps 24,1-4b.5-6; Lk 12,54-59

Subota, 27. 10. 2018.

Ef 4,7-16; Ps 122,1-5; Lk 13,1-9

Nedjelja, 28. 10. 2018.

Jr 31,7-9; Ps 126,1-6; Heb 5,1-6; Mk 10,46-52

Ponedjeljak, 29. 10. 2018.

Ef 4,32 – 5,8; Ps 1,1-4.6; Lk 13,10-17

Utorak, 30. 10. 2018.

Ef 5,21-33; Ps 128,1-5; Lk 13,18-21

Srijeda, 31. 10. 2018.

Ef 6,1-9; Ps 145,10-14; Lk 13,22-30

Četvrtak, 1. 11. 2018.

SVI SVETI

Otk 7,2-4.9-14; Ps 24,1-6; 1lv 3,1-3; Mt 5,1-12a

Petak, 2. 11. 2018.

Spomen svih vjernika pokojnika

Iz Reda sprovoda: Job 19,1.23-27a; Ps 27,1.4-5.7.8b.9a.13-14; Rim 5,5-11; lv 6,37-40

Subota, 3. 11. 2018.

Fil 1,18b-26; Ps 42,2-3.5abc; Lk 14,1.7-11

Nedjelja, 4. 11. 2018.

Pnz 6,2-6; Ps 18,2-4.47.51ab; Heb 7,23-28; Mk 12,28b-34

Ponedjeljak, 5. 11. 2018.

Fil 2,1-4; Ps 131,1-3; Lk 14,12-14

Utorak, 6. 11. 2018.

Fil 2,5-11; Ps 22,26b-28.30-32; Lk 14,15-24

Srijeda, 7. 11. 2018.

Fil 2,12-18; Ps 27,1.4.13-14; Lk 14,25-33

Četvrtak, 8. 11. 2018.

Fil 3,3-8a; Ps 105,2-7; Lk 15,1-10

Petak, 9. 11. 2018.

vl.: Ez 47,1-2.8-9.12 (ili: 1Kor 3,9c-11.16-17); Ps 46,2-3.5-6.8-9; lv 2,13-22

Subota, 10. 11. 2018.

od dana: Fil 4,10-19; Ps 112,1-2.5-6.8a.9; Lk 16,9-15

Nedjelja, 11. 11. 2018.

1Kr 17,10-16; Ps 146,6c-10; Heb 9,24-28; Mk 12,38-44

Ponedjeljak, 12. 11. 2018.

od dana: Tit 1,1-9; Ps 24,1-4b.5-6; Lk 17,1-6

Utorak, 13. 11. 2018.

Tit 2,1-8.11-14; Ps 37,3-4.18.23.27.29; Lk 17,7-10

Srijeda, 14. 11. 2018.

Sv. Nikola Tavelić, prezbiter i mučenik
od dana: Tit 3,1-7; Ps 23,1-6; Lk 17,11-19

Četvrtak, 15. 11. 2018.

Fim 7-20; Ps 146,6c-10; Lk 17,20-25

20 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz, Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz, Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz, Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz, Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

